

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—, za izo-
sestavo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifi.

Uredništvo:

Ljubljana, Kraljeva ulica št. 5/L
Telefon št. 3072 in 3064, ponoči tudi
št. 3034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišstvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 3036.operativni oddelki: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 3038Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13. — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem cek. zavodu: Ljubo-
ljana št. 11.423. — Praha číslo 78.120.
Wien, Nr. 305.241.Triurna avdijenca Svetozarja Pribečevića
Zopet nov preokret v krizi. — Vlade še
ni in je najbrže še danes ne boDan senzacij v Beogradu. — Spori med demokrati za min. portfelje.
Davidović-Vukičevićeva situacija ogrožena. — Možnost popolnoma
nove rešitve krize. — Za danes je pozvan v avdijenco St. Radić

Ljubljana, 18. februarja.

Kralj je danes zvečer sprejel v več-
urni avdijenci predsednika SDS in KDK
Svetozarja Pribečevića.Prerano je še, da vsestransko omeni-
mo pomen te avdijence, ki je v vsej
politični javnosti že zaradi okolištin,
v katerih se je izvršila, vzbudila največ-
jo pozornost, tako da se smatra kot
eden glavnih dogodkov v razvoju se-
danje krize in se ž njo spravljajo v zve-
zo kombinacije, ki pokazujejo novo
smer v naši notranji politiki. V tem ozi-
ru opozarjamo na naša nocojšnja beo-
grajska poročila. Dve stvari pa je tre-
ba takoj ugotoviti.Pribečevićeva avdijenca je za vse
nasprotnike SDS in protivnike KDK
najbržkejša razočaranje in radi verja-
memo, da je delovala nanje porazno.
Hegemonisti in njihovi služabniki so
od ustanovitve KDK vodili generalno
ofenzivo proti politiki kmečko-demo-
kratske koalicije. Poskušali so KDK
razbiti z vsemi sredstvi intrig, laži in
obrekovanja glavni naskok pa so vo-
dili proti SDS in zlasti njenemu vo-
ditelju Pribečeviću. Bedasta predvolina
fraza g. Korošca, da sta Radić in Pri-
bečević onemogočena, se je na polu
zrušila, ko je kralj poveril Radiću man-
dat za sestavo vlade, a s tem večjo
besnostjo so se hegemonisti zagnali v
Pribečevića. Predaleč bi šli, ako bi raz-
pravljali o vseh intrigah ki so bile za-
snovane proti osebi tega voditelja KDK.
Ko se jim je končno posrečilo iztrgati
iz Pribečevićevega zagrebnega govo-
ra par stavkov ter jih krivo tolmačiti,
so si bili zmage gotovi. Mož, ki je bil
od nekdaj pravi vzor patriotskega ju-
goslovenskega politika, katerega zaslu-
ga za kralja in domovino bodo častno
zapisane v naši historiji, je moral do-
živeti, da so ga proglašali za oskrnje-
valca najsvetlejših spominov herojske
dobe našega naroda, za človeka, ki
omalovažuje zasluge srbske vojske in
Srbije za naše osvobodjenje. Z enako
vzmetjo so vodili to gnusno klevetniško
bojbo Vukičeviću policajradikali in
klerikalci, s pomočjo časopisja, raznih
organizacij in za kulisami z brezvest-
nim natolcevanjem.Vse, kar je poštenega in res narod-
nega v državi, vse, kar je za enako-
pravnost in duhu pravega jugoslovstva,
se mora veseliti, da je z nerazo-
ločljivo zvezo HSS in SDS, Radića in
Pribečevića, likvidirano eno od naide-
likatnejših vprašanj našega nacional-
nega in državnega življenja in da so se
združile najboljšie sile prečanskih kra-
jev k pozitivnemu delu za končno re-
šitev našega državnega problema v so-
delovanju z ostalimi pokrajini in da
je napovedan odločilni boj hegemoni-
stičnemu principu — Vukičević-Koro-
ščeva kotlerija pa je vriskala vesela,
da ji bo vendarle uspelo potisniti veliki
pokret KDK v osebi Svetozarja Pribe-
čevića v ozadje, in klerikalci so pri tem
kuhali še svojo posebno juho na račun
SDS. Še ni dolgo tega, kar je »Slove-
nec« pod bombastičnim naslovom »Iz-
občena« uvodnikaril, da je Pribečević
doigran, ž njim Žerjav in slovenska
SDS in Pucelj, da se v Beogradu vsako-
dnevno izogiba družbe SDS, ki da je
prevodno nemogoča, zapuščena, iz-
občena in izločena iz vsake politične
kalkulacije, obsojena na politično smrt.
Uvodnik Koroščevega glasila je ena
sama perfidna aluzija, ki jo je potem
še jasneje izrekel g. Vukičević češ
»jaz nisem kriv, da se z g. Pribečevi-
čem ne more«. Par dni nato je g. Vu-
kičević že iskal indirektnim potom po-
moči istega Pribečevića, seveda za-
man...Danes pa so porušene v prah vse
brezvestne intrige in ko se pred celo
državo odkriva nezmožnost Vukičević-
Koroščevega sistema, ko komaj sestav-
ljena nova Vukičević-Koroščeva vlada
že razpada, preden je ukaz o njenem
imenovanju podpisan, ključ krona na
posvetovanje, kako rešiti mučno krizo,
predsednika »izobčene« SDS, Svetozar-
ja Pribečevića ter tako z najplemetitej-
šo vladarsko gesto izraža svojo sodbo
o mahinacijah in intrigah hegemonistov.
Naravno je, da je g. Pribečević vladar-
ju obrazložil, kako gleda KDK na
težavno politično situacijo in po kateri
poti vidi rešitev iz neznošnega stanja.
Kot nosilec prave državne politikeBeograd, 18. februarja. p. V razpletu
vladne krize, ki traja že 19. dan, je pri-
šlo danes mesto do imenovanja nove
vlade znova do senzacionalnega pre-
okreta. Nastopili so povsem nepričako-
vano novi momenti, ki so pokrenili
razvoj dogodkov proti volji glavnih
akterjev zadnjih dni v popolnoma novo
smer. Zopet je pokrenjeno vprašanje,
ali naj dobimo vlado široke koalicije, ki
bo določila velikim nalogom pri reše-
vanju perečih državnih problemov, ali
pa bo ostalo le pri začasni rešitvi vlad-
ne krize do sprejetja proračuna da se
še nato išče končna in trajnejša so-
lucija.

Sinočnja samozavest

Po včerajšnjih napovedih iz radikal-
skih in demokratskih krogov se je dan-
es z vso sigurnostjo splošno računalo
s tem, da bo tekom dopoldneva ime-
novana nova vlada, za katero je bila
lista že sinoči v glavnem sestavljena
in bi jo imela po prvotnem načrtu g.
Davidović in Vukičević na svojem da-
našnjem dopoldanskem sestanku le še
definitivno odobriti, nakar bi bil g. Vu-
kičević takoj predložil kralju v podpis
ukaz o imenovanju nove vlade.

Današnje razočaranje

Se preden pa je prišlo do tega se-
stanka, ki je bil dogovorjen za danes
ob 9. dopoldne, so se pojavile nove
težkoče. Pokazalo se je, da so imeli
prav oni, ki so napovedovali po vče-
rajšnji viharji seji demokratskega kluba,
na kateri je prišlo glede demokratskih
ministrskih kandidatov med g.
Davidovićem in dr. Kumanudijem do
izredno ostrega konflikta da kriza vla-
de danes še ne bo rešena. Dasi je vče-
raj demokratski klub odobril od g. Da-
vidovića predlagano listo so se danes
demokratski ministri ponovno uprli in
odrekli sodelovanju v vladi če ne bodo
vplošili vsi prejšnji demokratski mi-
nistri. Še pred sestankom z Vukičevićem
je obvestil dr. Marinković g. Davidovi-
ća, da brez svojih prejšnjih ministrskih
tovarišev ne sodeluje v vladi.Sestanek med g. Vuki-
čevićem in DavidovićemSkrajno ogorčen je odšel g. Davido-
vić nato na sestanek z g. Vukičevićem.
Sestala sta se v ministrski sobi Narod-
ne skupščine. Njun razgovor je trajal
nad eno uro. Kakor se doznavja je hotel
g. Davidović zaradi odpora demokratskih
ministrov uresničiti svojo vče-
rajšnjo grožnjo in razdreti včeraj z go-
spodom Vukičevićem sklenjeni sporaz-
um. Na prigovorjanje g. Vukičevića je
to nakano opustil, vendar pa nikakor ni
pristal na zahtevo demokratskih mi-
nistrov, marveč je vztrajal pri tem, da
obvelja od njega predlagana in včeraj
od demokratskega kluba odobrena mi-
nistrska kandidatna lista.

Snor za znanje ministristvo

Medtem je dr. Marinković poslal go-
spodu Davidoviću drugo obvestilo.
Spremenil je svoje stališče v toliko, da
je pristal na sodelovanje v vladi, ven-
dar za zahteval, da se mu za časa
zdravljenja v inozemstvu postavi na-
mestnik v osebi bivšega ministra dok-
tor Kumanudija, ki naj bi postal mini-
ster brez portfelja. G. Davidović pa se
je uprl tudi tej zahtevi, odklonil Kuma-
nudija ter vztrajal pri tem da zastopa
dr. Marinkovića za prosvetnega mi-
nistra designirani poslanec Milan Grol.
G. Vukičević je predlagal kompromis
na ta način, da bi zastopal znanjega
ministra rimski poslanik g. Milan Ra-
kić. Ta kompromis pa se je izkazal za
neizvedljiv. Ker mora rimski po-
slanik z ozirom na važna pogajanja z
Italijo ostati na svojem mestu.je KDK s Pribečevićevo avdijenco pre-
vzela vodilno vlogo v razpletu krize,
ki se sedaj mogla koristno zaključi-
ti, ako bo na drugih straneh kolekaj
poštene volje.Vukičevićeva obnovljena vlada pa
ostane na srečo cele države nedonoše-
nec in mesto ukaza bo nesel g. Vuki-
čević v dvor svoj — mandat. Dobro
in poučno bo za njegovega intimnega
nerazdružnega tovariša g. Korošca,
ako ga spremlja na tej poti.Brezuspešni kompromisni
poskusiUvidevajoč, da spor med g. Davi-
dovićem in demokratskimi ministri
ogroža vso kombinacijo, je g. Vukičević
končno predlagal izhod v tem smislu,
naj bi g. Davidović kandidiral v vlado
samo svoje ožje pristaje, dočim naj bi
klubu pustil proste roke, da v Narodni
skupščini glasuje z vlado ali proti njej.
Češ, da bo imela vlada v Narodni skup-
ščini večino tudi brez bivših minister-
jalcev. Ker pa bi to dovedlo do razce-
pa demokratskega kluba, je g. Davi-
dović tudi to kombinacijo odklonil, pač
pa je baje ponovno zahteval, naj se po-
kuša še enkrat pritegniti k sodelova-
nju v vladi kmečko-demokratska koa-
licija.Ko je g. Davidović ob 10. odhajal v
svoj klub, je bil napram novinarjem še
bolj rezerviran kakor snoči in jim je
odklonil vsako podrobnejšo izjavo o si-
tuaciji.»Ne vem nič, vprašajte g. Vukičevi-
ća, če vam hoče kaj povedati.« je bil
njegov edini odgovor na vsa vprašanja.G. Vukičević je takoj po sestanku z
g. Davidovićem ob 10. odšel na stano-
vanje dr. Marinkovića in ostal pri njem
skoraj celo uro. Očitno pa je tudi ta
ponovna posredovalna akcija ostala
brez zaželenega rezultata. Vukičević je
bil po posetu pri dr. Marinkoviću na-
pram novinarjem skrajno rezerviran in
jim je odklonil vsako izjavo. Od dr.
Marinkovića se je vrnil v vladno pred-
sedstvo, odkoder je imel kratek tele-
foničen razgovor z g. Davidovićem,
tlačno ob 11. pa je odšel na dvor. Isto-
časno je šel na dvor tudi g. Davidović.Opoldanska avdijenca
obeh šefovNervoznost političnih krogov je do-
segla med to avdijenco vrhunec. Širile
so se najrazličnejše vesti in vladala je
popolna neorientiranost. Niti najožji
priatelji g. Vukičevića in Davidovića
niso vedeli, kakšna je situacija. Enj so
napovedovali, da je spor poravnat in
dosežen v vseh točkah popoln sporaz-
um, tako da bo pri tej avdijenci že
podpisan ukaz o imenovanju nove vla-
de, drugi zopet so vedeli povedati, da
je naletela vsa akcija na take težkoče,
da ni izključeno, da bo g. Vukičević
vrnil vladarju mandat.Napetost je naraščala od ure do ure.
Pred dvorom so se zbrali skoraj vsi
beograjski novinarji in mnogo poslan-
cev ter velika masa občinstva. Ko se je
g. Davidović ob 12.45 končno pokazal
na vratih, so ga takoj obkolili novinarji
in okrog njega je nastala pravcata gne-
ča. »Kaj je z vlado?« so ga spraševali
z vseh strani. »Ali je že imenovana?«
G. Davidović pa je bil še bolj rezerv-
iran kakor poprej in je na vsa vpra-
šanja samo izjavil: »Mislim, da bomo
vlado dobili.«Na vprašanje, kdaj, g. Davidović ni
odgovoril. Novinarji so še vedno silili
v njega in hoteli vedeti podrobnosti o
avdijenci, nakar je g. Davidović iz-
javil, da se z g. Vukičevićem na dvoru
sploh nista videla ter da nista bila v
skupni avdijenci. Na vsa nadaljnja
vprašanja je g. Davidović odklonil od-
govor in odšel takoj domov, dasiravno
so ga v demokratskem klubu čakali
skoraj polnoštevilno zbrani poslanci.Pripravlja se nekaj
novega...Avdijenca g. Vukičevića je trajala
vse do 23.20. Pred dvorom je še vedno
čakala ogromna masa občinstva in ug-
lahalo se je o najrazličnejših možnostih.
Splošno pa je prevladovalo mnenje, da
se pripravlja nekaj novega in da so se
pojavele nepremostljive ovire, ker bi
sicer bila vlada že imenovana. Ko je
g. Vukičević končno prišel z dvora, so
ga novinarji naravnost bombardirali z
vprašanji. G. Vukičević pa jim je re-
signirano izjavil:»Nič še ni gotovo. Nl mam vam nič-
esar povedati.«»Ali imate še mandat?« so ga začeli
prasevati novinarji.

»Saj mandat ni potni kovčeg, da bi

ga nosil s seboj!« je ironično pripom-
nil g. Vukičević.»Ali bomo danes dobili vlado?« so se
dalje zanimali reporterji, ki so skrbno
beležili vsako besedo mandatarja kro-
ne.»Danes vlade še ne bo! Sam Bog ve,
kdaj jo bomo dobili.«G. Vukičević je nato odšel v vladno
predsedstvo, kjer ga je že dve uri ča-
kal g. dr. Korošec. Po kratkem raz-
govoru z njim je g. Vukičević odšel do-
mov.

Senzacija dneva

V političnih krogih so najrazličnejše
koncentrirali opoldanske dogodke. Kakor
bomba pa je vplivala, vest, da je za
popoldne ob 5. pozvan na dvor g. Sve-
tozar Pribečević. Takoj je bilo jasno,
da je razvoj dogodkov krenil v popol-
noma novo smer. Zanimanje političnih
krogov je bilo sedaj usmerjeno samo
na to avdijenco, kateri so vsi krogi pri-
sovali odločilno važnost v nadaljnjem
razpletu krize. Domneva se je izkazala
za pravilno.Točno ob 5. popoldne je bil g. Pri-
bečević sprejet v avdijenci, ki je trajala
skoraj tri ure. Se je le malo večer-
šer se je vrnil zvečer se je vrnil v klub
SDS ker je poročal navzočim poslan-
cem o svoji avdijenci.

Domneve in ugibanja

V političnih krogih se je zvečer go-
vorilo samo o nadaljnjem razvoju si-
tuacije. Domneva se, da so se začeli
dogodki razvijati mimo in preko kom-binacij g. Vukičevića. Nekateri znaki
kažejo, da je tudi g. Vukičević sam že
obupal nad usodo svojega mandata. Za
časa avdijence g. Pribečevića je kon-
feriral v demokratskem klubu ter svo-
jim najožjim zaupnikom namignil, da
bo morda jutri vrnil mandat. Tudi da-
našnji večerni listi, zlasti pa Vukičevi-
čevi kombinaciji naklonjena »Pravda«
piše, da je včerajšnja kombinacija po-
polnoma propadla in da je stopila vlad-
na kriza v popolnoma nov štadij.Tudi v demokratskem klubu je vla-
dala zvečer največja nervoznost. Ob
6. zvečer sta se ponovno sestala g.
Davidović in Vukičević. Odhajajoč s
tega sestanka je g. Davidović bil zelo
velik optimist. Novinarjem je smeje iz-
javil:»Vse je gotovo. To, kar smo mi na-
pravili včeraj, je tako trdno kakor grad
in nihče tega ne more porušiti. Lahko
pa še naša včerajšnja kombinacija raz-
širi.«Ko so ga novinarji vprašali, ali bo
šla KDK v vlado, je g. Davidović ironi-
čno pripomnil: »To vprašajte njene
voditelje. Od njih je odvisno, ali gre-
do ali ne.«G. Vukičević pa je bil pri odhodu
skrajno rezerviran. »Ni nič novega,
zvečer ne bo nič; mirno lahko greste
domov.« je odgovarjal novinarjem na
razna vprašanja. Nato je odšel na dvor,
odkoder pa se je vrnil že po par minu-
tah, tako da se zdi, da sploh ni bil v
avdijenci. Podal se je iz dvora narav-
nost na svoje stanovanje.Zopet na potu h koncentraciji?
Izreden pomen Pribečevićeve avdijence
Že pred rojstvom razgaljena slabost nameravane hege-
monistične vlade. — Snlošna pozornost za avdijenco go-
spoda Pribečevića. — Kriza bo rešena prihodnji tedenBeograd, 18. februarja. p. G. Vukičević
in Davidović sta širila včeraj naj-
bolj optimistične vesti o uspehu svoje
akcije, danes dopoldne pa se je že po-
kazalo, da bo morala njuna kombinaci-
ja prebresti še velike težkoče. Izražena
je bila želja, naj se vladna koalicija raz-
širi na KDK, toda niti g. Vukičević niti
g. Davidović nista poskušala v tem po-
gledu ničesar, češ da bi bil zaradi zna-
nega odpora g. Pribečevića in Radića
itak vsak trud zaman. Malenkostni spori
glede razdelitve portfeljev v demo-
kratskem klubu in glede zastopstva dr.
Marinkovića so že pred imenovanjem
nove vlade razkrili vso notranjo slabost
nove radikalno-demokratske kom-
binacije. Do končne odločitve glede te-
ga vprašanja še ni prišlo, ker je ostalo
odprto vprašanje, kdo bo zastopal dr.
Marinkovića za časa njegovega zdravl-
jenja, ali dr. Kumanudij ali dr. Šumen-
ković kot minister za izenačenje zakono-
v. Končno sta se g. Davidović in
Vukičević sporazumela na to, da se to
vprašanje v prvem ukazu, s katerim
bo imenovana vlada, sploh ne pokrene,
marveč reši s posebnim ukazom dva
ali tri dni po rešitvi krize.Tekom današnje skupne avdijence pa
sta bila obveščena g. Vukičević in Da-
vidović da bo krona konzultirala g.
Pribečevića kot predsednika KDK, da
pojasni iz kakih vzrokov odklanja SKD
sodelovanje z g. Vukičevićem. Dočim
je g. Davidović smatral to avdijenco
zgolj formalnost, je g. Vukičević takoj
dal novinarjem zelo pesimistične izja-
ve, da bo nova vlada sestavljena šele
v ponedeljek. Vest o avdijenci g. Pri-
bečevića se je bliskovito razširila poBeogradu in popoldne so z vseh strani
prihajla telefonična vprašanja, ali se je
g. Pribečević vrnil z dvora.O avdijenci sami seveda ni bilo mo-
goče doznati nikakih podrobnosti. Po
kratkem poročilu g. Pribečevića v klubu
KDK se da posneti, da avdijenca
ni bila samo gola formalnost, kakor je
to napovedal g. Davidović, marveč da
gre za dalekosežne izpremembe.Kakor izve vaš dopisnik, je pozvan
v avdijenco tudi g. Stjepan Radić, ki
dospe jutri zjutraj v Beograd. Po svo-
jem prihodu se bo najprej sestel z g.
Pribečevićem, ki ga bo podrobno infor-
miral o situaciji, nakar bo opoldne spre-
jet v avdijenci.Že to dejstvo jasno dokazuje, da so
bili v današnji avdijenci g. Pribečevića
izneseni argumenti, ki so v stanju, da
izvzovejo spremembo celokupne politi-
čne situacije, zlasti pa da prepričijo in
onemogočijo vse Vukičevićeve kombi-V katerem pravcu se krečejo ideje,
pokrenjene s strani voditeljev KDK, v
javnosti ni znano. Smatra pa se, da
ti predlogi niso daleč od programa, ki
ga koalicija zlasti v zadnjem času stal-
no podčrtava: sanacija naše admini-
stracije potom depolitizacije in dekon-
centracije, gospodarska enakopravnost
ter čim širša izpopolnitev samouprav.V vseh krogih priznavajo, da je KDK
s pravih razumevanjem in argumen-
tiranimi predlogi pokrenila situacijo z
mrtve točke. Za prihodnji teden se pri-
čakujejo velike spremembe, govori se
zopet o koncentraciji pod vodstvom
neutrlnih osebnosti, odnosno v slu-
čaju neuspeha take koncentracije o čim
širši koaliciji.

Med optimizmom in resignacijo

G. Davidović in Vukičević se sama ne orijentirata več. — Situ-
acija se spreminja od ure do ure in žnjo se spreminjajo izjave
obeh šefovBeograd, 18. februarja. i. Ko je nocoj Lju-
ba Davidović ob 7.10 odhajal iz Narodne
skupščine, so ga novinarji obkolili z vpraša-
nji, na katere jim je odgovarjal:»Mi pristajamo na najširšo koalicijo, mi
smo za to, da vstopi tudi v vlado KDK.«
»Cujemo, da je pristal na to tudi Vukičevi-
ć, je pripomnil eden izmed novinarjev.
»Ako je Velja pristal, potem bi to bilo zelo
dobro.«Ko so ga opozorili, da KDK ne bo šla v
koncentracijo ali koalicijo z gosp. Vukičevi-
ćem, je Ljuba Davidović nekoliko pomislil
in nato odvrnil:»Prosim vas, mi smo sedaj napravili kom-
binacijo in na tej kombinaciji ostanemo.«
»Gosp. predsednik, vi ste nam dejali, da
bo danes vlada gotova, gosp. Vukičević pa
je opoldne izjavil, da vlada niti jutri ne bo
sestavljena. Kaj je na tem?«»Gosp. Vukičević bo že vedel, on nosi kra-
lju ukaze na podpis,« je odgovoril Ljuba
Davidović.Po večernem sestanku med Ljubo Davi-
dovićem in Veljo Vukičevićem, ki je trajal pol
ure, je Ljuba Davidović izjavil novinarjem:
»Vse je dobro, vse je gotovo, vlado imamo,ni nobenih težkoč. Vse je gotovo, kar smo
napravili, to je grad. Tega nihče ne more
razrušiti... To je grad.«»Ali bo vstopila v vlado tudi KDK,« so ga
vprašali.

»Tega ne vem, vprašajte Vukičevića.«

V tem času je bil del radikalnih poslan-
cev zbranih v klubu, kjer jih je Velja Vuki-
čević obvestil, da je imel sestanek z Davi-
dovićem in zakaj je nastopil zastoj v razvoju
krize. Velja Vukičević je radikalnim poslan-
cem potrdil, da je v resnici nastal zastoj, da
pa ni nobenih težkoč, kar se tiče demokra-
tov in radikalov in da je v tem pogledu vse
končno, toda na obeh straneh obstoja želja,
da bi se vlada razširila. Po tem razgovoru
so poslanci, je Velja Vukičević zapustil skup-
ščino.

Pri odhodu so ga novinarji vprašali:

»Gosp. predsednik, gosp. Davidović nam
že tri dni govori, da je že vse gotovo.«»Sigurno, ako ena stranka vlada, da je
gotovo, tedaj je gotovo.«

»Ali se bo nocoj kaj izvršilo?«

»Nocoj greste lahko brez skrbi domov.
Nocoj ne bo nobenih novic.«

Polom fašizma

Razgovor z bivšim italijanskim min. predsednikom Francesco Nittijem

Bivši italijanski ministrski predsednik Francesco Nitti živi — kakor mnogi drugi odlični Italijani — v izgnanstvu v Franciji, kjer marljivo deluje za vzpostavitev demokracije v Italiji. Nittijev dom v Parizu je središče vseh onih številnih italijanskih emigrantov, ki se ne strinjajo s politiko črnih srajc.

Nitti, ki je stanoval v Rimu v elegantni vili, se mora sedaj zadovoljiti z navadnim stanovanjem v petem nadstropju neke »stanovanjske vojašnice«. Njegov pohištvo sestoji prav za prav samo iz pisalne mize, stolov in pisalnih strojev. Vsa njegova družina, žena, sinovi in hčere, mu pomagajo skoraj noč in dan pri njegovem politično-literarnem delu.

Kmalu bo deset let, ko je Nitti v ime Italije podpisal versaillesko mirovno pogodbo in to je bil njegov poslednji oficijelni akt. Kar se je zgodilo pozneje, spada po Nittijevi lastni izjavi skoraj med tradicije njegove rodbine. »Že pod vladjo Bourbonceve«, je izjavil bivši min. predsednik, »je žrtvoval moj ded, zdravnik Francesco Nitti, svoje življenje na oltar svobode. Moj oče, velik patriot, se je boril tako pod Mazzinijem kakor pod Garibaldijem.«

Baš te dni praznuje Nitti štiriletnico fašističnega vpada v njegovo vilo. Okoli 300 oboroženih fašistov je vdrl v njegov dom. Otrokom se je posrečilo, da so skrili svojega očeta v majhno skrivališče in fašisti so se zadovoljili z ropanjem obleke in perila! Po tem napadu se je Nitti umaknil iz javnega življenja in se preselil v Agnaffredo v Kalabriji, kjer je pričel intenzivno in uspešno politično akcijo. Njegov veliki delo »Boljševizem, fašizem in demokracija« je vzbudilo splošno pozornost. Njegova vzporeditev fašizma z boljševizmom — saj pri obeh oboroženih manjšina strahuje brezpravno večino — je postala aksiom. To njegovo zadnje veliko delo je obenem jasen dokaz Nittijevega prepričanja o končni zmigi demokracije nad fašizmom.

Vsak razgovor z Nittijem vodi do vprašanja, ki ga najbolj interesira: »Biti ali ne biti fašizma«, ali bolje: koliko časa bodo mogli fašisti še vladati? »Tri tedne, tri mesece, tri leta«, se šali Nitti, toda takoj je resen in pove, da je samo v Rimu 28.000 vohunov na poslu, ki morajo proučavati razpoloženje med narodom. Italijansko gospodarstvo je v taki zagati, da so morali ponarediti statistične podatke. Iz pisalne mize je vzletel šop tiskarskih korektur in rekel: To je začetek zbirke tabel o finančnem položaju Italije, ki jih bom dal tatisnitisi s potrebnimi opazkami in popravki. Tu se čutim resnično v svojem elementu in morem pregledati vse laži. Vsa Italija je postala en sam mizeren berač, dočim hvalijo tuji turisti Mussolinija, da je odpravil berače.

Nitti je rekel dalje: Suženstvo je tako veliko, da je ljudstvo že pozabilo na smeh. Najboljši sinovi Italije so ali pobegnili, ali pa so v izgnanstvu na otokih. V svojem ekspoziju je Mussolini omenil, da je bilo izgnanih na otoke samo 698 političnih zločincev, v resnici

pa presega število teh izgnancev 9000. Kaj mislite o Mussolinijevi izjavi: Mi moramo biti pripravljeni, da vsak trenutek mobiliziramo 5 milijonov mož. Mi moramo ojačiti našo vojno mornarico. Naše zrakoplovstvo, v katero imam popolno zaupanje, mora imeti toliko letal, da bo ropot njihovih strojev oglušil vsak drug ropot v Italiji, in da bodo krila letal zatemnila sonce na zemlji. V letih 1935—1946 pride v Evropi do preokreta in tedaj bodo naše pravice priznane. Pod temi pravicami je treba razumeti vzpostavitev starega rimskega imperija pod imenom fašizma. In zakaj si je Mussolini izbral ravno leto 1935? Enostavno zato, ker Francija tedaj skoraj ne bo imela nobenega rekruta, kajti med svetovno vojno se je — kakor znano — rodilo zelo malo otrok. Ni dobil Mussolini zaman prid evka »l'uomo dei fiamiferi« (človek z vžgalnicami). Sicer pa je dobil to ime že pred 15 leti, ko je bil še socialist in revolucionar. Takrat je govoril: Zakaj bi zapravljali čas z nepotrebnimi stvarmi? Zažgite tovarne... In česar ni mogel ali hotel povedati direktno, to je bilo tiskano v njegovem radikalnem listu »Avanti!«. Mussolini je zagovarjal celo umor kralja in priporočal bombe kot potrebno sredstvo v razredni borbi. »Ne pozabite«, je nadaljeval Nitti, »da ni nihče v Italiji tako nastopal proti militarizmu, kakor ravno Mussolini. Kratko pred svojim dramatičnim pohodom na Rim je bil pripravljen udeležiti se vsakega revolucionarnega pokreta. Zato bi se v resnici prav nič ne čudil, ako bi ta človek še enkrat obrnil svoj plašč po vetru in bi postal boljševiški vodja. Prej ali pozneje se zna zgoditi, da bo boljševizem sledil sedanjemu — žimzu. Ako pride kmalu do tega preobrata, bo najbrže omejen samo na komunistične izgrede, ki bodo kmalu udušeni. Potem bi mogli računati z vzpostavitvijo demokracije, kar je istovetno z vzpostavitvijo reda in mira. Ako pa bo Italija potrebovala še več let, da se znebi tega nasilnega režima, potem preti državi komunistična revolucija. In tedaj bo dolžnost naš demokratov in patriotov, da vzpostavijo dem.

»Kako bo pa z italijansko dinastijo?« sem vprašal. »Najbrže bo postala Italija republika. Sicer pa je postala monarhija že žrtev fašističnega nasilja. Razvoj dogodkov je premagal monarha.« — »Bil sem osemkrat član vlade in če sem moral včasih prevzeti še del mojega ministrskega tovaršila, mi je bilo zelo težko izpolniti obe dolžnosti. Čeprav sem bil navajen dela, Mussolini pa ni samo predsednik vlade, zunanji minister in notranji minister, vojni minister in vrhovni poveljnik vojne mornarice in letalstva, predsednik fašističnega sveta itd., ampak ima še dovolj časa, da se bavi s fašistično organizacijo in z vojaško otroško skupino »Balailla.« — »Zato«, mi je podal Nitti roko k slovesu, »zato verjete mi, da kmalu bila ura odrešenja in moj ubogi narod bo mogel zopet svobodno dihati.«

Anglo-American N.S. Copyright.

Nov Mussolinijev ukaz karabinjerjem

Paziti morajo na nepopoljšljive elemente — ne zaradi nevarnosti, ampak zaradi njihove — melanholije

Rim, 18. februarja. h. Za danes dopolne je minister Mussolini pozval vse višje poveljnike orožnikov na veliki raport. Nagovoril jih je in povdarjal, da so orožniki vestno izpolnjevali nalogo, ki jim je bila poverjena. Med temi nagorami je prva in glavna ta-le: paziti na nepopoljšljive sovražnike režima, ne morda zaradi tega, ker bi predstavljali kakšno konkretno nevarnost, marveč

zato, ker njihova melanholija ne sme niti v najmanjši meri motiti miru in dela italijanskega naroda. Mussolini je končno izrazil prepričanje, da bodo orožniki v tesnem sodelovanju z ostalimi policijskimi silami delovali za blagor kralja, režima in naroda.

Rim, 18. februarja. s. Senat je s 173 glasovi odobril odredbe vlade za sanacijo valute. En poslanec ni glasoval.

Madžari ne bodo odnehali

dokler se ne popravi teritorialna krivica — Tudi pakta v locarnskem duhu ne bodo sklenili

Budimpešta, 18. februarja. s. »Pester Lloyd« replicira na izjavo izjavljajočega zunanega ministra dr. Beneša v londonskem listu »General Press«. List piše med drugim:

Vedno na predvečer zasedanja Društva narodov skuša minister dr. Beneš vzbuditi vtis, da stremi za zblizanjem Češkoslovaške z Madžarsko. Dr. Beneš je ljubezniv žlahti tedaj, ako je sprejel kako akcijo proti Madžarski. Sedaj je šel celo tako daleč, da je izgovoril besedo o reviziji trianonske mirovne pogodbe. Pri tem pa je povdarjal, da je revizija za sedaj in v bodočnosti na legalnem potu nemogoča in da se more kvečjemu govoriti o kakšnem paktu v locarnskem duhu. Na Madžarskem pa nikakor ne bodo pristali na to misel,

ker se Locarno protivi vsaki reviziji. Izgleda, da hoče dr. Beneš doseči, da bodo sedanje meje za večno zajamčene. Pred trianonskim mirom sploh ni obstajala češkoslovaška država. Tudi v stari češki državi ni bilo niti pidi madžarske zemlje pod češko oblastjo. Že z ozirom na to se pravna zahteva Češkoslovaške, da se zajamči sedanja meja, nikakor ne more primerjati s francosko zahtevo za jamčenje vzhodne meje Francije. Češkoslovaška se mora sprizniti s tem, da bo Madžarska z mitrojuhnimi sredstvi, kolikor jih dopušta Svet Društva narodov ter zveštoba do pogodb, delovala, da se popravi teritorialna krivica, ki se je storila Madžarski.

odnošale med Anglijo in Francijo. Kot njegov naslednik v zunanem ministertvu je do ločen angleški poslanik v Berlinu sir Lindsay.

Avstrija in Italija

Dunaj, 18. febr. (bo.) V parlamentu je izjavil dr. Seipel, da za sedaj ne more vladati ničesar storiti za južnotirolsko Nemce. Vsaka diplomatska akcija je izključena. Avstrija more samo izjaviti Italiji, da je sovražno postopanje italijanske vlade z Nemci na južnem Tirolskem resna ovira za prijateljske odnose med Avstrijo in Italijo.

Čitajte jutri „Ponedeljek“!

Benešev ekspozé

V senatu, ali točneje v njegovem oboru za vnanje zadeve je imel vnanji minister Češkoslovaške republike obširen ekspozé, v katerem je govoril o aktualnih zadevah vnanje politike; velik del njegovega govora pa se je tikal notranjih odnošajev in sicer načrtov nekaterih politikov, izvesti puč in osnovati v republiki diktaturo.

Beneš je govoril med drugim o posetu avstrijskega državnega kancelarja Seipila v Pragi. Naglasil je, da razgovor

ri s predstaviteljem Avstrije zares niso imeli za predmet kako specijelno aktualno zadevo; v toliko so tedaj točni komentariji, da Seipil ni šel v Prago iz kakih političnih nagibov. Seveda pa so se razgovori kljub temu ticali vnanje-političnih odnošajev, pri čemer se je znova dokumentiralo lepo soglasje med obema republikama v vseh vprašanjih, ki se tičejo obeh sosed. Beneševe besede se sicer ne razlikujejo od običajnih lepih komunikacij, ki se izdajajo ob prilikah sličnih razgovorov. Ali smemo jim verjeti, ker se povsem ujemajo s faktičnim stanjem, kakor ga imamo priliko opazovati med Prago in Dunajem. Odgovorna Avstrija in velik del njene neodgovorne javnosti vrši povsem lojalno politiko, zato za konflikte s sosedmi ni povoda.

Popolnoma drugačni so odnošaji z Madžarsko. Beneš jih je karakteriziral na kratko in ponudil, kakor že večkrat, sporazum. Vidi pa se, da niti Beneš ne verjame v sporazum, odnosno v iskreno madžarsko željo za sporazum. Tudi o monoteistični aferi se je izrazil doktor Beneš zelo zmerno in je osebno naglasil, da Mala antanta s svojo noto pri Društvu narodov nima namena, povečati konflikta, marveč da hoče le izraziti, da se slične stvari ne smejo dogajati. Sicer pa da želi kolikor mogoče mirne obravnave zadeve.

Precejšen del govora je posvetil uspehu v pogajanjih z Vatikanom. Naglasil je, da obstajajo dve naziranj glede ureditve odnošajev z Vatikanom; eno zahteva radikalno ločitev od Rima, drugo zahteva sklep konkordata. Iz Beneševih izjav ni vidi, da se sedanja vlada nagiba k prvi soluciji, da pa jo, ako pride zares do nje, izvede v čim najbolj mogoče mirni in mirni obliki, ker je urejanje končnih zadev zelo delikatna stvar. Za enkrat se je sklenil uspeh na kakav provizoren dogovor, modus vivendi, s katerim pa se nikakor ne namerava ustvariti prejudicij. Poglaviten uspeh tega modusa vivendi je v tem, da se prilagodi cerkvene organizacije novim državnim mejam, da ne bo na ta način nobenega češkoslovaškega predela, ki bi bil v cerkvenem pogledu podrejen oblastem izven meja republike.

Največjo pozornost pa so seveda vzbudile Beneševe izjave o znanih aferah s projekti diktature, ki so nastali v CSR v vrstah pristašev bivšega generala Gajde in poslanca ter politika narodno - socialistične stranke Stříbernega. Pristaši te struje so delali že resne načrte, izvesti prevrat in postaviti diktaturo in so v svoji agitaciji operirali celo z Beneševim imenom, kakor da tudi on soglašal s takimi projekti. Beneš je zavzel k aferi odločno stališče, zavrnil vse govorice o domnevanih simpatijah za fašistični pokret in razložil izčrpno, kako je smatral za potrebno, obvestiti vse merodajne kroge, osebno predsednika republike, o tajnih načrtih. Vidi se iz njegovih navedb, o katerih točnosti ne more biti najmanjšega dvoma, da ne le ni bil pasiven glede fašističnega gibanja, marveč da je aktivno posegal v razvoj dogodkov. In sicer v smeri, ki je odločno nasprotovala načrtom diktature. Benešev ekspozé je zelo interesanten dokument k zgodovini fašističnega gibanja v CSR.

Dr. Beneš odpotoval v Ženevo

Praga, 18. febr. a. Zunanji minister dr. Beneš je danes dopoldne odpotoval v Ženevo.

Titulescov sestanek z dr. Stresemannom

Sen Remo, 18. febr. s. Nemški zunanji minister dr. Stresemann je dopel semkaj. Zvečer ga je rumunski zunanji minister Titulescu povabil na večerjo.

Ženske v francoski diplomatski službi

Pariz, 18. febr. (pa.) Ministrski svet je sklenil, da pripusti k diplomatski službi tudi ženske.

Pribičević o situaciji in svoji avdijenci

KDK vztraja na svojem stališču in se z Vukičevićem ne pogaja. — Predpogoj vsakega sodelovanja je popolna sprememba režima

Beograd, 18. februarja p. Ob pol 9. je nocoj g. Pribičević sprejel v Narodni skupščini novinarje. Razvil se je nekako sledeči razgovor:

»G. Davidović je izjavil v radikalnem klubu, da je za sestavo vlade med radikalni in demokrati že dosežen sporazum, da pa je imenovanje nove vlade odloženo zato, da se še enkrat poskusi pridobiti za sodelovanje tudi KDK. Če to ne bo uspelo, da bo imenovana vlada v smislu radikalno-demokratskega sporazuma.«

»Če me sprašujete o tem, kar govori gospod v radikalnem klubu, vam lahko izjavim samo to, da vztraja KDK na svojem dosedanjem stališču, da ne gre v vlado g. Vukičevića, ki ne prinaša spremembe dosedanjega političnega pravca, nego samo dve do tri osebe spremembe. To je naše definitivno stališče, katerega ne bomo nikdar opustili.«

»Ali nam lahko poveste, o čem je bilo govora v vaši dolgotrajni avdijenci?«

»O tem vam pri naših volji zaenkrat ne morem ničesar povedati.«

»Kombinacija KDK z g. Vukičevićem je torej popolnoma izključena?«

»Da. Di odklanjam g. Vukičevića a priori, odklanjam pa tudi vsako vlado, ki ne znači spremembe političnih smernic v smislu naših znanih zahtev. Mi bi lahko vsak trenutek šli v vlado in bi morda to tudi storili, če bi vlado sestavili kdo drugi. Toda vlada, kakor jo sestavlja g. Vukičević, pomeni tavanje v temi in mirno lahko trdim,

da bo ostala dosedanja politika g. Vukičevića neizpremenjena. V ostalem pa imajte na umu, da mi ne gremo v vlado samo zato, da postanemo ministri.«

»To znači, da zahtevate gotove garancije?«

»Da. Zahtevamo garancije, zahtevamo solidno jamstvo za drugačo politiko in jamstvo, da se bodo izvedle reforme, ki so potrebne.«

»Ali vztraja KDK pri svojih prejšnjih pogojih, ki jih je stavila dr. Periću zlasti glede finančnega ministristva?«

»Zaenkrat ne gre za podrobna pogajanja in pogoje, marveč zgolj za načelno stran.«

»Kdaj pride gosp. Radić?«

»Obvestil sem ga o situaciji in pride jutri v Beograd.«

»Trdi se, da je gosp. Vukičević rekel, da bo ostalo pri stari kombinaciji, če bi odklonite sodelovanje.«

»Verjetno je, da se bavi gosp. Vukičević s takimi načrti. Dokler bo imel mandat za sestavo vlade gosp. Vukičević, se mi sploh ne moremo pogajati za vstop v vlado.«

»To si lahko torej tolmачimo tako, da ni računati z rešitvijo krize, odnosno sestave širše koalicijske ali koncentracijske vlade pred, predno ne dobi mandata kdo drugi?«

»Da! To je točno.«

»Kaj pa, če se to ne zgodi?«

»Ne vem. Nisem prerok da bi vedel vnaprej, kako se bodo razvijali dogodki. Rekel sem že, da izvirja želja odnosno zahteva po sodelovanju KDK iz državnih in narodnih interesov. Tekom utrušnega dne se bo odločilo, ali je vžrešne in holi potrebno sodelovanje KDK ali pa posamezn osebnosti.«

Policijsko nasilje nad ljubljansko samoupravo

Veliki župan ljubljanski je na protizakonit način razveljavil volitve v občinske odseke v Ljubljani

Veliki župan ljubljanske oblasti je poslal večeraj mestnemu magistratu v Ljubljani odlok, s katerim razveljavlja volitve v občinske odseke, ki so se izvršile v seji občinskega sveta dne 7. februarja.

Svoj ukrep utemeljuje s tem, da bi se morali člani teh odsekov voliti samo iz lastne stranke, ne pa iz drugih strank. Izvoljeni da pa so bili vsi člani personalnega, finančnega, stavbnega, šolskega, obrtnega, socialno-političnega in policijsko-zdravstvenega odseka ter disciplinarne komisije, med njimi tudi pripadniki strank, ki se volitev sploh niso udeležili, in sicer na podlagi ene same predložene skupne liste, ne da bi se dala članom kluba SLS prilika, da bi na nje odpadajoče število članov v posameznih volitvah izvolili po svoji volji.

Veliki župan je izdal gorenji odlok z ozirom na pritožbo SLS, ki je, kakor znano, 7. februarja, ko so bile na dnevnem redu volitve občinskih odsekov, samovoljno zapustila sejo občinskega sveta ter tako sama zakrivila, da so se volitve izvršile brez nje.

§ 5. občinskega reda za Ljubljano, ki določa, kako se volijo odseki, se glasi dobesedno takole: »Člane odsekov je porazdeliti na posamezne liste strank po razmerju na njih podlagi izvoljenih obč. svetovalcev, če to zahteva tudi le en sam obč. svetovalec.« Pri volitvah 7. februarja ni nihče stavljal zahteve, da se voli po proporciji in le gg. Miha Krek in dr. Jerič sta za klub SLS pred volitvami izrecno izjavila, da se SLS volitev sploh noče udeležiti, naka so občinski svetovalci SLS zapustili mestno posvetovalnico. Od klero-radikalne koalicije sta ostala na seji samo dr. Ravnihar in dr. Lukan, a tudi od teh dveh ni nihče zahteval, da se za volitev odsekov uporabi določilo § 55. al. 2. Da se lahko vrše volitve odsekov tudi brez proporcije ni le že samo po sebi jasno, marveč je razen iz določbe § 55. al. 2 razvidno tudi iz določbe § 55. al. 3, kjer se ugotavlja, kdo ne more zahtevati proporcije zase.

Ne more biti torej prav nobenega dvoma o tem, ali so izvršene volitve odsekov zakonite, ali ne. Nihče ni zahteval proporcionalne volitve in strogo po zakonu je sklepni obč. svet izvolil odseke. Ako sedaj kličejo klerikalci velikega župana na pomoč, da s policijsko odredbo in z natezavanjem zakonskih paragrafov pomaga iz zadrege, v katero so zašli po lastni nepazljivosti in neprevidezosti, je to jako značilno za politično naziranje SLS. Na drugi strani pa je dejstvo, da veliki župan ustreza takim naivnim protizakonitim zahtevam, tudi značilno. Posebno interesantno je, da je bil odlok velikega župana dostavljen mestnemu magistratu baš večeraj, ko je iz Beograda prišla vest, da postane minister policije g. dr. Korošec. Tako absurde rešitve, ki bi je v obraz vsem pojmom zdrave pameti, ne bi smel izdati in podpisati upravni uradnik, kateremu je stvarna objektivnost in stroga zakonitost glavna dolžnost. Zelo blamabel je tudi argument odloka velikega župana, da bi se v vsakem slučaju morale vršiti volitve v odseke v smislu določbe § 55. al. 4. Ta določba, ki pravi, da voli vsaka stranka svoje odsekovne člane

sama, je vendar za to, da stopi v veljavo, če se vrše na zahtevo volitve po proporciji. Ker so se pa volitve v odseke vršile brez te zahteve, je bilo edino pravilno in mogoče, da se je postavila enotna in sporazumna lista. Stari avstrijski birokrati, ki so se principijelno obračali paragrafe tako, da njihova odločitev ni bila ugodna za občinsko samoupravo slovenske prestolnice, so bili bolj — previdni.

Odlok g. velikega župana je povsem nezakonit in tako očitno pristranski, da bo treba o njem govoriti še na drugem mestu.

Dr. A. K.

Proti zastavi poslovnega davka

Beograd, 18. februarja. I. Snoč je imela uprava Trgovske zbornice sejo, na kateri so razpravljali o davku na poslovni promet. Po daljši debati je bilo sklenjeno, da ukrene posebna deputacija, obstoječa iz predsedstva Trgovske, obrtne in industrijske zbornice, skupno s centralo industrijskih korporacij ter združenjem bank potrebne korake pri vladu, da se ta davek ne zastavi inozemskim bankam kot jamstvo za novo posojilo.

Sprejem v vojno akademijo

Beograd, 18. februarja. I. V smislu ukaza od 18. t. m. se bodo letos sprejemali v vojno akademijo le gojenci, ki v celoti izpolnjujejo pogoje tozadavne odredbe. Izmed neabituirantov se bodo sprejemali le oni, ki so dokončali šteti razred gimnazije ali realke z najmanj dobrim uspehom, kakor tudi oni, ki so dokončali peti razred gimnazije in prihajajo neposredno iz vojske.

Iz vojaške službe

Beograd, 18. februarja. I. Za inženjerskega poročnika je imenovan inženjer - kemik Nikola Korbe. Upokojen je pehotni major Vatroslav Ferenčič ter preveden v rezervno. Aktivirana sta rezervna fregatna poročnika Nikola Murati in Anton Vrabec.

Iz davčne službe

Beograd, 18. febr. p. Za višjega davčnega upravitelja za davčni okraj Ljubljana okolica je imenovan g. Rihard Boltavzar, za okraj Radovljica g. Fran Čebulj in za okraj Maribor g. Ferdo Koran.

Potres v Beogradu

Beograd, 18. februarja. I. Nocoj, štiri minute pred 8. je seizmografski zavor v Beogradu zabeležil manjši potres, čigar središče se nahaja v neposredni okolici Beograda. Potres je trajal tri sekunde.

Naši vojni dolgovi Ameriki

Washington, 18. febr. (lo.) Reprezentantska zbornica je sprejela zakonski načrt glede fundiranja jugoslovenskega vojnega dolga v višini 62.860.000 dolarjev.

Rudarska stavka na Češkem

Most, 18. febr. g. Položaj v premogovnem revirju se danes ni bistveno izpremenil. V nekaterih krajih je prišlo zopet do izgradov proti delavcem, ki so v svrhu varnostne službe šli v rove. Nekaj delavcev je napadlo enega rudarja. Skupina žensk, ki je bila oborožena s palicami, je hotela s silo preprečiti, da bi šli delavci v rove. Interventirali je morala policija, ki je razpršila množico. Do resnih spopadov ni prišlo. V bližini Mosta sta dve ženski napadli rudarja ter ga pretepli do krvi.

Praga, 18. febr. h. V Duhovu se je danes vrtilo zborovanje komunistov. Vlada je podvela vse potrebne mere, da se ohrani mir in red. Pričakuje se, da se bo položaj v premogovni stavki prihodnji teden izboljšal.

Naši kraji in ljudje

Eduard Kohout v Ljubljani

Eduard Kohout, znameniti češki gledališki umetnik se odpravlja na gostovanje. V soboto odpotuje v belo Ljubljano. Veseli me, da je nanj padla kocka. Kajti malokateri češki odrski umetnik ima toliko slovanske mehkebe in

topline v glasu in v izrazu kakor Eduard Kohout. Ustvarjen je, da glumi podrobno izdelane in diferencirane slovanske junake. Ima smisel za melodijo besed, stih in fraz. Ljubi prizore, v katerih se čuti vsa teža usode, ki je padla na slaba ramena človeka, ki se v žejji, da doseže najvišje, strti zgrudi na zemljo.

Eduard Kohout rad poduhovlja svoje junake. Močan je v psihologiji in je ravno zato kakor rojen, da poleg slovanskih avtorjev utelesuje tudi krhke in komplicirane osebnosti A'freda de Musseta. Izraz njegovega lica je ves obrnjen v notranjost. Malo se briga za vnanji svet. Oči njegove so kakor slepe, kadar spremlja pojave vsakdanjega življenja, vendar so žive in polne ekstaze, kadar gleda vase. Kakor vsi osamljeni, gleda on v prepade svoje duše, da zapopade vzročno zvezo med seboj in vsemirom. Boli ga lastna razdvojenost in zaradi tega stremi po razkrojitvi v harmonijo vsega. Skratka, muči se, da spozna samega sebe. Iskren je ter je zaradi iskrenosti pripravljen žrtvovati svojo osebo srečo, kakor kraljevič Hamlet. V nadi, da bo našel izhod iz tega labirinta, ki smo ga mi nazvali za človeško dušo, se oddaljuje od pojave in istinitosti ter v sanjarenju in ekstazah duha išče odgovor na vsa vprašanja, ki ga težijo.

Eduard Kohout je tip človeka, ki se ni uravnovesil, ker je preveč željan novih emocij. Spominimo se samo Hamleta. V tej vlogi glumi Kohout samega sebe. Preživel je to vlogo do podrobnosti in zato smo globoko presunjeni, ko ga poslušamo, kako s krvjo svojega

srca odkupuje sleherni stih. Čustvuje, da čustvujemo tudi mi. Tudi njega je življenje varalo, kakor danskega kraljeviča. Da ne propade, si ustvarja imaginarni svet svoje umetnosti. A tudi to je samo faza v njegovem razvoju. Še sčasoma bo pojmoval, da nas spoznanje, pa naj bo še tako bridko, ne vodi v propast, ako verujemo v življenje, pa naj nas stokrat vara.

Eduarda Kohouta je odkril Hugo Hilar, direktor drame v praškem Narodnem gledališču. Hilarjeva zasluga je, da je Kohout tako naglo odkril samega sebe in našel svojo pot. Hilar ga je opozoril na ono, kar je v njem bistveno. Osebito v vlogi Hamleta.

«Aventinum», ki ga izdaja Marien Storch, je v svoji krasni izdaji «Nové České Divadlo» (1918 do 1926) povdral pomen in značaj Eduarda Kohouta. Kritiki in dramaturgi Jan Kadiček ga uvršča med najznamenitejše češke gledališke umetnike.

Božo Lovrič.

Beograjsko pismo

Beograd, 17. februarja.

Po Tagorejevem obisku jugoslovenske metropole lahko Beograd med svoje zanimive obiskovalce mirne duše uvrsti tudi dansko pisateljico Karin Mihaelis, ki je s svojim prihodom vzbudila mnogo zanimanja zlasti med beograjsko žensko elito. Problem žene, s katerim se gospa Karin Mihaelis bavi v vseh svojih knjigah, je pisateljica na dveh svojih predavanjih v veliki dvorani nove univerze, 8. in 16. t. m., pred številnimi poslušalci in poslušalkami v markantnih potezih orisala kot najbolj pereče vprašanje današnjega družabnega življenja. Z izjavo novinarjem da je vznemirjena nad prekrasno lego naše metropole, je danska pisateljica Beogradu napravila kompliment, prav tako iskren in pristrčen, kakor so bile iskrene in pristržne njene besede o srbski gostoljubnosti in o naglo se razvijajoči kulturi v kraljevini Srbiji, Hrvatov in Slovencev.

Če je drugače kaj novega v Beogradu? I no, saj veste, da se v predpustnem času povsod po krščanskem svetu ljudje silno radi ženijo — pa v tem pogledu tudi na našem slavem in priznanem grčku med Dunavom in Savo ni prav nič drugače. Ena izmed najslajnejših svatb, ki so se te dni vršile v Beogradu, je bila vsekakor svatba, na kateri sta pesnik in diplomat Božidar Purić in hčerka pokojnega Nikole Pašića, Darinka, kot ženin in nevesta, v dolgi povorki avtomobilov in kočij od Saborne crkve do doma bila predmet splošnega občudovanja, posebno med ženskimi svetom.

Februar, mesec veselje in zabav, s svojo atmosfero predpustnega rajanja in norenja, je tudi letos na široko razprostrl svoje veseljaške peroti nad metropolo! Pleše in nori se vztrajno v centru in na periferiji — kakor gobe po dežju se množe na vseh koncih in krajih plesne prireditve. Vsa mogoča društva, humana in nehumana, se žuri-

jo, da si v to svrhu čimprej zagotovijo dvorano «Oficirskega doma» ali «Slavije», ali če ni drugega, Petrograda v Nemanjini ulici.

Svojo veselico je priredilo tudi slovensko delavsko prosvetno društvo «Cankar» v Beogradu. Sicer solidni in dobrodušni Učičani pa so Beogradu s svojo zabavo v prostorih «Slavije» pokazali, da se znajo, kadar je čas za to, veseliti prav tako kakor Šumadinci, kar je potrjevalo že njihovo veselo vabilo na zabavo:

Juha, juha, kiti, kiti,
juha juha, štal' če biti,
štal' če biti, dal' če biti,
šiti žao jarca klati,
strini žao srca dati,
ja se stadoh sam ženiti —

Zadnje dni so gostovali v Narodnem pozorišču berlinski gledališki igralci, pod vodstvom Hansa Brokmanna dobrodošli predvsem oni gledališki publiki, ki se z domačo dramatikom nikakor ne more zadovoljiti ter upravičeno godrnja, ker se ji neprestano servira Nušičev «Put oko sveta». Rutiniranost nemških igralcev je prišla do veljave posebno v Hauptmannovi «Rozi Berndt», ki jo je odlično kreirala gospa Annemarie Loose. A tudi drugi igralci so bili vsi brez izjeme izvrstni v svojih vlogah. Aplavz in cvetje igralcem — to je bilo pač najboljšo sprječevalo navdušenosti med publiko za pravo umetnost.

V Beogradu imamo tudi junake, ki smo nanje resnično lahko ponosni! Pomislite samo — sredi februarja, ko se vse stiska za pečjo in zavija v kožuhe, se najde človek, ki se gre kopat v ledenomrzlo Savo: Ali ni to junaštvo? In — kurjuzum: začeti kopalo sezijo sredi zime? Gospod Ivan Petranović, Zagrebčan — to je ta junak, ki govorimo o njem — bo sicer skromno pripomnil, da je to samo treniranost in nikakšno junaštvo, toda mi ki se v valovih Save prekopujemo še zmerom po stari šegi ednole poleti, vendar ne moremo tačiti pohvale in priznanja...

O sedanjem političnem kinematografu v Beogradu pa niti črke! Če hočete natančno vedeti, kako se mlati prazna slama, vzemite, prosim gospoda, za trenutek v roke beograjske liste z obširnimi poročili o tej delikatni stvari! —

Življenski jubilej g. Petra Sitarja

G. Peter Sitar, ugledni trgovec in posestnik na Jesenicah, praznuje juri petdesetletnico rojstva in petindvajsetletnico, odkar je stopil samostojno v življenje kot trgovec. Rodil se je v Trzinu kot sin uglednega naprednega obrtnika. S pridnostjo in vztrajnostjo je odprl pred 25 leti svojo samostojno trgovino v Trzinu in leto pozneje na Jesenicah. Svoj prosti čas je posvetil delu za stanovska društva in za napredno idejo. Slavljence je podpredsednik Trg. gremija za Radovljico in član «Upravnega sveta drž. hipotekarne banke». Zvesto je pomagal naprednim in narodnim društvom kot aktivni član jeseniškega Sokola od ustanovitve leta 1904. Jugoslav. Matic. CMD. itd. — Svoje zmožnosti je posvetil v prvi vrsti SDS, ki jo zastopa v občinskem odboru kot odbornik in svetovalec ter odločno zastopa stališče stranke. Tudi njegova pot ni bila posuta z rožicami. Med vojno mu je umrla žena, ko je bil v italijanskem ujetništvu, odkoder je srečno ušel in se vrnil v domovino, kjer se je z vztrajnostjo zopet dvignil na višino. Še na mnoga leta!

Pred demontažo steklarne v Zagorju?

Zagorje ob Savi, 18. februarja. Med steklarskimi delavci se je razširila razburljiva vest, da namerava steklarna 20. t. m. ustaviti obratovanje. Deputacija steklarjev je sicer pri ravnanju v Hrastniku prejela zagotovilo, da bo delo le začasno ustavljeno zaradi raznih nujnih reorganizacij, potrebnih za obratovanje ter da bodo vse delavce zaposlili v steklarni v Hrastniku, vendar pa vlada trdno prepričanje, da gre že za dolgo nameravano demontažo steklarne v Zagorju. Če je to resnica, bo kruto prizadeto večje število delavstva, ker namerava družba, kakor se čuje, zaposliti v Hrastniku le mlajše moči, druge pa odpustiti. Z demontažo bodo prizadeti tudi obrtniki in trgovci, ker so steklarji njihovi najboljši dobavitelji življenskih potrebščin. Zeleti je, da bi se zadeva rešila v zadovoljstvo vseh interesancev.

Poziv poverjenikom „Vodnikovih družbe“

Uprava «Vodnikovih družbe» je jeseni, ko je razpošiljala svoje knjige, naslovljena na svoje poverjenike apel, naj ob razdeljevanju knjig obenem pobirajo tudi članarino za l. 1928. Mislija je, da se bodo temu pozivu radevolje odzvali vsi poverjeniki brez izjeme.

No, motila se je, zakaj pretežna večina gg. poverjenikov se ni za ta apel prav nič zmenila. Za to smo prisiljeni znova opozoriti vse poverjenike, da nam bloke, oziroma nabirane pole za l. 1928. zaeno z denarjem brezpogojno in zanesljivo pošljejo do 1. marca t. l., ker družba mora pravočasno vedeti, kakšno je število članov, da more potem določiti naklado. Ne sme se namreč več zgoditi, kakor se je to zgodilo lani, da je morala cela vrsta članov ostati brez knjig, ker nekateri poverjeniki niso članarino pravočasno pobrali in poslali družbi.

Pozivamo torej gg. poverjenike vnovič, naj brez odlaganja store to, zakar jih prosimo, pri čemer se naj zavedajo, da s svojim odlaganjem pobiranja članarine povzročajo občutno učinkovito škodo in ji prav po nepotrebnem delajo stroške in nepravilne. Kakor povsod je potrebna tudi tu železna disciplina! Nadejamo se, da se bodo končno izkazali za disciplinirane tudi naši gg. poverjeniki.

V Ljubljani, dne, 18. februarja 1918. Uprava «Vodnikovih družbe».

Miss Novo mesto

19letna gđ. Jelislava Kopačeva, hčerka trgovca in posestnika v Novem mestu, je bila 12. t. m. izvoljena kot najlepša Novo-meščanka za «miss Novo mesto».

Kaj je z železniškimi uradniki II. kategorije

Znano je, da so pri nas uradniki II. kategorije, dovršeni srednješolci, med vsemi državnimi uslužbenci najslabše plačani. Novi zakon jim nudi najmanj ugodnosti; in še teh po zakonu zajamčenih pravic večinoma niso deležni. Posebno motečost postopa s svojimi uradniki II. kategorije ministrstvo sabiranja. Pri tem je najbolj zastavljeno uradništvo ljubljanske direkcije, ki je sicer znano kot najbolj vestno in najbolj zanesljivo.

Zastavljanje tega uradništva ljubljanske direkcije je doseglo te dni svoj višek. Direkcija je, upoštevajoč dejstva, da v II. kategoriji uradnikov od preobdelbe l. 1923. ni skoraj nikdo napredoval in da sloni na tem delu uradništva velik odstotek odgovornega dela, izvela na iniciativno gosp. direktorja inž. Kneževića skromen predlog za napredovanje zadovoljivega števila teh uradnikov. Izmed 86 predlaganih uradnikov II. kategorije pa je po dolgotrajnih šikanah in večmesečnem zavlačevanju napredovalo 21 uradnikov. V istem predlogu je bilo tudi nekaj uradnikov ostalih dveh kategorij, ki so napredovali — do zadnjega. In tako so ostali uradniki II. kategorije za nedogleden čas zopet tamkaj, kjer so bili l. 1923.

Na sestanku dne 18. t. m. je to uradništvo obravnavalo te in še razne druge krivice, ki se gromadijo na njegovih plečih. Izdelalo je resolucijo in jo naslednjega dne predložilo direktorju gosp. Kneževiću. Resolucija naglašala:

«Pri zadnjem napredovanju neukaznih uradnikov v višje skupine položajne plače je bilo od strani ljubljanske direkcije drž. železnice predlaganih v I. kategorijo 5, v II. kategorijo 86 in v III. kategorijo 20 uradnikov. Odobreni predlog pa izkazuje: v II. kategoriji 65 uradnikov, dočim je predlog v ostalih kategorijah povsem osvojen. S tem je uradništvo II. kategorije zastavljeno tako napram uradništvu v ljubljanski direkciji, kakor tudi napram uradništvu iste kategorije v ostalih direkcijah.

Uradništvo II. kategorije zato vpraša direktorja, kako ona tolnači to zastavljeno svojega uradništva II. kategorije, na katerem bremen skoraj vse delo tako direkcije v centrali kakor tudi na progi.

Znana francoska lepota

CLAUDE FRANCE

ki se je pred kratkim zastrupila v Parizu in o kateri je svetovno časopisje veliko pisalo igra v monumentalnem filmu

Grbec

ki se bo predvajal

v kinu «DVOR».

Senzacionalni premijerni uspeh
v Primus-Palastu v Berlinu
in v kinu «Ljubljanski dvor»
v Ljubljani
najnovejšega in najboljšega Harry Liedtke
filma

MOJ PRIJATELJ HARRY

Harry Liedtke, Marija Paudler, Bruno Kastner.

Danes ob 11, 3, 5, 6, 8 in 9.

Telefon 2730. Kino «DVOR»

Naj li smatra uradništvo II. kategorije to napredovanje kot priznanje za svoje pošteno delo, ki mu ga priznava vsa javnost in merodajna mesta?

Prepričani smo, da je dobila s tem direkcijsko od strani generalne direkcije in prometnega ministrstva nepriznanje in upamo, da bo znala ščititi svoj ugled, ki ga je z delom tega uradništva pridobila in s tem tudi pravice svojega oseboja.

Naprosamo gosp. direktorja, da nas blagovolj obvesti o korakih, ki jih namerava ukreiniti, da se storjene krivice čim prej popravi.

V resoluciji omenjeno napredovanje se nanaša na uradnike II. kategorije, 4. skupine, t. j. na uradnike z nad 7 leti efektivne službe. Dočim se napredovanja v 3. skupino pri vseh ostalih ministrstvih vršijo skoraj avtomatično v rokih, ki jih določa zakon, se ministrstvo sabiranja na te določbe ne ozira. Ne upošteva niti dejstev, da odnajo od vseh uradnikov te skupine v prometnem resoru na ljubljansko direkcijo 303 uradniki na ostale 4 direkcije pa 420; napredovanje pa se je izvršilo za ljubljansko direkcijo v razmerju 1 : 22, za ostale direkcije pa v razmerju 1 : 3. Te številke govore jasneje kot vse besede! Zdi se, kakor bi ne bili vsi enaki pred zakonom!

Gosp. direktor je deputaciji obljubil, da se bo za stvar zavzel.

21. II. 28.

Pustni torek

Carigrajski karneval

Kazina

Sokol II.

Uradna pojasnila k amnestijskemu ukazu

Ministrstvo pravde je z razpisom z dne 18. februarja 1928, št. 8689 na razne dvome, ki so jih izrazila nekatera prečanska sodišča in kaznilnice, izdala k amnestijskemu ukazu z dne 19. januarja gotova pojasnila, katerih vsebina je sledeča:

K točki I. V vseh slučajih, v katerih so civilna sodišča glede na stik kaznivga dejanja, ki je pomiloščeno, z dejanjem, ki ni pomiloščeno, izrekli eno kazen do 34 ali 35, ali 267. kaz. zak., je za uporabo amnestije odločilno najtežje dejanje, za katero je bila odmerjena kazen.

Izjema po točki I., da amnestija ne velja za uvrde in klevete, ki se kaznujejo na privatno tožbo, se ne nanaša na §§ 419, 463, 502, 506, in 525 našega kaz. zak.; kazni radi teh zasebnih deliktov so torej amnestirane.

K točki II. 5. Čas 5 let se računa od dne pravomočnosti sodbe in ne od dne, ko je bila kazen izvršena.

K točki II. 5 in 6. V slučaju, da ni že v sodbi ugotovljeno, da je kdo zaradi navednega hudodelstva predkaznovan in se pojavi kak dvom, ima sodišče po svoji službeni dolžnosti zbrati potrebne podatke. Ako za to prosi stranka, mora prošnjo in potrdila kolokovati po zakonu o taksah.

K točki III. Ta točka se tiče tudi vojaških obsojencev, ki izvršujejo ali bodo izvrševali kazni v civilnih kaznilnicah ali sodnih zaporih iz sodb, izrečenih pred 19. januarjem 1928.

Od delne pomilostitve po točki III. so izvzete osebe, obsojene za dejanja, ki so pod točko taksativno naštetja. Vselej tega so po tej točki pomiloščeni n. pr. javni organi, ki so vzele podkupnino, ali železniški in poštni uslužbenci, obsojeni zaradi dejanj zoper imovino, učinjenih na blagu, ki se je predalo železnici ali pošti zaradi prevosa, ki po točki II. 2 in 3 ne bi bili deležni amnestije, to je, ako bi bili obsojeni na manj kot 12 mesecev.

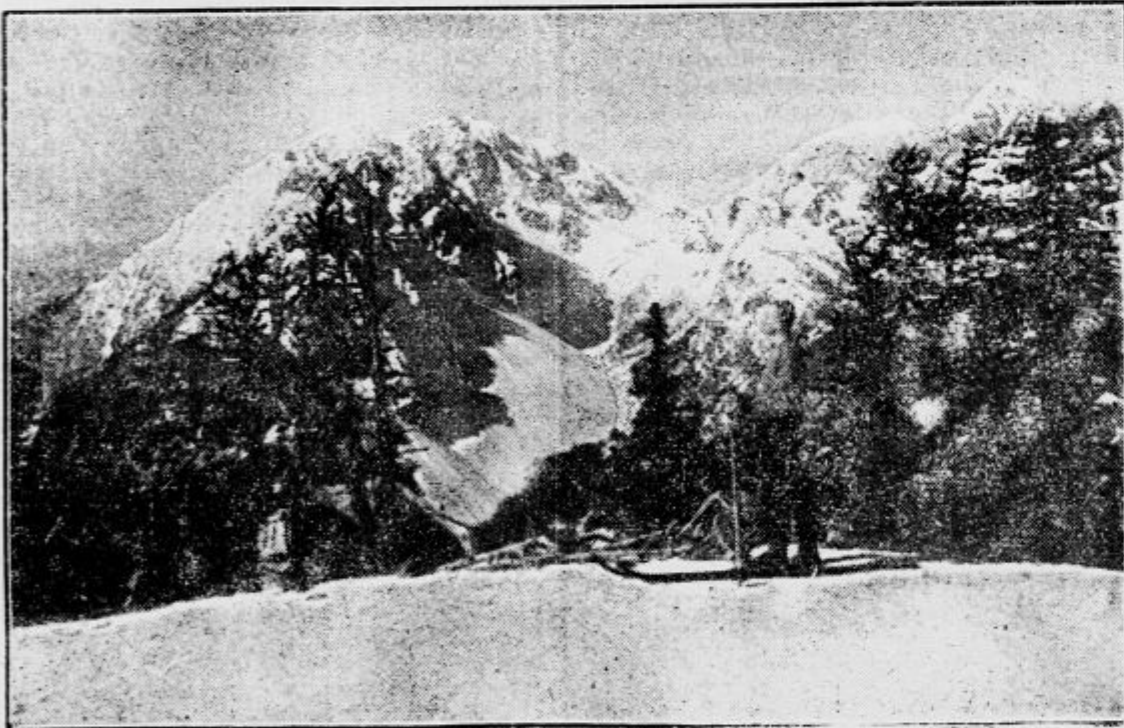
Izjema po točkah II. in III. ukaza se nanaša samo na ti dve točki, točka VI. pa navaja splošne izjeme od pomilostitve, ki veljajo za vse točke.

Izjema po točki III. 1 ukaza ne obsega detomora. Vsi v posameznih pokrajinah naše države veljavni kazenski zakoni smatrajo detomor za posebno vrsto umora, za katero je glede na izjemni položaj matere zagrožena manjša kazen nego za druge primere umora. Zaradi tega tudi ni pravega razloga za to, da obsojenke zaradi detomora ne bi bile deležne amnestije, ako so podani ostali pogoji za pomilostitev.

Pač pa so izvzete od pomilostitve vsa kazniva dejanja zaradi umora, bodisi da je bil umor izvršen ali samo poskušan, bodisi v formi storila ali deležnika ali poskušena napeljevanja k umoru (§ 138. brv. kaz. zak.).

Po točki III. 4 so izvzete od pomilostitve tudi tiste osebe, ki so bile obsojene na smrt, a pomiloščene od Narodnega veča v Zagrebu, ker je Narodno veče za gotovo dobo substituiralo vrhovno državno oblast.

Ukaz se ima uporabiti na vse sodbe, izrečene do 19. januarja 1928, kakor hitro postanejo izvršne. Uporabiti pa se ima samo na kazni na prostosti, ne pa tudi na denarne kazni. Ako nastopi namesto denarne kazni vsled neizterljivosti kazni na prostosti, ta subsidiarna kazen ni pomiloščena.

Pogled s Košute na Zelenico, kjer bo danes l. alpska hitrostna smuška tekma, ki jo bo priredil SK Trzič

MLADINI PREPOVEDANO!
DANES RUSKI UFA VELEFILM

Ljubezen JEANNE NEY

Zloglasna čezvčajka...
Strahote rdečega terorja
Barikade in ruska revolucija

V glavnih vlogah Edith Jehanne in Brigitte Helm znani iz filmov «Šah carice» in «Metropolis».

Strašno sliko današnje
sovjetske Rusije

si lahko napravi vsak obiskovalec tega filma

Predstave danes ob 3, 5, 6, 8 in 9.

Pri vseh predstavah igra naš najboljši povečani orkester.

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124.

Lov ljubljanske kriminalne policije

Zaenkrat brezuspešno zasledovanje stanovanjskih podgan. — Novi drzni vplomi. — Aretacija žeparice

Ljubljana, 18. februarja
Ljubljanska policija se trudi, da pride na stred danes drzni vplomi in tatovski družbi »stanovanjskih podgan«. Kljub velikemu delu, ki ga sicer vrši policija v svojem ne prenatrpanem območju, je zaenkrat angažiran skoraj ves policijski aparat, da pride lopovom na sled ter jih vtakne za zapah. Detektivski po mestnih okrajih preiskujejo vse hiše ter skrivoma kontrolirajo kolikšne sumljive elemente. Seveda pa ne puste v nemi taji širše ljubljanske okolice, kjer deloma vrše kontrolno službo tudi orožniki. Medtem pa je tatinska družba vplomicev še vedno na poslu ter se ne straši nikakih zagat policije, ki so ji bržkone znane. Različna, skoro vsakomur poznani kriminalni tipi vselej kažejo še dalje po raznih zakonitih gostilnah, dasiravno nihče ne ve, odkod jim denar in sredstva za potratno življenje.

Verjetno je, da bodo svedrovi postali sčasoma celo drsnejši, kar dokazuje zopet nov vlom v kleparstvo delavnico mojstra Petra Žitnika

na Ambrozevem trgu št. 9., ki je bil izvršen danes ponoči, bržčas v urah po ponoči. Ko so danes jutraj odprli žitnikove nastavitelne vrata delavnice, so našli notri vse v neredu. Po tleh je bilo razmetano različno staro orodje, v raznih lesenih kosih, ki se nahajajo v delavnici, pa so opazili navrtane luknje. Uslužbenci so seveda takoj obvestili gospodarja, ki je ugotovil, da so mu tatovi preko noči odnesli kompletno precizno novo kleparsko orodje v vrednosti nad 7.000 Din in obenem še dve novi modri delavski obleki. O vplomu je bil takoj obveščen najbližji stražnik, ki je preko stražnice poročal zadevo kriminalnemu oddelku policijske direkcije.

Par detektivov si je ogledalo poiznaj. Ugotovili so, da so storilci prišli v delavnico na ta način, da so za cerkvijo sv. Jožefa preskočili, oziroma podrli plot, se plazili nato čez vrh ter udrli v delavnici zadnje okno. Notri so tekomo noči prav brezskrbno gospodarili in celo preizkušali orodje v lesu, kako se bo obnašalo pri raznih vplomih, ki jih imajo še v načrtu. Ker so svedrovi odnesli z orodjem, raznimi ročnimi in vrtnimi stroji, žagilami, škarijami ter drugimi pripomočki tudi dve modri delavski obleki, opozarjamo prebivalstvo, da se bodo nabirali poslužili zopet novega trika ter prihajali v hiše kot »obrtniki«. Pozor zatorej pred raznimi »elektromonterji, mehaniki in slimihi gosti!

Vlomilci v stanovanju gostilničarke Jerasove

Policija je včeraj dobila zopet novo prijavo o vplomu, ki jo imajo na vseh »stanovanjskih podganah«. Prevežanci so obiskali stanovanje gostilničarke Franciške Jerasove v Kolodvorski ulici št. 27. Prišli so v hišo zvečer kmalu po 19., se spazili skozi vežo v prvo nadstropje in nasilno udrli v spalnico. Kakor drugod, so lopovi tudi v sobah Jerasove vse razmetali; posteljnino, ruhanje, žimnice, blazine so ležale v različnih kotih, omare so bile na široko odprte, na tleh pa je bila raztresena vsebina omar, korespondenca in papir.

Jerasova je tatvino zapazila šele po 20. ter je ugotovila, da so ji tatovi odnesli par otroških uhanov, moško veržico in nekaj druge zlatnine, dočim gotovine, ki so jo najbolj iskali, niso našli. Zamislivo je, da je domača služkinja Marija Žličarjeva zapazila, mudi se v prvem nadstropju, pri pritrjenih vratih v sobi svetlobo ter nekaj šum. Misleč pa, da se nahaja v spalnici kdo domačih, se za stvar dalje ni zanimala ter se je takoj vrnila v pridružen gostom. Tako sta jo tatova po končanem opravilu sicer nekoliko razočarana v plenu, vendar čisto nemoteno odkurila, kakor sta se tudi neovirano uhitopila v hišo.

Aretacija zloglasne žeparice

Detektiv H., ki je danes jutraj vršil kontrolo na živilskem trgu, je videl sukati se okrog prodajalke zelenjave in kmetice, ki so prinesle v Ljubljano kuretino, sumljivo kmečko dekletko z modro ruto na glavi ter običeno v široki plašč. Prišel se je zanimal za punco, ki se je neznanako spretno sukala med množico in bila vedno tamkaj, kjer se je zgodila gneča. Bilo je zares zanimivo opazovati, kako je neznanaka skakljala sem pa tja, se sklanjala nad kupovalke in prodajalke, vedno pazilo, kaj nosijo ženske svoje denarce. Počutila se je kakor ribica v tolmunu ter se igrala s prsti v namenu, da priščegeta iz enega ali drugega žepa na dan in v svoje roke rejeno denarnico.

Ko je ravno operirala v torbici neke dame in signalizirala z očmi bržkone dobro poznanemu moškemu, ki je stal ne daleč stran, je priskočil detektiv ter ji rahlo položil roko okrog pasu. Neznanica je prvi hip ostrmelala, a se ravno tako hitro zavedla. Detektiv jo je pozval s seboj, kar ji očitno ni bilo nič kaj všeč. Prišla se je hudovati nad njim v najzibanejših izrazih hrvatsko-zagorskega narečja. Policijski agent jo je poharal, kako se zove, in ženska mu je promptno odvrnila: »Draga Curčič!... Moje postave so je ostrele pozval, naj odide z njim na policijo, a ženska mu je le nerada sledila. Ko se je detektiv okrenil, da prozove s seboj tudi njegova zaveznika, ni bilo za neznanec nobenega sledu več.

Curčičeva se je pričela na policiji izgovarjati, da je prišla v Ljubljano iskat dela. Teza ji niso hoteli verjeti. Odpeljali so jo v kriminalno razvidnico in našli v nekem predalu nemo fotografijo z natančnim osebnim popisom iz katerega je razvidno, da Curčičeva ni Curčičeva, marveč da se zove Jelka Matkum, doma iz Prograde v Hr-

vatskem Zagorju, stara 28 let, znana in že dolgo zasledovana predzna žeparica, ki se klavi v družbi neznanega prijatelja že dalje časa okrog po slovenskih mestih in trgih ter kraje povsod kakor sraka. Ko so Matkumovi temeljito izprašali vesti, je nekaj tatvin velikodušno priznala, vendar pa njeni grehi niso seštet. zato bo bržkone dalje časa trajalo, preden jo izroče iz policijskih zaporov sodišču v Ljubljani, odkoder bo po prestani kazni romala še v Zagreb, da ji tudi tam preiščejo grešne obise.

Trdovraten samomorilec

V Krki se je hotel utopiti 42-letni Josip Zidar, uslužbenec tverde Goleš v Novem mestu.

Novo mesto, 18. februarja
Pri Štemburju v Kandiji je okoli 14. ure skočil v Krko v samomorilnem namenu neznan moški. Voda, ki je na tem mestu precej globoka, ga je takoj odnesla s seboj. Samomorilecovo obupno početje je prvi opazil Štemburjev hlapec France Škerl. Zagrabil je dolg kol in odhitel z njim h Krki, kjer je skušal samomorilec potegniti k bregu. Po naključju je voda kmalu zanesla neznanca v Škerlovo bližino, odkoder ga je ta z velikim trudom in naporom zvlekel k bregu in ga s pomočjo navzočih ljudi, ki se jih je vse polno zbralo na usodnem kraju, prenesel v Štemburjevo gostilno.

Štemburjevcem se je po daljšem prizadevanju posrečilo, da so neznanca spravili k zavesti. Komaj pa se je zavedel, je vstal in se z vzklikom, da se hoče na vsak način usmrtiti, ker nima njegovo življenje že dolgo nobenega smisla več, skušal vnovič zateči v objem mrzle, zelene Krke. Štemburjevi so ga komaj obdržali, da jim ni ušel. Seveda so ga nato zaprli v sobo in poklicali na pomoč mestno policijo.

Policijski nadzornik Anton Mikuš je spoznal v neznanca 42-letnega Josipa Zidara, rodom iz Mirne, samskega uslužbenca tverde Goleš v Novem mestu. Na vprašanje, zakaj je hotel v smrt, je Zidar resignirano izjavil, da ne more več živeti, ker je božjaston.

Po kratkem zasilanju so odpeljali Zidara v bolnico usmiljenih bratov, kjer so ga preoblikili in ga zatem odvedli na policijsko stražnico, kjer ga je preiskal okrožni zdravnik dr. Gregorič. S prvim vlakom so ga odpeljali v Ljubljano in ga izročili v opazovalni oddelk splošne bolnice.

Kakor pripoveduje Zidarjev delodajalec g. Goleš, je bil Zidar priden in vreden uslužbenec, priljubljen tudi pri svojih tovariših. Zadnje čase je bil videti precej potrt. Domnevali, da je hotel v smrti v trenutku duševne zmedenosti. Božjast je namreč zadnjičkrat vrgel leta 1918 Zidar je brez sorodnikov. Mat mu je pred leti umrla v blaznici na Studencu.

Hud gost

Nepremišljeno dejanje Ivana V. iz Arčice vasi vsled preveč zavzetega žganja.

Št. Vid pri Stični, 16. februarja
V Korenovi gostilni sta prišla dva brata veseļjaka: V. in P. iz Arčice vasi. Naročila sta žganja in se prav pridno nalivala. Ker sta prinesla že nekaj »podlage« s seboj, sta postala kmalu prav glasna, da to njuno početje že kar nič ni bilo všeč Francetu N., ki je sedel zase pri drugem stolu. Seveda si nista dala oba dobrovoljčka greniti svojega veselja od gosta z druge mize. Zato je obračunal Ivan V. s protestujočim Francetom kar na kratko: stopil je k njegovi mizi, ga povlekel s klopi ter ga nato privzdignil, končno ga pa tresčill ob tla. Prevelika mera žganja je »navdušenemu« Ivanu dala silovito moč — a odvzela mu je ves trezen razum.

Ampak zdaj se je šele pravi prepir začel. V akcijo je posegla vsa gostilniška soba, kar je veseleje Ivana še bolj razkazilo in razborantilo. Kdo more njemu kaj, če je »prijetno razpoloženo«?

Ivan si je seveda takoj sam odgovoril: »Nič! Nič! Sam gosliničar, nič njegova žena!«

Svoj salomonsko pameten odgovor je hip nato tudi praktično dokazal: zakaj si je v gostilničarja Korena in v gospo Korenovo ter ju začel piti in suvati. Šele navzočim gostom se je oosčilo, da so razboritega Ivana odločili od preplašene dvojice in ga potisnili v kot. Ampak takole ravnanje se je bolebitemu Ivanu strašno zamerilo. Zato je izvlekel žepni nož, ga odprl, ter z njim pretih navzočim pivcem in gostilničarju: pa njegove korajže je bilo hipoma konec. Na vratih se je pojavila patrulja šentvidskih orožnikov, ki so vzele hudega gosta s seboj. Ves »vroč« popoldan pa je sedaj prilavljen višnjegorskemu sodišču, kjer bo dajal Ivan zagovor. Pred sodnijo pa ne bo Ivanu pomagali ves kes nič, če ne bo sklenil da se bo odpovedal žganju, ki ga je pripravi v tak neprijeten položaj!

Izvirne francoske pastilje

»VALDA«

zdravijo in uspešno pobijajo vse bolezni dihal.

Prodajajo vse lekarne in drogerije.

Hrastove hlode

500 kub. mtr. prima, od 30 do 45 cm debeline, od 3 mtr. naprej dolžine, obične, prodam za sukcesivno dobavo po 100 kub. mtr.

Mangart, Ljubljana, poštni predal 43.

Gibanje SDS v ljubljanski oblasti

V preteklem tednu so se vršili občni zbori v Radovljici, Jaršah, Dobrunjah, Dražgošah, Kotredžu ter predavanje v Arčicah pri Kolovratu.

V Radovljici se je vršil občni zbor ob dobri udeležbi. Stari odbor je poročal o delu v lanskem letu, ugotavljal lep napredek organizacije, ki je vršila svoje delo potom članstva čim najsi sistematičneje, nato pa je bil izvoljen nov upravni odbor a predsednikom g. notarjem Peganom na čelu.

V Jaršah se je vršil sijajno obiskan občni zbor, kateremu so prisostvovali predvsem člani iz kmečkih slojev. Pazio so sledili političnemu poročilu sreskega tajnika, ki je poročal, da je nujna potreba združenju vseh poštenih elementov v naši državi, da se gospodarske prilike pri nas uredijo ter da se prvi korak v tej smeri, podprejajo svoje osebnosti skupni stvari, storili. Pribeževič, Radič in Davidovič. Poročilo je bilo z odobravanjem vzeto na znanje, naker je bila izražena želja, naj krajevna organizacija priredi nekaj poučnih predavanj, ki bodo v razvedrilo, pa tudi v korist prebivalstva.

V Dobrunjah je na občnem zboru krajevne organizacije med snobnim odobravanjem poročal o delu v preteklem letu predsednik g. Bricej Z. navdušenemu je bil predstavljeno združeno nastop vseh naprednikov, nasebno pa tesno sodelovanje med SDS in SKS, odnosno HSS. Ker so bili baš v času občnega zbora mnogi zadržani radi uradnega poziva k zglasitvi na občini, se je volitev novega odbora preložila na kasnejši čas. Stari odbor dolje vrši svoje funkcije naprej.

V Dražgošah se je ob lepi udeležbi vršil občni zbor k. o., o katerem delu je poročal posestnik in delavec Berce, za njim pa je podal kratko poročilo o politični situaciji delegat iz Ljubljane. Izvoljen je bil nov odbor, kateremu na čelu je zopet g. Berce, nato pa se je vršilo poljudno predavanje o doživljanju v zračnem vesolju. Predavanju so prisostvovali tudi nečlani in nečlanice.

V Kotredžu se je vršil občni zbor ob sijajni udeležbi članov. Po občnem zboru pa je Zveza kulturnih društev priredila kinopredstavo, ki je navzočim tako ugnjala, da so glasno izrazili željo, da se slične prireditve v bodoče še večkrat vrše. Zanimivosti velikih mest in velike industrije so bile prikazane na filmu v tako pestri obliki, da je morala

zadiviti vse, ki so prisostvovali predstavi.

V Arčicah se je vršilo pri krajevni organizaciji predavanje ravnatelja OUZ dr. Jože Bohinca o rudarskem zavarovanju. Temeljitemu referatu je sledila daljša debata, v kateri so rudarji prosili za pojasnila v posameznih točkah, ki so jim bile nejasne, tako da so končno vsi udeleženci soglasno priznali, da je sličnih predavanj podoželskemu ljudstvu, ne oziroma se na stan, potreba čim več, ker samo s spoznanjem zakonov in pravic se morejo posamezniki ščititi pred krivicami.

Prosveta

Premijera »Marte« v ljubljanski operi

Proslava 25-letnice umetniškega delovanja našega ljubega Julija Betetta. Seveda razprodano gledališče, slavnostno razpoloženje že pred predstavo. V orkestru tuš, zastor se dvigne, oder poln bolj prijateljsko nego oficijelno razpoloženih gratulantov. Tvorijo nekak špalir, iz ozadja prihaja Julček. Gledališče odzivi, plaskanja in komec. V imenu uprave je čestitil g. intendant, sledila je čestitka Mariborskega gledališča, igralskih združenj, Glasbene Maticе, književnikov, konzervatorstov, kolegov... Vsem so prihajale besede od srca, zahvalili se je Julček vsakemu posebej. Gimnazija je bila čestitke Otoma Zupaniča. Pavla Rasbergerja in Danila. Največje zadončanje pa je bila Betettu gotovo čestitka občinstva, ki z aplavzom ni hotelo prenehati, zavedajoč se, da je Julček delal celo življenje prav za prav v glavnem za občinstvo.

Slavnostnemu razpoloženju primerno je potekla tudi predstava Marte. Kapelnik gospod Neffat je temperamentno dirigiral temeljito naštrudeno »špilopero«, ki je nekako v slogu Lortzingovih navno-romantičnih »spevov«, vendar Flotow nima Lortzingove neposrednosti in tudi ne tehnike. Da opera še danes živi, se ima menda za hvaliti tudi ljubitelji. Vse vloge so bile zelo srečno zasledene, poleg Betetta je briljiral Banovec, zbori so bili izvršni. V večjih vlogah so nastopili še ga Davidova kot nosilca naslovne vloge ga Medvedova in g. Janko kot peto kolo na vozu. Vsem se je videlo slavnostno razpoloženje od početka do konca z obilnim aplavzom sprejete premiere.

Slavko Osterc

Naša univerza se hoče reducirati, za šolske potrebe, kajne in kurivo država nima denarja, še tam, kjer bi Slovenci s svojimi lastnimi sredstvi pripomogli svoji mladini do višje izobrazbe, hoče imeti država večji delež.

Ali naj pri tem res ostane?

Brez razlike strankine pripadnosti je dolžnost vseh poslancev iz Slovenije, da nemudoma zahtevajo na merodajnih mestih, da se izvajanje zakona o upravi DHB, ki je izšel v Urad listu dne 26. novembra 1922, pod št. 392-119—1922, takoj prekine za dobo 6 mesecev, v katerem času naj se izpolnjuje noveliranje zakona, ki bo odgovarjalo našim krajevnim in gospodarskim razmeram. Naj se ne preze, da je uprava DHB ona, ki se zakonskih določb glede obrestovanja posojila ne drži in s tem ona, mogoča oddaja posojila v naših krajih, da pa je to prav nič ne ovira, da se ne bi potom istega zakona na brezobziren način polastila naše gotovine v svoj profit in v škodo cele Slovenije.

Nedopusten postopek DHB

Tudi pred vojno smo imeli javno-pravne Hipotekarne banke, oziroma zavode, ki so jih ustanovile večinoma dežele, vsaka za svoj teritorij in je ljudstvo ustanovitve teh zavodov pozdravilo z velikim veseljem. Kmet, obrtnik, hišni posestnik in končno tudi denarni zavodi so jih smatrali kot vir novih pridobitvenih možnosti. Saj so posredovali med bogatejšimi sloji, ki so želeli nalagati svoje prihranke v absolutno varne zavode, akoravno je bilo obrestovanje pri teh jako nizko, ter med najrazličnejšimi pridobitvenimi krogi, ki so iskali in dobili posojila — po 5 %! Ti zavodi niso imeli nikakega monopola na gotove vsote, ampak so si jih znač pridobiti s svojim neoporečnim in skrajno solidnim poslovanjem, tako da so prinesle v deželo blagostanje.

Pred nekaj meseci se je ustanovila v Ljubljani podružnica Državne hipotekarne banke za območje Slovenije. Nihče na Slovenskem se ni razveselil tega pojava, niti tisti ne kolih interesov je bila namenjena nova banka. Maloletni, občine, srezi ter javni, sodni in politični skladi se je branilo, kajti vsi ti bodo na svojih dohodkih prikrajšani; mesto dobička prinese državna Hipotekarna banka ednole škodo vsem tistim, ki jim je namenjena.

Razen teh pa bodo direktno močno prizadete naše regulativne hranilnice, indirektno pa vsi tisti, ki so navezani na njih posojila, t. j. skoro vsi pridobitni krogi. Naše regulativne hranilnice so posebno v zadnjih 2 do 3 letih, ko smo doživljali gospodarske polumne na vseh straneh, dokazale, da so vredne zaupanja, ki ga uživajo med občinstvom in pri obistvih. Niti para popularnega ali javnega denarja, ki je bil pri njih naložen, se ni izgubila. Ti zavodi pa so izvrševali tudi drugo funkcijo, ki je še večje važnosti za gospodarsko življenje. Zaupni denar so z veliko previdnostjo izposojevali solidnim pridobitvenikom, od katerih je bilo pričakovati, da bodo s smoternim delom plodnostno naložili izposojeno glavnicu ter jo v dogovorjenih rokih tudi točno vrnili. Nešteto gospodarskih eksistenc se ima baš slovenskim hranilnicam zahvaliti za svoj obstoj. Naše regulativne hranilnice so izposojile ni manj kakor 550 milijonov dinarjev. Ta velika vsota je med pridobitnimi sloji ustvarjala vsak dan nove dobrine.

Državna Hipotekarna banka ki se je naselila pred par meseci v Ljubljani, pa zahiteva od naših hranilnic, da morajo kar čez noč izstreliti od kmetov, obrtnikov, posestnikov in od drugih pridobitnih podjetij velik del tega denarja. Kakor nam piše strokovnjak iz hranilničnih krogov, zahiteva državna Hipotekarna banka ni manj kakor 150 milijonov dinarjev, t. j. več kakor eno četrtino vsega hranilniškega denarja.

Res je, da predvideva zakon o Državni hipotekarni banki koncentracijo popularnega in javnega denarja v tem zavodu, toda ta zakon, ki je bil sprejet 1. 1922, določa 5-letno prehodno dobo, tekom kole bi morala Državna hipotekarna banka pripravljati teren, tako da bi se ta koncentracija izvršila polagoma, brez gospodarskih pretresiljav. Hipotekarna banka bi morala že pred tremi ali štiri leti pričeti v Ljubljani s svojim delovanjem in bi morala s svojo solidnostjo pritegniti naše večje kapitale ter jih plasirati v Slovenijo. Prehod bi se moral v gospodarskem oziru izvršiti popolnoma neopaženo. Državna hipotekarna banka bi morala že pred leti delovati pri nas v isti smeri, kakor delujejo naše hranilnice.

Od države je dobila 100 milijonsko posojilo; z državnim jamstvom je zaključila milijonsko posojilo v inozemstvu, pa ni od vsega tega denarja niti pare posojila našim gospodarskim krogom, marveč je vse ostalo v Beogradu. Na žalost je hodila Državna hipotekarna banka isto pot kakor Narodna banka in Poštna hranilnica. Od vseh teh javnih zavodov je imel Beograd ogromne koristi na škodo ostale države. Tako hegemonistično politiko le izvajala Državna hipotekarna banka do skrajnosti, celo v večji meri nego njeni dve omenjeni tovarišici. Znano je, da je velik del Beograda zgrajen z denarjem ravno tega zavoda.

Kakor rečeno, je Državna hipotekarna banka imela po zakonu 5 let časa in je bila njena dolžnost v tem času ustvariti predpogoje za mirno gospodarsko likvidacijo brez vsakih pretresiljav. Zakonodavec si delovanje tega zavoda ni predstavljati na ta način, da bo nekega dne po poteku 5-letnega roka kratkoma razglašeno, da se takoj izročijo vsi popularni in javni zneski Državni hipotekarni banki, ker ni hotel ustvariti položaja ki bi hranilnice primorale, da odgovorijo kar čez noč posojila najmanj eni četrtini svojih dolžnikov. S tem bi bilo veliko številno nalobih gospodarskih pridobitvenih podjetij na brutalen način oplenjeno in konkurz. Pač na le zakonodavec misli, da bo Državna hipotekarna banka tekom 5 let polnoma prevzemala iste gospodarske funkcije, ki jih sedaj izvršujejo regulativne hranilnice. Ker n izvršila te dolžnosti nima pravice terlati denar takol tem manj ima to pravico ker se ve, da hoče ta denar ki le do sedaj plodnostno deloval na Slovenskem krajkoma prenesti v Beograd. Omenjeni zakon le bil zamišljen v orad ljudstvu ne da v njegovo škodo. Imamo tedaj pravico zahtevati, da Državna hipotekarna banka pred centralizacijo izpolni svoje le so dolžnosti z zakonom, ter da tudi po koncentraciji ostane zbrani denar v deželi, iz katere je izšel.

Finančni atentat na Slovenijo

Prisilna oddaja denarja Državni hipotekarni banki

Banka se drži zakona le v točkah, ki ji prinašajo profit, ne izvršuje ga pa v točkah, ki bi mogle koristiti našemu gospodarstvu

Meseca oktobra lanskega leta se je ustanovila v Ljubljani podružnica Državne hipotekarne banke. Gospodarski krogi so ustanovitve tega novega denarnega zavoda želeli, ker so upali, da jim bo nudil povsem posojila. V tem upu pa so se kruto zmotili. Res določa § 12 zakona o ureditvi Drž. hipotekarne banke, da daje banka posojila na nepremičnine po 6 odst. na leto. Toda uprava DHB se te zakonske določbe ne drži in je določila obrestno mero za posojila preko zakona na 9 odst. in pol odst. provizije. Poleg tega so ostali pogoji, o katerih smo v tem listu že poročali, tako težki, da si bo vsak premislil, preden bo zaprosil za posojilo pri tej banki. Dohotek torej, ki smo jih Slovenci od podružnice DHB pričakovali glasom zakona, ni, pač pa je na pohodu težko izkoriščenje naše gotovine.

Kinčem leta 1927 je namreč podružnica DHB v Ljubljani prišla na tujaknje oblasti, da začnejo z novim letom strogo izvajati zakon glede oddaje denarja. Po § 5 in 40. zakona o DHB se morajo odati tej banki vsi občinski, sreski, javni in cerkveni denarji, vsi sodni in politični skladi, z eno besedo vse naložbe, ki so jih imele dosedaj politične, sodne, davčne, cerkvene in druge oblasti pri regulativnih hranilnicah. Takega denarja je po naših zavodih najmanj 150 milijonov dinarjev. Ves ta denar pojde po DHB iz Slovenije.

Neposredna posledica prenosa omenjenih skladov iz naših hranilnic v DHB bo ta, da bo marsikatera hranilnica, ki je dosedaj živela od tega denarja in gospodarsko podpirala svojo okolico, prišla v hude težave in bo morala začeti odpovedovati posojila. S tem bodo prizadeti najtihi krogi prebivalstva. Druga posledica pa bo, da bo padla davčna moč hranilnic in ker DHB davkov ne plačuje bo tudi država oskoda na davkih.

Ker je delegacija ministrstva financ izdala na podrejanje urade okrožnico, da se morajo vsi depoziti do 10. februarja t. l. »eksedpozitivirati« in ohraniti računovodni, ki bi tega ne storili, občutne kazni, je naravno, da se skušajo vsi uradi, ki hranijo vložne knjižice, teh šimprie iznebiti. Pri tem pa se postopa skrajno površno. Ta površnost je deloma posledica nezamernega zveženega zakona in navodil, ki so jih izdala višja mesta. Posledično pa tudi nejasnosti teh navodil samih.

Povolni denarji.

Senat vskega deželnega sodišča v Ljubljani je sklenil, da morejo glede nalaganja »povolnih« denarjev oddati posamezna sodišča povsem samostojno, ali je denar naložiti v DHB ali pri regulativni hranilnici ali proti postavnemu varstvu tudi pri privatnih osebah. Odločilo pri tem je a) zakonita varnost in b) varovaneve koristi in to brez ozira na višino zneska. Glede vseh drugih skladov pa je zavzel senat stališče, da se morajo oddati in se nalagati le v DHB.

Ker so regulativne hranilnice popolnoma varne in se obrestujejo vse sodne in oblastvene naložbe najmanj po 5 odst. brez vsake omejitve obrestovanja, DHB pa obrestuje le »povolne« sklade po 5 odst. z omejitvijo, da se prične obrestovanje mesec dni po naložbi in se prekine mesec dni pred nenapovedanim dvigom obrestuje vse vrste drugih skladov le po 3 odst. z omejitvijo, da se prične obrestovanje tri mesece po naložbi in se prekine mesec dni pred nenapovedanim dvigom. Iz tega, da je korist varovancev in slednikov v vseh slučajih večja pri regulativnih hranilnicah kakor pri DHB.

Pod besedo »varovancev« pa se ne sme razumeti »amaldantnosti«. »Varovance« je vsak, ki si svojih koristi ne more sam hraniti, kateremu je torej zaradi tega postavila oblast varuha, odnosno skrbnika.

Sem spadajo umobolni, preklancani, oskrbovanci, odsotni, osebe neznanega bivališča itd. Premoženje tudi vseh teh se mora čim plodnostneje nalogati, spadajo torej v ono vrsto, kakor »mladoletniki« (pupili).

Kljub temu pa nekatera sodišča brez razlike vse sodne naložbe nakazujejo sedaj le v DHB kar je proti zakonu in sklepu viš. dež. sodišča.

Dviganje deponiranih knjižic.

Enako nepravilno se postopa z vložnimi knjižicami, ki so bile dosedaj deponirane pri davčnih kot sodnih depozitnih uradih in pri političnih oblastih.

Delegacija ministrstva financ določa v svoji okrožnici z dne 11. januarja 1928, št. A IV—4000/I 1927, da morajo depozitna oblastva, torej sodišča, sreska poglavarstva itd. deponirane vložne knjižice do 10. februarja t. l. »eksedpozitivirati«. S tem pa delegacija ni že tudi naročila, da se morajo knjižice realizirati. Okrožnica predstavlja višjega deželnega sodišča z dne 23. januarja 1928, št. Preds 1885—122—40 pa jasno pravi, da »preidejo depoziti v denariu ali vložnih knjižicah v upravo DHB«. DHB kot nov depozitni urad je torej dolžna že obstoječe vložne knjižice hranilnic prevzeti, kakršne so in jih hraniti, to tem bolj, ker z dvigavanjem in prenosom denarja nastanejo troški in se prekine obrestovanje. Ako DHB hranitev vložnih knjižic odklanja, ni nobenega razloga, da bi se knjižice ne sme diti v hrambo onim regulativnim hranilnicam, ki so jih izdale.

Določa naposled pa je, da sodišča »forziralno« izplačilo onih vložnih knjižic na karere je bil denar naložen pred 30. marcem 1922. Glasom okrožnice glavne kontrole z dne 22. decembra 1926 št. 79.171 in št. 117 g odst. I zakona je treba te vrste naložbe oddati DHB šele do 30. marca 1932.

Kavcije, konkurzni in izvršilni skladi ter štipendije.

Sreski poglavarji realizirajo vložne knjižice regulativnih hranilnic, katere knjižice so jim bile izročene kot lovske, ribolovne ali gozdne kavcije. To je naposled Kavcije so last založnikov in ne občin. Čim oni svoje obveznosti napram občin izpolnijo, se jim mora kavcija vrniti neokrnjena in v oni obliki, kakor je bila založena, ne pa v manj vrednem ekvivalentu. Brez privolenja založnikov kavcij niso sreski poglavarji upravičeni teh knjižic realizirati in prenesti glavnic na nižje obrestovanje v drug zavod. Opozarjamo založnike kavcij, da takim prisilnim prenosom denarja odločno ugovarjajo in zahtevajo odkodnino za nastalo škodo od sreskih poglavarjev. Naravnost kruti pa je postopek glede konkurznih in izvršilnih skladov. Sb to denarji, ki naj bi prišli v dobro upnikom, ki so zaradi propada in plačilne neizpolnitosti svojih zavezancev zgubili že itak del svojih terjatev, ter bili zaradi tega gospodarsko oslabiljeni, nekateri eksistentno naravnost uničeni. Naša industrija se demonstira, trgovina in obrt pešata in propadajo zaradi težkih davčnih bremen in carinskih vrzeli, pa vam pride državni zavod, ki hoče bogateti z ostanki premoženja v očito škodo težko prizadetih!

Obtožba n. pr. znani konkurzni sklad v znesku 13 milijonov Din. Sedaj se obrestuje po 6 in pol odst. kar znaša letno 845 tisoč dinarjev obrestu. S prenosom v DHB na bodu upnik, ki pripadajo najtihiim slojem, nakodnani prvo leto za nič manj kakor 552.500 Din in ki jih bo

Domače vesti

Kralj Debeluh in sinko Debelinko

Pod tem naslovom smo začeli danes pri obhajevanju šegavo in načno zgodbo s slikami za naše mlade čitatelje. Kakor »princeza Zvezdana« bo tudi ta pravljica izhajala dnevno med matini oglašji.

* **Odklikovanje naših učiteljev.** Kakor smo že poročali, je kralj odklikoval večje število slovenskih učiteljev. Razen v »Jutru« že omenjenih učiteljev so še odklikovani: z redom sv. Save V. razreda: Andrej Škulj, šolski nadzornik v Ljubljani; Anton Porekar, šol. upravitelj v pok. na Humu; Miloš Levstik, učitelj v pok. v Celju; Marica Sadar-Kleinmayer, šol. upravitelja v Ljubljani; Radoslav Knaflic, šol. upravitelj v pok. v Radvanju; Tomo Kurbus, šol. upravitelj v Rogaske Slatini; Franc Kranjc, učitelj v pok. v Celju; Karol Mavrič, šol. upravitelj v Gor. Radgoni; Franc Brinar, šol. upravitelj v pok. v Gotovljah; Davorin Matko, šol. upravitelj v Novem mestu in Val. Pulko, sres. šol. nadzornik v Gornjem gradu. (Zig ime je bilo v »Jutru« št. 42 napačno tiskano »Pullake«).

* **Odklikovanje.** Na predlog predsednika ministrskega sveta je Jerica Zemljanova, učiteljica in nadzornica dvora na Bledu, odklikovana z redom sv. Save 5. stopnje.

* **Promocije.** Na zagrebški univerzi je promoviral za magistra farmacije g. Igor Kraut, rodom iz Kamnika. — G. Jaka Dagarin iz Puštila pri Škofji Loki je 16. t. m. položil diplomski izpit na gradbenem oddelku beograjske tehn. fakultete. — Za doktorja medicine na zagrebški univerzi je promoviral g. Rudolf Lovrec iz Maribora. Čestitamo!

* **Českoslovaški generalni konzulat v Dubrovniku.** V Dubrovniku je bil te dni odprt generalni konzulat českoslovaške republike. Ob tej priliki je tamkajšnja »Česka beseda« priredila slavnostno selo. Predsednik »Beseda« je v svojem govoru naglašal, da je društvo ves čas svojega obstoja, celih 26 let, gojilo vzajemno čustvovanje med Čehoslovaki in Jugoslovenci. Izrekel je svojo zahvalo kralju Aleksandru in predsedniku Masaryku za ustanovitev generalnega konzulata. Navzoči so navdušeno vzkliznili: »Živio kralj Aleksander, živio Masaryk!«

* **Sodniški izpit** sta predvčerajšnjim pri višjem delnem sodišču v Ljubljani položila gg. Janko Karlovšek in Stanko Pečar, oba praktika pri okrožnem sodišču v Celju.

* **Natečaj kraljevega fonda** za delo o narodnem gospodarstvu. Uprava kraljevega fonda v Beogradu razpisuje natečaj za delo, v katerem se na osnovi dejstev podaja stanje celokupnega narodnega gospodarstva glede na celotno našo državo, lokalno pa, kolikor je potrebno kot sestavni del celote. V tem delu se morajo oceniti vsi pogoji in členjenice, od katerih so odvisni pravci in vrste gospodarstva, stopnja njegove tehnike, kapital, donos itd. Končno je na podlagi vsega tega razložiti možnosti in izglede za bodočnost ter pogoje za to. Delo ne sme obsegati več kakor dvajset tiskanih pol velikih osmerke garmonita (s preredom). Rokopise je poslati pod pisateljevim imenom ali pod oznako do 1. oktobra tega leta, ker želi uprava nagradno delo objaviti do korca tega leta. Nagrada znaša 40.000 Din. Rokopis ebodo ocenili naši strokovnjaki.

* **Imamo avijonsko pošto,** a nimamo avijonskih znamk. Na celim svetu se istodobno z avijonsko pošto uvedejo tudi avijonske znamke, ki imajo tudi filatelistično vrednost. Mnogi filatelisti so s prvimi avijoni odposlali mnogo pism in razglednic, a avijonskih znamk niso dobili in niti ni bilo kakšnega specialnega žiga za ta pisma. V lastnem interesu bi morala pošta v tem oziru čimprej kaj ukreniti.

* **Razpis stalnih učiteljskih mest na meščanskih šolah.** Na meščanskih šolah v mariborski oblasti je razpisanih za šolsko leto 1928-29 več stalnih učiteljskih mest. In sicer v Celju, Ljutomeru, Ormožu, Ptuj, Slovenski Bistrici, Slovenjgradcu, pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah in v Šoštanj. Interesente opozarjamo na razpis v 15. številki »Uradnega lista«.

* **Pri okrožnem sodišču v Mariboru** je razpisano mesto pripravnika v 5. skupini II. kategorije. Zahteva se popolna srednješolska izobrazba z zrelostnim izpitom ali pa srednja strokovna šola s predpisanim končnim izpitom. Upoštevalo se je moški prosilci.

* **Zlata poroka v Gornjem gradu.** V nedeljo 12. t. m. sta v Gornjem gradu obhajala zlato poroko v ožjem krogu najbližjih sorodnikov zakonca posestnik Ivan Trepel, roj. 1854, ter njegova soproga Marija, roj. Vertot. Oba sta za svoja leta dobro ohranjena. Poročila sta se 10. februarja 1878, ter izhajala iz njiju zakona 10 otrok, od katerih je danes živih še 6. Tudi od takratnih svatov ni nobeden več pri življenju — razen jubilaritov, katerima ključemo: »Na mnoga leta!«

* **Himen.** Danes se poroči v farni cerkvi na Koroski Beli g. Dolenc Peter. Žandarmerski kaplar, službuje že pet let v Ljubotinu v Črni gori, z gđ. Jerico Vengarjevo z Javornika. Prihujenemu mlademu paru mnogo sreče in blagostanja v novem stanu!

* **Smrtna kosa.** V Mariboru je umrl včeraj po dolgem in mučnem trpljenju v 56 letu starosti g. Franc Penič, trgovec in posestnik. Pogreb bo lutri ob 16.15 uri iz hiše žalosti v Vetrinski ulici 9, na pokopališču v Pohorju. Pokojniku blag spomin, preostali naši iskreno sožalje!

* **Švicarska monografija o Jugosloviji.** V Švici se pripravila izdati velika monografija o Jugosloviji ter vodnika po naši državi. Monografija bo izšla v tisku meseca junija letošnjega leta.

* **Jugoslovensko šumarsko združenje** nas prosi za objavo naslednjih vrst: Glede na vesti, ki v zadnjem času krožijo v časopisu o odlaganju izrednega občnega zbora JŠC objavlja upravni odbor po svoji seji z dne 12. t. m. v Beogradu naslednje pojasnilo: Izredni občni zbor JŠC, ki bi se moral vršiti 22 in 23. januarja ni odgojen na »intervencijo službenih predstavnikov ministrstva šum kakor to piše »Narodna Odbrana« št. 5. in št. 7., nego na zahtevo štirih članov uprave, brez vsakršne intervencije ministrstva, na lastno odgovornost, zaradi tehničnih zaprek. Upravni odbor obzaruje, da je ta čin dal povod, da se tudi JŠU pritegne v javno kampanjo, ki je daleč od strokovnjaške in objektivne višine. Ker se na isti način v raznih javnih listih v zadnjem času čisto kritizira delo šumarskih strokovnjakov na način, ki utegne v očeh nepoznavalca vreti madež na delo in sposobnost vse pridobitne stroke. Čuti glavna uprava JŠU potrebo, da se ograditi proti takemu pavšalnemu napadanju šumarske stroke. Sami stvari in javnosti bi več koristilo, ako bi kritika na polju šumsko-pridobitnega delovanja temeljila samo na iznašanju konkretnih dejstev, tako da bi se posamezniku v kolikor se krivega čuti, dala možnost, da se javno brani, ker edino tako je mogoče doseči objektivne in za šumarsko gospodarstvo zadovoljive rezultate.

* **Poljski dom na Jadranu.** V Varšavi se je nedavno osnovalo delniško društvo »Dom Polski nad Adriatykiem«, kateremu je svrha, da zgradi pri Splitu ali Dubrovniku zdraviliški dom za Poljake. Poslojbo bo imelo 300 sob. S Poljskim domom na Jadranu bo združena tudi pomorska biološka postaja in umetniška delavnica. Na čelu organizacije je znani poljski raziskovalec Azile in Afrike prof. Osendowski. V kratkem bo prispela v Jugoslavijo delegacija omenjenega društva, da izvrši potrebne priprave. Meseca junija bo položen temeljni kamen Poljskemu domu. Kakor doznavamo, je zanimanje poljske javnosti za projektirani dom na Jadranu izredno veliko.

* **»Svobodno zidarstvo«.** Preleli smo: Čez nekaj dni bo natisnjen spis nedavno umrlega Stojkovića z zgornjim naslovom. Predelav v slovenščino. Knjiga se bo prosto prodajala. Tiskana je v omejenem številu. Delo bo zamašilo precejšnjo vrzel v tem pogledu v slovenskem slovstvu.

* **Iščemo se svojci v Ameriki** preminulega rojaka. Izseleniški urad v Zagrebu nam sporoča: Dne 29. maja 1927 je umrl v mestu Wells, država Michigan v Zedinjenih državah Severne Amerike naš državljan Fr. Kinkor — Kinkela iz Breške vasi. Išče se njegova vdova Naproša se vsakdo, ki kaj ve o pokolniku ali njegovih vdovi, da to takoj javi izseleniškemu komisariatu v Zagrebu in se sklicuje na številko 3458 ex 1928.

* **Radij za zdravljenje raka.** V ministrstvu za narodno zdravje je odobren kredit v znesku 2.800.000 dinarjev v svrhu, da kupi en gram radija za svrhu zdravljenja raka. Kakor se doznava iz ministrstva, bo ta gram radija dobavila Českoslovaška preko českoslovaškega ministrstva za narodno zdravje. Pol grama radija preime institut za zdravljenje raka pri higienskem zavodu v Zagrebu, druga polovica pa ostane v Beogradu, kjer se bo v bližnji prihodnosti ustanovil institut za zdravljenje raka. Organiziral in vodil bo ta institut dr. Dragoljub Jovanović.

* **V Makedoniji bo žandarmerija** zamenjala policijo. V novi državni proračun je vnesen amandman, da se sprejme novih 800 žandarjev, ki se bodo izključno uporabljali za varstvo železniških prog v Makedoniji. Zamenjali bodo narodno milico, ki je doslej vršila to službo. Sprejemanje novih žandarjev se bo pričelo v najkrajšem času.

* **Vsi pesalci in pesalke iz vse Slovenije** se opozarjajo na Veliki plesni turnir za prvenstvo Slovenije v l. 1928, ki se bo vršil 3. marca v Ljubljani. Vabila, kakor tudi vse informacije za tekmujoče pare daie pridetilci plesni mojster Jenko. Naslov: kavarna »Emona«.

* **Novi tečaj za strojeopisje, slovensko in nemško stenografijo,** na zasebnem učnem zavodu Ant. Rud. Legat v Mariboru se bodo začeli 12. marca t. l. in bodo trajali šest mesecev. Poljasnita, prospekte in vpisovanje v prodajalni tvrdke Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ul., telef. 100.

313

ITO — zobra pasta najboljša.

* **Pri pokvarjenem zelencu, slabem okusu v ustih, glavobolu, vročini, zaprtju,** bljuvanju, diareji deluje en kozarec naravne grenčice »Franz-Josef« hitro in ugodno. Znameniti internisti priporočajo grenčico »Franz-Josef« kot najuspešnejše odvajalno sredstvo. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

* **Družba sv. Cirila in Metoda** je prejela od ženske šentpeterske podružnice v Ljubljani 400 Din namesta venca na grob pokojne gospe Marjane Medičeve in 100 dinarjev v spomin pokojne ge. Kovačičeve, matere odborice ge. Stelnerjeve. Hvala!

* **Stavbne načrte, proračune in gradbeno nadzorstvo** izvršuje »Tehna«, družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 25-1. Obisk inženjerja ali arhitekta ter skice in nasveti brezplačni.

* **Sadno drevje,** prilikave marelice, češnje, jablane, prunus triloba, lepoticno grmičje, divjo trto, vrtnice plezavke, nizke in visokodebelne nudim za pomladno saditev. Naprava in negovanje privatnih vrtov. — Anton Ferant, trgovski vrtnar in drevesničar, Ljubljana, Ambrožev trg 3.

* **Zdravo in lepo sadje** je naibogatejše plačilo sadjarja, ki je pravočasno mazal in škropil svoje sadno drevje z Arborinom, ki ga proizvaia tvrdka Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10.

45

Iz Ljubljane

— **Uspeh pravnozgodovinskih državnih izpittov,** ki so se vršili v dne 9.—18. februarja t. l. na naši univerzi, je naslednji: K izpitu se je prijavilo 52 kandidatov. Odstopilo jih je od teh 5, reprobiranih je bilo 9, ostali pa so napravili izpit kakor sledi: Ahazhzh Josipina (z odliko) Bolanča Jurij, Brejc Zdenka, Čuperla Melhijor, Gangi Jakica, Goričar Jože, Gorup Stanko, Grm Milan, Horvat Ivan, Klavs Stanko, Knežević Zora, Koren Viljem, Krek Leo, Kuhar Boža, Kukovec Vlado, Lenček Niko, Mišič Anton, Mrak Peter, Otrin Rado, Peran Jože, Pichler Franc, Potokar Mirko, Sattler Franc, Senčar Stanko, Simunič Ciril, Stanimirovič Anastazij, Stariha Anton, Spindel Franc, Suklje Vlado, Tavčar Adolif, Tersegav Alfons, Tominec Oskar, Tomšič Drago, Tram puž Milan, Vičič Anton in Vogrinec Franc.

— **Znamenit dogodek** v našem koncertnem življenju bo ponedeljkov koncert rumunskega pevskega zbora »Kantarea-Romaniei« iz Bukarešte. Je to prvi poset odličnih naših gostov in prepričani smo, da ga občinstvo poseti v največjem številu. Vstopnice za koncert v Matični knjižarni. Dnevniški Francije in zvečer Italije, odhoder pridejo rumunski pevci k nam, prinašajo nallaskavejšee ocene. Močno naglašajo skladnost zbora njegov izvrstni glasovni material ter izredno visoko, umetniško podavanje, kar je brez dvoma zaslugu odličnega dirigenta g. M. Boteza. Zbor bo izvajal na svojem ljubljanskem koncertu izredno bogat trideletni spored. V prvem delu pole razne duhovne skladbe, v drugem delu prinaša nekatera dela nerumunskih skladateljev kakor Motsekranica, Moniuszka in Beethovna in v tretjem delu izključno rumunske skladbe, predvsem tipične rumunske plesje. Brez vsakega dvoma je, da bo koncert izredno zanimiv in prepričani smo, da bo poset s strani občinstva tudi zelo množičen.

— **Odlični češki umetnik** na našem odr. Prihodno sredo gostuje v dramskem gledališču v »Hamletu«, eden naidličnejših čeških igralških umetnikov g. Kohout z Narodnega divadla v Pragi. Opozorjamo naše občinstvo, naj ne zamudi prilike videti tega velikega umetnika, naše glane pa pozivamo, da se v čim največjem številu udeležijo predstave in stem posvedočijo svoje simpatije napram dragemu gostu iz zlate Prage. — Odbor Jugoslovensko-českoslovaške lige v Ljubljani.

Veliki pustni korzo

»SLAVCA«

19 II. Union

— **Škandalozne sanitarne razmere** v mestni koloniji pri Koteziji. Preleli smo: Mestna občina ljubljanska je pod vladnim komisarjem sezidala obširno kolonijo pri trličnih hiš pri Koteziji. Namosto pa, da bi bila dovršila vse kar spada k taki koloniji, jo je pustila napol dokončano. Sicer so hiše že obilne, toda okolica te kolonije je v škandaloznem stanju. Ceste nedokončane, blatne in razrite zaradi vozov, da je pehoja skoro nemogoča. Na dvoriščih velikanski kupi smeti, ki jih raznaša veter, da kužijo zrak. Kanalizacija menda tudi ne funkcioniira, ker se ob tem suhem vremenu stoji voda pri čistilniku vrhu zemlje. Če je zgradila mestna občina to kolonijo, naj jo tudi dovrši in uredi nieno okolico tako, da bo podobna civiliziranemu kraju. Sicer pa bi bil skrajni čas, da bi posvečala malo več pozornosti predmestjem, kar se tiče cest in kanalizacije ter sploh sanitarnim in prometnim prilikam.

— **Za barjanske šolarje.** Na vzpodbudo barjanskega učitelstva in šolskega nadzornika g. Andreja Rapeta je nakazal mestni magistrat 1000 Din za 100 parov copat, da si bodo otroci v šoli lahko sezuli čevlje in si bodo pogreli premrzane noge. Ukrep magistrata je pozdravljati zlasti iz zdravstvenohigijenskih oziror.

Velika maškerada v dvorani ge. Keršič

dne 21 II. 1928

— **V mrtvašnico pri Sv. Krištofu,** kjer leže na mrtvaškem odru žrtve družinske tragedije na Rimski cesti, so romale tudi včeraj ves dan velike množice ljudi. Pogreb nesrečnega Josipa Vatovca, žene Elizabete in sinčka Francka se bo vršil danes ob 15.

— **Iz Španije** pride skupina odličnih plesalk in plesalcev v nacionalnih kostumih, ki bo gostovala v tradicionalni 66. Sokolovi maškeradi v Narodnem domu »s karnevalom v Sevilji«. Maškerada se bo vršila v vseh prostorih Narodnega doma. Pričakovati ie, da bo vsakdo v najpriljetnejšem razpoloženju zaključil predpust. — Dvorane so lično okrašene v španskih narodnih barvah, tako da se bo lahko vsak obiskovalec počutil, kakor bi bil v solnci Seviliji. Poleg dveh velikih godb, ki bodo vžigale mladino in tudi starejše k plesu, bo zabaval posetnike tudi priznani dobi in ve seli Cvirnov jazz-band. Prihvateno je že nešteto lepih skupin originalnih mask iz Španije in drugih delov sveta. Rezervirajte si vstopnice za največjo in najlepšo maškerado na pustni toreki! Prednodaia vstopnic danes v nedeljo od 11. do 13. ure ter v ponedeljek in torek od 16. ure dalje.

— **Higijena v zakonu** Danes v nedeljo, ob 11. bo predvalala ZKD v kinu Matka izredno poučen in zanimiv film, katerega si mora ozledati sleherna naša žena, ki hoče živeti po predpisih in pravih higijene v seksualnem življenju. Včerašnja predstava je vzbudila med našimi ženskostvom obilo zanimanja, kar dokazuje množestvina udeležba. Pred predvalanem filma ie ga dr. Finkova, asistentka na ljubljanski ženski bolnici, v lepih besedah podala dobre nasvete za življenje naši ženi ter ii podala navodila od poročne potovanja na tla do one dobe kjer se prične vzgoja dece. Za

izbrane in prisrčno govorne besede ie žela predavateljica obilo pohvale. Se danes ob 11. uri se bo ponovil celoten spored in sicer samo za ženske. Pristop mladini izpod 16 let in moškim k tej predstavi ni dovoljen. Opozorjamo na to, prideditev ZKD ponovno vse naše žene. Vsaka gospa, vsaka zaročenka ali nevesta si mora brezpogojno ozledati ta film!

— **Mesarski pomočniki** Zadruga mesarjev in prekajevalcev v Ljubljani vabijo vaše blagorodje z rodbino na svoj XIII. ples, ki ga prirede na pustni torek, dne 21. februarja 1928, ob osmi uri zvečer v veliki dvorani na Taboru Dostojne maske dobrodošle. Vstopnina za osebo 15 Din. Tramvaj se ustavlja od 7 ure dalje na oglu St. Peterške ceste — Odbor.

— **Javna knjižnica, splošnega ženskega društva, Rimska cesta 9,** je nabavila mnogo novih modernih romanov. Poslujte v torek, četrtek, soboto od 17. do 19. Dostopna vsakomur.

— **Veliki plesni turnir za prvenstvo Slovenije** v letu 1928, bo priredil pod pokroviteljstvom kluba plesovodij znani plesni mojster g. Jenko, dne 3. marca v Kazini. Vse informacije in prilave tekmujočih parov, ki bodo brezplačno perfekcionirani v osem-dnevnem tečaju, sprejema g. Jenko v kavarni »Emona«, I. nadstir, vsak dan od 6. do 8. zvečer.

— **Otroška maškerada** Atene bo danes v Narodnem domu od 17 do 20. Legitimacije se izdajajo istotam od 10. do 12. ure. Preskrbite si jih pravočasno!

— **Jadranaši!** V ponedeljek ob 20 uri se bo vršil v društveni čitalnici debatni večer Predava (ov. Dimitrijevič o temi: Socializem državni in svobodni komunizem. Udeležba za vse glane obvezna. — Odbor.

— **Današnja popoldanska plesna vaja** v Kazini odpade: prihodnja zopet v nedeljo.

— **Restavracija »Zvezda«** dne 22. februarja (sreda) slankova pojedina.

— **Pomladni plašči** prispeli. Od 250 Din dalje. P. MAGDIC, Ljubljana.

— **Drobna policijska kronika.** Od petka na soboto so bili prijavljeni policiji naslednji dogodki: 1. poneverba, 1. karambol, 1. poškodba tuje lastnine, 1. prestopek streljanja na psa, 1. ogenj, 1. prestopok nadlegovanja gostov v gostilni, 2. prestopka prekrščenja policijske ure, 1. nezgoda in 6. prestopkov cestnega policijskega reda. Aretacij ie bilo izvršenih 5, in sicer: 1. zaradi sleparstva, 1. zaradi prepovedanega povratka, 1. zaradi prepovedanega krošnjarsiva, 1. zaradi bežanja in 1. zaradi žepne tatvine.

— **Nesreče.** V ljubljansko bolnico so od petka zvečer do včeraj sprejeli kar 8 ponesrečencev, ki so se ponesrečili pri delu. Gozdni delavec 57 letni Janez Rus iz Rovš pri Litji je v gozdu podiral smreke ter vlačil hlode na kup. Pri tem pa mu je ponesreči spodrsnilo in debel hlood mu je zmečkal levo nogo. Pri delu v gozdu se je ponesrečil tudi 22 letni delavec Janez Mravljec s Strmeza vrha pri Polhovem gradu. Sekal ie ies, pri čemer pa mu je sekira odletela roko, pri presekanja kite in žile na desni roki. Rudar Jože Klopčič je predvčerajšnjim kopal v zagorskem rudniku TPD premog. Pri tem mu je padel debel kos premoga na desno nogo ter mu jo strli. Prepelila so ga še tekom večera v bolnico v Ljubljano. Prav nesrečno io ie izkupil tudi mestni ohožec Peter Cotič, star 58 let, ki se ie preje zadrževal v mestni obožnici v Japljevi ulici. Zadnji čas pa se ie od tam umaknil ter iskal zasluzka kot prodajalec časopisov. Končno ie opustil tudi ta posel ter hodil prenočevati na hlev gostilne pri Jerneju na Sv. Petra cesti. V petek ie Peter kakor po navadi zlezal v podstrešje po lestvi ter odšel spat. Danes zjutraj ie hotel zopet zlesti na tla, pa mu ie spodrsnilo in ie treščil z viška na zemljo ter si zlomil desno nogo. Revežu ie pomagal domači hlapec, ki ga ie na glavi prepeljal v bolnico, kjer so mu nudili prvo pomoč. Zabeležiti ie še par manjših nesreč, ki pa niso imele tako usodnih posledic.

— **Ogenj na grajski planoti.** Soproga graverja Marija Lambertova, stanujoča na Grajski planoti št. 1., ie zapazila v petek okrog 10. valiti se iz stropa nad njenim stanovanjem dušek dim. Prestrašena ie v trenutku alarmirala vso hišo, nakar ie bila o dogodku obveščena tudi gasilska postaja. Došli gasilci so ugotovili, da til v zidu tram ki podpira dimnik. Zaradi tega so morali razkopati strop, nakar šele so mogli odstraniti nevarnost večjega požara. Ogenj ie

— **Velikodušen dar** Ljudski knjižnici. Predsednik mariborskega okrožnega sodišča v p. dvorni svetnik dr. Jakob Toplak ie podaril Ljudski knjižnici krasno zbirko raznih slovenskih in nemških leposlovnih in znanstvenih knjig, med njimi tudi več letnikov Ljubli. Zvona. Zbirka šteie okrog 50 knjig, kar znači lepo pridobitev Ljudske knjižnice v novem letu. Knjige bodo deloma že ta teden čitateljem na razpolago. Vodstvo Ljudske knjižnice se velikodušnemu darovalcu iskreno zahvaljuje za darilo.

— **Streliška družina** Maribor prične z današnjim dnem zopet z rednimi strelskimi vajami na običajnem mestu ob 9. dopoldne.

— **Haydn »Stvarjenje«.** 7. marca 1928.

— **Prava redkost** v Mariboru so postali koncerti moških zborov. Zato bo z največjim zanimanjem posetila publika koncert moškega zbora »Drave v petek 2. marca v umionski dvorani. Na sporedu so Adamič, Beethoven, Dev, Foerster, Krek, Lajovic in drugi.

388

Iz Celja

— **Sprejem v občinsko zvezo.** Na zadnji občinski seji so bili sprejeti v občinsko zvezo, oziroma se jim ie zagotovila domovinska pravica: Marija Candrova, France Vogelsang, Alojzija Zavodnikova, Rozi Kuglerjeva, France Dvoršak, Alojzija Zelenkova, Martin Skale, Rudolf Žolger in Anton Pihel.

— **Celjsko mestno gledališče.** Na repertoarju prihodnjih tednov so naslednje igre: Finčgarjev »Divji loveci« v popolnoma novi režiji in inscenaciji, Deutsche drama »Pasion« in Nestrojevca čarobna burka s petjem in godbo »Zli duh Lumpactj« vagonbunde.

— **Smrtna kosa.** V celjski javni bolnici ie umrl 18. t. m. v 36 letu starosti g. Ignac Teržan, pekovski mojster iz Letuša pri Šmartern ob Paki. Naj v miru počival!

— **Srebrna poroka.** Danes slavita na skromen način v krogu svojih dragih sreb. no poroko g. Ivan m. g. Justina Grudnova v Celju, iz znane primorske rodbine pesnika Iga Grudva. Zvesta nacionalni in vseskozi napredni ideji, vzgojila sta svoje hčerke v stroge soko'skem duhu, v kat-

PROTI NAHODU
uspeh je čudovit

rem deluje kot načelnice Sokola, in sicer najstarejša Marica v Celju, Mirka v St. Jurju ob juž. žel. in najmlajša Danica v Krizevcih pri Ljutomeru, vse uspešno in v veselje staršem. Vsekakor lep primer v sokolskih vrstah. Priključujemo se i mi čestitkam in željam: Se na mnoga leta! Zdravo!

e— Aeroklub Celje. Dne 10. marca bo priredil Aeroklub Celje v prostorih Narodnega doma svojo prvo zabavno prireditev pod pokroviteljstvom sreskega poglavarja g. dr. Hubada in komandanta mesta polkovnika g. Purica. Za prireditev, ki bo aranžirana popolnoma v duhu aeronavtičnega, vladna med občinstvom je sedaj veliko zanimanje ter obeta biti ona izmed najslajših in najlepših letalskih sej. Odbor razpošilja te dni potrebna vabila. 410

e— Celjski ubožni svet. Ko se je lanske poletje konstituiral po občinskih volitvah občinski svet, je sedanja večina izvolila tudi novi ubožni svet. Izvoljeni so bili po večini moške, katerih predlagatelj niti ni vprašal, ali imajo za ta važen posel čas in veselje. Nasprotno je na izpustil iz predlagane liste več članov prejšnjega ubožnega sveta, dasi so v polni meri vršili svojo dolžnost. In tako se je zgodilo, da so novi člani ubožnega sveta po vrsti odklanjali izvolitev z motivacijo, da jih nihče ni vprašal ali mesto tudi sprejmejo. Pričakovali smo, da bo na dnevnem redu zadnje občinske seje dopolnilna volitev ubožnega sveta, kar se pa ni zgodilo. Okrnjeni ubožni svet svoje naloge ne more vršiti tako, kakor zahteva bedni položaj celjskih ubožcev. V interesu preskrbe celjskih revežev zahtevamo, da se ubožni svet izpopolni in da se vršijo odsele večkrat seje ubožnega sveta. Gradiva za to gotovo ne bo primanjlovalo.

Iz Kranja

e— Kolavdactja «Ike». Te dni se je vršila kolavdactja obratnih prostorov mehane tovarne pletenin in trikotaja «Ike» g. Antona Adamčiča. Komisija je se zelo pohvalno izrekla o vzorni ureditvi obratnih prostorov.

e— Naordni dom in klerikalci. Naši klerikalci se zaletavajo, če se le morejo v Narodni dom, ki je postal za gorenjske metropole neprecenljive vrednosti. V zadnjih dneh so razstirali novo laž, da je prostor poleg Narodnega doma, ki se uporablja za restavracijski vrt in za sokolsko telovadnico, last mestne občine. Svetujemo jim, da pogledajo v zemljiško knjigo na okrajnem sodišču in se prepričajo, da je prostor poleg stavbe last konzorcija Narodnega doma.

e— Umestni tedaj. Na vzpodbudo g. Žirnovnika priredi podružnica Šadlarskega in vrtnarskega društva meseca marca 3dnevni tedaj, iz katerega naj bi izšli samostojni sadjarski pomočniki.

Danes velika maskarada
: v žrelu vulkana :
v Sokolskem domu
v Škofji Loki.

Iz Zagorja

e— Sumljiv potnik. V sredo zvečer se je neki potnik zabaval v Toplicah s tremi dekletki, ki jim je obetal dobre službe v Zagorju. Arretiran je izjavil, da je doma iz Hrastnika in da zastopa neko firmo iz Ljubljane. Vrše se poizvedbe, da se dožene, v koliko so njegove trditve resnične.

e— Mlekarska zadruga iz Izakov bo zgradila poleg stare šole nov lokal za prodajo mlekarških izdelkov.

e— Dvoje nezdgo. Ključavničar g. Peter Govejšek si je, zaposlen s stružnico, zlo mil roko. — Soproga učitelja g. Adamčiča se je pri čiščenju oken, prerazela kite in žile na desni roki. Prepeljali so jo v petek zvečer v ljubljansko bolnico.

Iz Trbovelj

e— Gozdni požar trajal 18 ur. K poročilu o gozdnem požaru med Trbovljami in Hrastnikom sporočamo dodatno, da niso ognja zanetile iskre z lokomotive, temveč zlobna roka. Požar, ni trajal 6 ur, ampak 18 ur in sta pri gašenju sodelovala samo dva delavca pogovorne sekcije. Gozd je last trboveljskih posestnikov.

e— Sportni klub v Trbovljah je izvolil na običnem zboru naslednji odbor: predsednik g. Babič, podpredsednik g. Vrhušec, prvi tajnik g. Boršček, II. tajnik g. Pečar, blaginik g. Mahovec, odborniki gg.: Čestnik, Horjak, Matešič, Berger in Pleskovič.

e— 30letnica službovanja pri rudniku v Trbovljah praznuje poleg g. Feštajna tudi poduradnik g. Franc Uranič, vedno zaveden narodni delavec, in to tudi v najhujših časih nedejstva in nemškutarskega gospodstva. Udeleževal se je v vseh narodnih društvih in je bil vedno zvest pristaja SDS. Zaslužnemu možu k njegovemu jubileju najiskramo čestitamo!

e— Dol pri Hrastniku. Danes 19. t. m. ob 15. uri vprizori prosvetni odsek dolanškega Sokola v posojilniški dvorani na Dolu burko v trah dejanjih «Vozel». Prijatelji Sokola dobrodošli! 393

e— Smrtina kosa. V Banjaluki je umrl v najlepši dobi narednik g. Franc Babič; zaustavljen je ženo in 4 neprekrljene otroke. Pokojnik je bil iz znane narodno napredne rodbine v Hrastniku. — V Trbovljah so umrli: Ivan Perpar, Loka 429, 2 leti star; Anton Hribar, čuvaj, Loka 76, 47 let; Matvež Stakne, upokojenec, Trbovlje 42, 72 let; Marija Matjašičeva, hči rudarja, Sv. Marko 22, 16 let; Marija Znidarjeva, hči rudarja, Loka 103, 1 uro. Pokojnim blag spomin, preostlim naše sožalje!

e— Otroški vrt v Hrastniku. Pri Logarju bodo otvorili začen otroški vrt. Pred preobratom smo imeli v Hrastniku 3 otroške vrte: dva Ciril Metodova in enega Šulterajnskega. Nemški oddelek so uki-

nili ob prevratu, slovenska pa, ko so porušili staro šolo. S ponovno otvoritvijo bo ustrezno zlasti delavskim slojem.

e— Srečke Jugosl. novinarskega združenja. G. Cerne je razpel 183 srečk Jugoslovenskega novinarskega združenja. Od teh so dobili: Franc Zupan, rudar, enoletno naročnino za časopis, Ivan Gradišek, rudar, knjige, vredne 200 Din, Avgust Lanišnik, knjige, vredne 30 Din, Jože Plahuša in Tomo Sekuljič po 1 knjigo, vredno 20 Din.

e— Stanovanjska beda v Trbovljah. Pred kratkim je bilo izpraznjeno v hiši g. Goropčevka na Vodah eno stanovanje. Ko se je zvedelo zanj, se je zglasilo samo v enem dnevu nad 30 prosilcev — dokaz, da je še mnogo ljudi brez strehe. Vse občine se resno bavijo s stanovanjskim vprašanjem, naša občina pa nima nobene postavke v proračunu za l. 1928, za omiljenje stanovanjske bede! Kaj bo po 1. maju, ko bo ukinjen stanovanjski zakon?

Vrhnika brez obrtne nadaljevalne šole

Vrhnika, 16. februarja. Obrtniški in trgovski naraščaj na Vrhniki je že drugo leto brez šole. Zupan vrhniške občine g. dr. Marolt kljub opetovanjem urgencam od strani oblasti ne odpre obrtne nadaljevalne šole, dasi je v okolici Vrhnike 120 vajencev in vajenk. Občinski odbor sam je votiral za letos 3200 Din, a od lanskega leta je ostalo še 3000 Din. Denarja bi bilo samo od občine, ako uvažujemo tudi lansko vsoto, za silo na razpolago, da bi ne bilo treba za šolsko leto 1927-28. drugega kričja.

Sedaj pa še nekaj podrobnosti: Za šolsko leto 1925-26. je imela obrtno-nadaljevalna šola na Vrhniki 11.135,98 Din izdatkov. Obiskovalo je šolo od 1. oktobra 1925. do 30. aprila 1926. 98 vajencev. Podpore je dobila šola: od države 2320 Din, od Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani 980 dinarjev, od vrhniške občine 2936 Din, od Občinske hranilnice na Vrhniki 4000 dinarjev in od 34 vajencev po 25 Din (skupaj 850 Din); obresti so znašale 42,56 Din ter saldo iz l. 1924-25 še 7,42 dinarjev. Ostalo je dolga 1,53 Din. Zaradi tega primanjkljaja se že dve leti ni odprla šola za obrtni naraščaj.

Dajte šolo vajencem, omogočite jim pouk, saj tudi zakon zahteva obvezno obiskovanje šole.

Oblastna skupščina je na predlog oblastnega poslanca g. Mayerja določila za vrhniško obrtno-nadaljevalno šolo 3000 Din. Finančni minister je znižal proračunsko postavko ljubljanske oblasti za obrtne in trgovske nadaljevalne šole od 200.000 na 161.000 Din. Tako ostane za vrhniško šolo še vedno 2580 dinarjev.

Poglejmo kako skrbje za te šole druge občine! Gerent mestne občine Kočevje g. Čuš je otvoril kredit 20.000 dinarjev za tamošnjo obrtno-nadaljevalno šolo, ki je pričela 8. januarja t. l. s poukom. Kasno sicer, toda bolj enkrat kakor nikoli. Tako je v Kočevju, na Vrhniki pa se kljub zadostnim sredstvom ne začne s poukom.

J. B.

K namestitvam pri mariborski oblastni samoupravi

Maribor, 18. februarja

Mariborski oblastni odbor ne obstoji še niti leto dni. Glavno njegovo delo je bilo proračun, s katerim je občutno obremenil prebivalstvo mariborske oblasti, vendar pa mu je gotov del našega časopisa pel tako slavo, da je pošteno mislečega človeka, ki je delovanje obl. odbora malo globlje pregledal, neprijetno dirilo.

Gospodje oblastni odborniki so bili vedno prvi, kadar je prišlo na vrsto obsojanje in zgražanje nad znanimi beograjskimi samovoljnimi metodami, vendar pa se slikih metod poslužujejo tudi sami. Te dni se je zgodil primer, ki zasluži vso obsojbo javnosti brez razlike strank. In sicer je to nastanek novih uradnikov in uradnic pri oblastnem odboru.

Nedavno je oblastni odbor razpisal pet mest za uradnike oziroma poduradnike in tri mesta za ženske pisarniške moške. Umiljivo je, da je za ta mesta vladalo v sedanji brezposelnosti veliko zanimanje. Samo za uradna mesta je bilo vloženih nad 300 prošni. Med prosilci so bili tako, ki imajo vso predpisano strokovno izobrazbo, bili so tudi že v praksi, pa so leta brez posla ter trpe bodo in pomanjkanje. Oblastni odbor bi moral v prvi vrsti med temi obratiti in nastavitvi najboljše moči, saj ne sme postati preskrbovalnica raznih protažev. Pričakovalo se je tudi, da bo nastavljal v prvi vrsti prosilce iz mariborske okolice. V resnici pa se je prakticiralo takole: Izmed nastavljenih uradnikov je večina iz drugih oblasti. Iz Maribora je nastavljen drug g. Stanko Povodaj, bivši praktikant Trgovske banke in Mestne hranilnice. Podrobno je bilo z nastavitvijo ženskih pisarniških moči. Prosilcam, ki so občastne odbornike osebo prosile, se je govorilo, da se bodo upoštevale samo strokovno usposobljene moči z dolgoletno prakso.

Zgodilo pa se je ravno narobe in se praksa ni upoštevala.

Nismo zavidni novo nastavljenim, hoteli smo samo ugotoviti, da oblastni odbor ne dela tako, kakor se je po toliko lepih besedah od njega splošno pričakovalo. Marsikje so čudne metode pri nastavitvah, tako čudne pa ni nihče pričakoval od strani mariborskega oblastnega odbora.

Po vsej Sloveniji gre glas, le „Domovina“ je za nas!

Zimskosportna olimpijada v St. Moritzu

Smuški skoki in hockey tekme na ledu

St. Moritz, 18. febr. Današnji smuški skoki so privabili k skakalnici izredno veliko število gledalcev. Prisotnih je bilo približno 8000 oseb. Najprej so se izvedli skoki, ki spadajo k kombiniranemu teku, nato pa samostojni skoki, pri katerih je startalo 42 tekmovalcev. Norvežani so bili v naravnost izborni formi. Velikansko navdušenje je povzročil skok Norvežana Thama, ki je dosegel 73 m. Vendar pa je pri tem skoku padel, ne da bi se bil resno poškodoval. Vsekakor je bil ta skok senzacija dneva. V kombiniranih skokih so dosegli Norvežani Kolterud 59 in 65 in pol, Svengaren 61, Sversrus 62 in 61, Svod Ericksen 51 in pol, Poljak Ceek 51 in 60 in Česloslovak Purkert 61 m. Avstrijec Harald Paum-

garten je skočil samo 38 in pol in 38.

V kombiniranih skokih vodi Norvežan Andersen s 60 in 64, dočim je njegov rojak Tham, kakor že omenjeno, pri 73 m padel. Skočil pa je brez padca 56 in pol m. Vsekakor vodijo v skokih Norvežani, vendar pa bo placement ugotovljen kasneje.

Hockey tekme na ledu

Na dobrem ledu so se danes vršili dve hockey tekmi. Švedska je porazila Švico s 4 : 0 (1 : 0, 0 : 0, 3 : 0). Švedska ima sedaj izgleda, da si pribori naslov evropskega prvaka, ker mora igrati samo še z Anglijo, ki jo bo brez dvoma porazila.

Kanada je z lahkoto zmagala nad Anglijo s 14 : 0 (6 : 0, 4 : 0, 4 : 0).

Pismi iz St. Moritza

Podrobnosti o smuškem teku na 50 km. Vzrok neuspeha Norvežanov. — Kako so odrezali naši tekmovalci.

St. Moritz, 14. febr. Končno smo nastopili tudi mi. Vreme, ki nagaja že ves teden, je bilo večeraj še prav pusto in neprijetno. Snežilo je ves dan, še pa proti večeru je nekoliko ponehalo. Zapadlo je približno 20 cm novega snega. Večera je bila celodnevna posvetovanja tehničnega vodstva tekme, pri katerih se je razpravljalo o tem, kaj naj se stori, ako bi sneg le preveč zapadel. Nekatera mesta, kjer teče proga, so namreč nevarna zaradi plazov ter bi se morala proga zaradi tega na par mestih preložiti. Danes je bil ravno tak južen pust dan. Termometer je kazal zjutraj eno stopinjo pod ničlo, opoldne pa se je hitro dvignil na 18 stopinj nad ničlo. Bila je naravnost vročina. Tekmovanje v 1. razredu je bilo posebno na južnem snegu na 50 km dolgi progi, je bilo več kot preveč. Ni čuda, da jih je od 42 startujočih prispelo na cilj le 30. Madžar Nemeth se je udal takoj na startu. Tekmovanje so podlegli najboljši Finac Raivio, dalje vztrajali Finac Pananen, robustni Norvežan Rogn, Poljak Kawa in Wilczynski, Švicar Zeiler, Japonec Nagata, Čeh Teistauer in vsi štirje Francozi.

Proga sama na sebi v normalnih razmerah ne bi bila tako težka. Start in cilj je bil v višini 1800 m. Višino 2000 m je proga dosegla pri 12 km, pri Grevalsevi ter pri km 20 ob silerskem jezeru. Najvišji vzpon je bil pač od km 28 do 32, kjer se vzdigne proga od 1800 na 2100 m; potem pa je šlo zopet nekoliko navzdol in končno po ravni. Proga sama je bila v glavnem dolinska in je šla na Silvolpiano, Sils-Maloja, Isola, Crasta, Curtina, Surlej do cilja. Točno ob 8. zjutraj je naš delegat dr. Hadži dal znamenje za start. Kot prvi je startal Finac Pananen, za njim pa v presledkih ene minute ostali tekmovalci. Za naše fante je delegacija preskrbela vse potrebno. Na predvečer se je vršil veliki vesl, kjer so se določile vse podrobnosti, razdelila mesta po progi za fizična in duševna okrepčila ter za eventualne nezdgo. Pri tem zborovanju je bila navzoča skoraj vsa hotelska kolonija. Vsi Nemci in Angličani so se zanimali za tekmovalce in za naše fante. Omeniti hočem le, da je neka gospa iz Hamburga je kupila našim tekmovalcem skatlo čokolado in čekala na cilj, da je dosegel zadnji Jugosloven. Ko je privozil v krasnem finišu na cilj Joško Janša, je bilo aklamiranja več kot smo mislili.

Junak dneva Heldlund je bil naravnost v sijajni formi. Imel sem priliko razgovorjati se s predsednikom mednarodne smuške federacije polkovnikom Holmquistom, ki mi je zaupal, da so se Švedi na tihem, a to tembolj temeljito pripravili na tekmovalce. Da se bodo Švedi tako odrezali, si najbrže sami niso mislili. Razočarani so Norvežani, ki so bili sigurni favoriti. Nekateri trdijo, da so slabo mazali, resnica pa je druga, kot mi je zaupal Norvežan Helset. Norvežani so bili namreč trdno prepričani, da nimajo resnega konkurenta in to jih je pokopalo. Vsekakor bo to dobra šola.

Uspeh naših fantov je popolnoma zadovoljiv. Ako pomislimo, da smo v smučanju začetniki, je uspeh naših tekmovalcev pri taki konkurenci naravnost presenetljiv. Naš favoriti Joško je v prvi polovici vozil zelo lepo, v drugi pa je nekoliko popustil. Toda kljub temu je dosegel lep uspeh. Od najboljšega srednjeevropeca Nemca Wahla, je Joško samo za dobrih 20 minut slabši. Še lepše spricevalo za naše smučarje pa je, da jstvo, da so vsi štirje privozili na cilj. Od moštev, ki so postavili celo ekipo, so prišli na cilj kompletni edino le Švedi in mi. Nemci niso imeli četrtega tekmovalca in so nastopili samo trije, Italijani pa celo samo z dvema. Lahko rečemo, da smo bili mi več kot korajžni, ker smo postavili celotno ekipo, čeprav so ostali naši fantje na poslednjih mestih. Stitno naši smučarji niso zasvoztajali za drugimi, manjka pa jim še rutina in trening.

Holmquist se je zelo pohvalno izrazil o naših tekmovalcih ter je čestital dr. Hadžiju na uspehu. Zlasti je občinstvu imponiralo, da so vsi privozili na cilj. Prvi Čeh Josip Nemecky je dosegel 11 mesto, prvi Poljak 12, prvi Švicar 15, prvi Italijan 20, naš Joža pa 23 mesto. Razlika v času med posamezniki je itak minimalna. Če pomislimo, da so ostali narodi že cele mesece trenirali na licu mesta ter poznali progo v detajle, lahko presojamo uspeh naših tekmovalcev.

Za tekmo na 18 km je že izrebrano. Janjo Janša ima št. 38, Joško Janša 48, Režek 52, Klotfutar pa 54.

Se nekaj zanimivega! Pri zdravniških preiskavah so se naši smučarji izkazali kot izredno materialni. Zdravnik jim pravilo «die mit den guten Herzen». Zlasti so jih pohvalili po tekmi na 50 km, ko so prišli vsi v prav izbornem stanju na cilj.

St. Moritz, 15. februarja.

Danes lje kot iz škafa. Za to višino in za ta čas nekaj docela nerazumljivega. Za olimpijado je ta vremenski preobrat velik udarec v tehničen, moralnem in materialnem oziru. Kakor izgleda je olimpijski komite malo preveč računal na tujsko-prometno stran prireditve, ker bi sicer gotovo določil začetek olimpijade za prve dni februarja. Špekulacija pa je bila najbrže drugačna. Pridržati so namreč hoteli najbrže tuje, do konca februarja, pa jim ni uspelo. St. Moritz je danes prazen. Na ulici srečaš le tu in tam katerega sportnika ali pa mamico z dežnikom. Vse se je izselilo v Nizzo, v Italijo in ne vem še kam. Ljudje

z denarjem hočejo komandirati tudi vreme. Se nekaj reminiscenc večerajšnje tekme na 50 km. Norvežan Hegge je zlomil obe smuči, ter jih seveda zamenjal, kar pa po mednarodnih pravilih ni dovoljeno.

Komisija do danes o tem še ni odločila. Zanimivo je, da so imeli Nemci in Italijani na progi cele kupe ljudi, ki so svojim tekmovalcem pomagali pri mazanju, kar pa je po pravilih strogo zabranjeno. Pomagalo pa ni vse skupaj nič. Severnjaki so v smučanju prvi ter jih Srednja Evropa še dolgo ne bo dosegla. Zanimivo je, da nima nobena država dobrega naraščaja. Kakor mi je izjavil tajnik češkega Švaza Jilek, srečava že desetletja na vseh mednarodnih prireditvah iste obzore. V tem oziru homo morali tudi mi zastaviti vse svoje sile.

Se nekaj! Naši so se plasirali na zadnja mesta in marsikdo bo doma mislil, da je to neuspeh. Nasprotno moram pa povedati, da je po sportnih načelih ta rezultat brez dvoma boljši, kakor rezultat onih 11 tekmovalcev, ki so odstopili. Med temi pa so bili tudi Finci, Norvežani in Čehi. Kajti startati in ko človek vidi, da se ne bo plasiral na ugodno mesto, odstopiti, gotovo ni sportno. A. G.

Vojaški reprezentanci

Zagreb : Ljubljana 3 : 2 (2 : 1)

Zasluzena zmaga Zagrebčanov

V večeršnjem srečanju se je zagrebškemu vojaškemu moštvu posrečilo vdrgiti premagati ljubljanski vojaški team. Pri tem ni zmaga številčno niti dovolj povdarjena. Ljubljancani bi bili prav lahko odnesli tudi težji poraz in se imajo vsaj deloma zahvaliti samo sreči, da so izšli iz borbe s še razmeroma ugodnim rezultatom.

Igralo se je ob naravnost krasnem vremenu, le rahel veter je mestoma soposegel v igro. Na obeh straneh je nastopilo po par igralcev z bolj znanimi imeni, vendar je bilo zagrebško moštvo mnogo homogejeje od domačega.

Moštvu sta nastopili v sledečih postavah: Zagreb: Pavlovič-Globočnik, Rajković, Parac, Gmajnik, Došen-Smederevac, Matijašič, Križ, Gernac, Kristl.

Ljubljana: Miklavčič-Vorovšek, Novak, Ključec, Slamič, Schlegel-Pevalek, Dobret, Cirovič, Erman, I. Novak.

Igra je bila skoro ves čas odprta in je potekla v zelo živahnem tempu. Mestoma so Zagrebčani blokirali vrata domačih, toda to je bilo le v trenutkih, ko je domači napad popolnoma prenehal. Vodstvo so dosegli Zagrebčani po četrtini borbi, nakar je sledila živahna, odprta igra in šele proti polčasu je Dobretel z lepim strelom izenačil. Za v naslednji minuti so Zagrebčani prve po nepotrebnem vnovič dosegli vodstvo. Matko je izpustil lahko ubranljivo žogo. Ta rezultat je ostal do konca polčasa. — V drugem polčasu je igralo ljubljansko moštvo proti solcu in z vetrom v hrbtu. Tempo se je v začetku podvojil in že v 10. minuti je Cirovič po lepi kombinaciji zopet izenačil. V tej fazi je bila igra najbolj zanimiva, na obeh straneh se je vrstil napad za napadom, ki pa so vsi končali pred obrambama. Vendar so bili zagrebški napadi v splošnem bolj nevarni in je domača obramba včasih le s težavo reševala kritične situacije. Tretji in zadnji gol so Zagrebčani dosegli iz nesporazuma med Novakom in Miklavčičem, ki sta bila nemara oba nemalo začudena, ko sta opazila žogo v mreži. Vključ obobostranskim naporom ni bilo do konca nobenega zgoditka več.

Zagrebčani so bili, kakor rečeno, bolj homogeno moštvo in so zlasti v napadu dobro kombinirali. Zmago so gostje tudi popolnoma zaslužili, ker so bili boljše moštvo. Od poedincev je omeniti vratarja, ki je opravil svoj posel z mnogo sreče in tu di poguma. Pri domačih so opravili polnovredno delo samo Verovšek in Slamič, doloma Dobretel in Cirovič, ostali so bili bolj ali manj pod povprečnostjo. Lep dan je privabil razmeroma lepo število publike.

Tekmo je vodil g. Deržaj. Razen par razumljivih pogreškov v fouljih je sodil dobro.

Po svetu

Hudo nas je te dni razočaral blatni St. Moritz.

Po impozantni otvoritvi in par uspešnih počkih je olimpijado zalil — dež. Podrobnosti o tem smo že objavili. Olimpijski odbor se je telefonično zvezal z vsemi večjimi zimskosportnimi središči Švice, a je povsod dobil odgovore, da dežuje in se taja. Fenomen na ledu Thunberg, Ballangrud, Evensen, Larsen itd. so že odpovali v Oslo, kjer jih vabi velik miting. O točkah, ki so se izvršile vsaj deloma v redu, smo čitali še razne zanimive podrobnosti.

Vojaški patrolni tek v nedeljo se je vršil v snežni nevihti. Zmagali so Norvežani; posebna smola je spremljala italijansko patroljo pod vodstvom por. Silvestrija, ki je nekako sredi poto (po 15 km) izgubila enega moža. Na strmim robu je prišel na ledeno skorjo in padel. Zlomil je palico, ki ga je ranila v obraz; potokel pa si je mož na tudi koleno. Sedaj so se ostali trije — častnik, podčastnik in navaden vojak — izkazali prave sportniške Odvzeli so mu deloma opremo, ga za silo obvezali in vzeli s seboj. Ko so mu pešale moči in je omagoval v snegu, mu je spremljevalec šepetal:

«Drži se; še malo, za naše harve!» Prišli so šele čisti in se uvrstili na četrto mesto. Prijatelji so jih ohiemali in poljubovali! — Tudi švicarska patrolja je imela s svojim častnikom križe. Sploh se je opazilo, da so oficirji najtežje zmagovali na-

pore. O 50 km tekmi, ki je prinesla nepričakovano zmago Švedom, je treba reči, da je bila ena najtežjih, kar so jih kdaj vozili za prvenstvo. Med 11 «invalidi», ki so vrgli puško v koruzo, imamo n. pr. vse štiri Francoze, 2 Finca, Poljaka, Švicarja, Norvežana, Japonca in Čeha. Naši fantje so se torej držali izborni! Zmagovalec E. Hedlund je poštar po pokliku, ki smo jih prevozili že stotine kilometrov za svoj vsakdanji kruh. Na cilju se ni zmenil za zdravniško komisijo, ki ga je hotela preiskati, temveč hitro odpehal v svoj hotel. Rezultati, ki smo jih objavili, se niso oficijelni, ker so se razni tekmovalci pritožili. Tako n. pr. so se pritožili Norvežani proti prvim trem Švedom, češ da so — vede ali nevede — prikradli progo za — 15 km! Norvežane preganjajo s protestom Nemci, ki prisegajo, da je njihov vozač Hegge (5.) menjal smuči (ne samo eno smučko), ki jih je pri padcu zlomil. Poljaki so se pa spravili nad Nemce, češ da njihove smuči niso bile tako razmazovane kot na startu. Idu. Olimpijski odbor o teh pritožbah še ni sklepal, ker ima preveč posla — z vremenom. Vsekakor je nesrečni Jug prekršil vsem udeležencem — še hilemske zvezde Lya Mara, Ellen Richter, Lina Haid itd. so med njimi — račune in po nepotrebnem zvišal izdatke — za preganjanje dolgočasnja!

Se tri mesece nas loči od meddržavne nogometne tekme s Avstrijo, pa so v Zagrebu že pričeli pripravljati. «Novosti» hočejo organizirati vlak «kibicev»; 500 bi jih radi zbral. To bo še nekam šlo, samo moštva nimamo pravega. Večji del bo Splitanov, ostala pa iz Beograda; Zagreb bo dal pa «kibice». — Anglički pokal je vedno bolj privlačen. V zadnjem kolu so bila vodilna moštva (Everton, Huddersfield, Leicester City itd.) topena. Za finale vlade še sedaj ogromen interes; vršil se bo v Wembley-stadionu, kjer je na razpolago 35 tisoč sedežev. Dosedaj se je javilo za ta mesta «samo» 350 tisoč prosilcev. Saj je že vse oddano! Par sedezov po kakih 300 Din bi bilo še dobiti. — Čehi so z Moravsko Slavijo v Grčiji, kjer se jim pa ne godi prida. Doma imajo danes zanimivo kolo za zlati pokal. — Graški Sturm je šel na Reko in je proti Fiumani izgubil 1 : 8. To je za našega znanca malo preveč! — Bolgari so s svojimi zahtevami dvignili splošno zanimanje. Svoje olimpijsko moštvo so poudili Madžarom, Avstrijem in Čehom za visoke zneske, ki jih najbrže ne bodo nikjer sprejeli.

Dr. Peltzerju je prišla v Ameriki slaba vesti. Amerika je v lahki atletiki preveč močna, da bi se ji mogel en sam evropski atlet dati časa ustavljati. Tako je doletelo tudi Peltzerja! Že pri drugem startu v Chicagu je zasedel na 1000 m je drugo mesto (2 : 37,2). Zmagal je Američan Ray Conger za kakih 9 m. Conger dosedaj ni kmel posebnega slovesa! Še bolj nevaren tekme je Lloyd Hahn, ki komaj čaka, da bi se srečala. Hahn je tekel 1000 y samo 2 : 17,2, dočim je Peltzer tekel pri prvem nastopu enako progo 2 : 18,6. — Sicer se pa čuje, da je Nemec že pri treningu na ¼ milje podlegel Spencerju. — S Hahnom se bosta videla menda 29. t. m. — Peltzerja, ki je očitno v slabši formi, čakajo še porazi! — Berlinska hodača Schwaab in Schmidt, ki sta tudi sedaj v Ameriki, sta prejela ponudbo v višini 25 tisoč dolarjev, če se udeležita transkontinentalne hote iz Los Angelesa v Newyork. Možakarja pa sta odklonila in ostala — amaterja!

Arne Borg je onl veliki švedski plavac, ki ima na vseh mednarodnih plavalnih mitingih prvo besedo. Sedaj je na turneji. Iz Berlina je šel v Magdeburg, Hannover, Lipsko in končno v Prago. Zmaguje, čim zleze v vodo! Na 100 m in 400 m prosto je zmagal z 1 : 02,8 (Čeh Medricky 1 : 06) ozi. 5 : 09 (domačin Paocsky 6 : 54 ali Antos 6 : 04). Kot prvi je došel tudi v stafeti 4 X 200 z 10 : 43,8; stafeta APK je ostala 5 sekund zadaj. — Borg pravi, da se sedaj ne bo več vozil okoli, temveč pričel trenirati za olimpijado. Letos ga čakajo v Amsterdamu trdovratni nasprotniki (Wellschmüller, Avstralec Charlton, Japonec Takahisi, Nemec Rademacher, Spence itd.)! — Marta Norelius, ki smo jo na tem mestu že čisto imenovali, je zmaga v Newyorku v prostem plavanju na 100 m in dosegla fenomenalen čas 1 : 08,41. Nov svetovni rekord, toda s pridržkom!

Nemec Alfred Guebelmann je prispel te dni z motornim kolosom s priklopi v Rim. Mož je na vožnji okoli sveta in se nahaja na zadnji etapi preko Pariza v Berlin. Prevozil je 14.000 kilometrov!

Današnje pokalne tekme. Danes se vrši prvo kolo tekem za pokal L

Iz življenja in sveta

Sven Hedin

znani švedski raziskovalec Centralne Azije, ki se nahaja že leto dni na novi ekspediciji, se je oglašil z dobrimi poročili o zdravju in o napredovanju svojega podjetja.

Novo sredstvo proti tuberkulozi

Beograjska občina je sklenila, da priredi propagandni dan proti tuberkulozi. Ob tej priliki se je oglašil v »Vremenu« neki zdravnik dr. Iljević iz Štipa, ki trdi, da je izumil učinkovito sredstvo proti tej bolezni, tako zvan sirup Tusilago, s katerim da je zdravil že več let bolnike v najrazličnejših štadijih v raznih deželah, vedno pa s popolnim uspehom. Dr. Iljević predlaga odločujočim čimteljem, naj izberejo tri skupine bolnikov lažje, težje in najtežje vrste. Vsaka skupina naj šteje 12 oseb. Obvezuje se, da bo te bolnike popolnoma ozdravil. Če sprejmejo to preizkušnjo in bo zares uspela, bomo o stvari še pisali.

Samski davek na Angleškem

Tudi Anglija hoče uvesti davek na samski stan, in sicer za moške. To je tako razburilo angleško javnost, da se je oglašil v »Daily Expressu« neki državljani, ki je izlil vse svoje ogorčenje na pristaše tega projekta.

Na Angleškem imajo dva milijona in pol samcev. To število je res veličansko. Nastane pa vprašanje, če bi bili vsi ti samci tudi dobri možje.

Posebno povdarjajo, da ima Anglija zelo odlične ljudi, ki niso bili in ne bodo nikdar družinski poglavarji. Trije svetli primeri te vrste so lord Caslerose, sir Robert Horne in londonski škof. Vsi trije so stari strici, ugledni državljani in simpatični ljudje.

Zato postaja tembolj aktualno vprašanje, ali je finančnemu ministru dovoljeno, da obdavi ljubezen in zvestobo. Samo fiskus brez duše lahko stori kaj takega ter izrablja občutke, ki so rodili junake, kakor so Tristan in Izolda, Romeo in Julija in drugi.

Zato zahtevajo Angleži, da se, preden bo zakon o davku na samce predložen parlamentu, sestane posebna komisija, ki bo ugotovila, koliko mladih Angležev ne sme pripasti pod ta zakon, ker so prosili ženske za roke, a so bili odbiti. Tudi pisec v »Daily Expressu« pravi, da je na stotine neoženjenih starih fantov, ki so skušali ustvariti družinsko ognjišče, a jim to ni uspelo. List navede primer moškega, ki je prosil devetkrat za roko ženske in je bil vseh devetkrat odbit. Desetih, ko mu je uspelo, mu je pa žena pobegnila z nekim ruskim oficirjem. List pripominja, da še nikoli ni živelo toliko žensk, ki so odklanjale odgovornost za trajen zakon. Tudi samsko dekle je tipičen pojav naše dobe. Prejšnje čase je bilo sramotno za dekle, če je ostala samica, in so ji pravi-

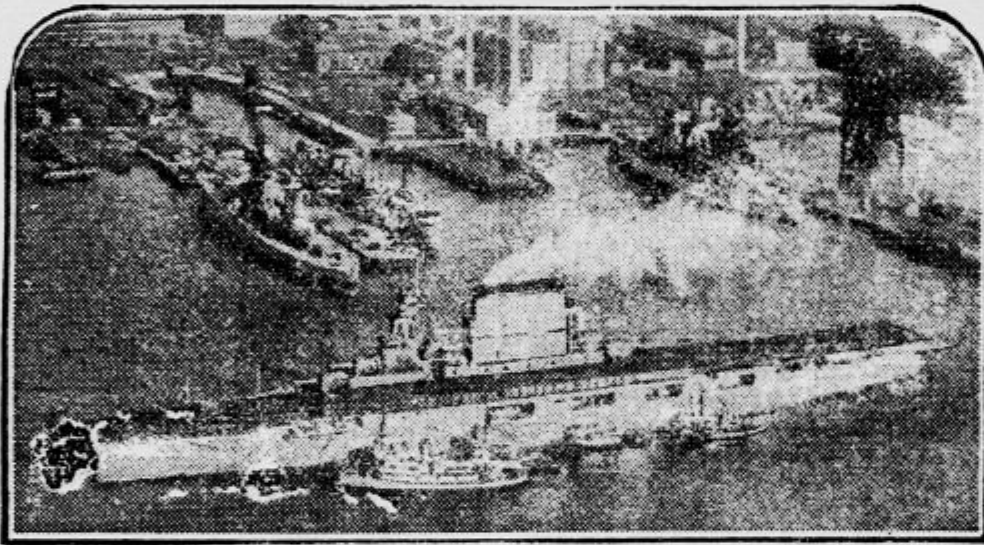
vili zarijavla devica. Danes je baš nasprotno. Samske ženske so ponosne na svoj stan in pravijo, da je človeku lažje biti samemu, nego živeti v družbi (Seveda samo toliko časa, dokler se ne prepričajo o nasprotnem stališču.)

Avstrija bo izplačala doklade za medalje

V finančnem odseku dunajskega parlamenta se je obravnavalo te dni vprašanje dokladov za medalje iz svetovne vojne, ki jih terja od države okoli 10 tisoč avstrijskih državljanov, odlikovanih z zlato, veliko in malo srebrno medaljo. Že l. 1924 so hoteli stvar rešiti na ta način, da bi odlikovanci prejeli enkratno odpravnino po 18.000 K, 9000 K in 4500 K. Odlikovanci pa so ogorčeno zavrnili to »napitnico« in čakajo vsaj na delno valorizacijo. Zdaj se predlaga odlikovancem enkratna odpravnina po 1500 S za zlato, 750 S za veliko in 380 S za malo srebrno medaljo, kar bi zneslo okroglo pet milijonov šilingov. Kritje bi se dobilo z izdajo dobrodelnih znamk, ki bi jih dalo v promet finančno ministrstvo. Stvar je za odlikovance tembolj razveseljiva, ker jim ne bo treba dokazati ponovno, za kaka junaštva so dobili odlikovanja, ki so zlasti pri nemških polkih deževala v obilni meri.

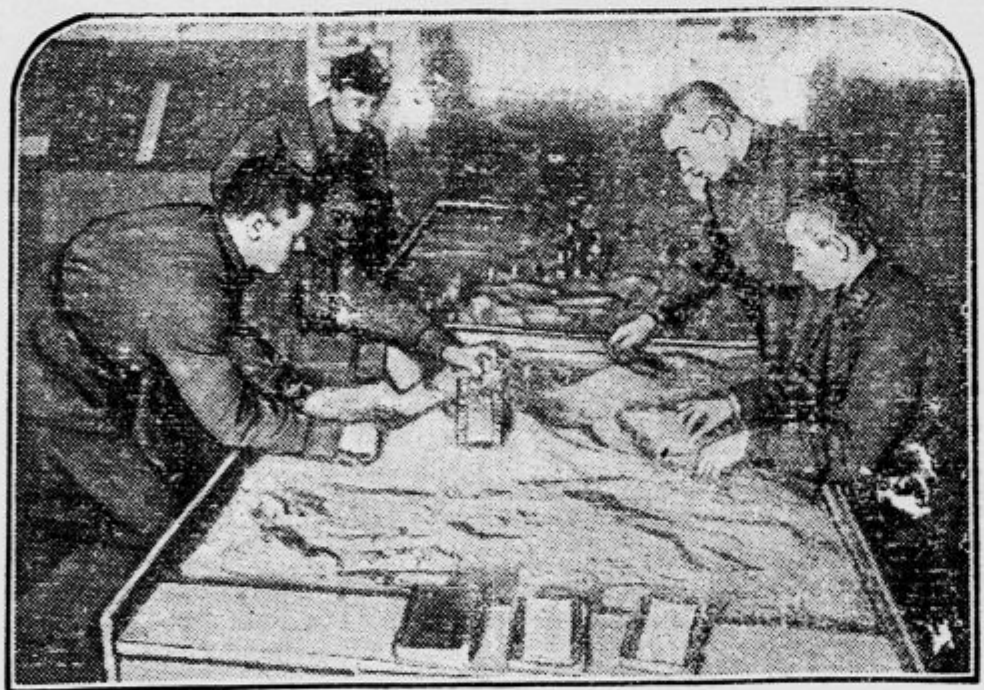
Brezžično urejanje železniškega prometa

Na nemških državnih železnicah uvajajo pravkar nov način prometnega signaliziranja. Gre za uravnavanje ranžirnega obrata na progah, ki so daljše nego kilometer, in sicer s pomočjo radia. Ta čas preizkušajo dva sistema v Berlinu, Hammu, Halleju, Erfurtu in Saalfeldu. Oba sistema uporabljata zračne prevodnike, ki so razpeti vzdolž ranžirnega tira. Pri prvem sistemu dobiva vlakovodja z zvonce znamenja, ki jih oddaja ranžirni vodja. Pri drugem sistemu se izvršuje brezžično signaliziranje s pomočjo zvočnikov, torej radio-telefonično.

Ameriška razorožitev

Del nove ameriške vojne mornarice, ki so jo zgradili lansko leto. — Sprejaj letalska ladja »Saratoga«, ki nosi več nego 100 avijonov, hidroavijonov in zrakoplovov.

Rdeči vojaki se vadijo za mir

Slika nam kaže vojske sovjetske armade, ki se vadijo ob zabojih s peskom v umetnosti fortifikacije.

Kako je začel Ibanez pisateljstvo

Nedavno umrli slavni španski pisatelj Vincente Blasco Ibañez je bil sin solidnega in mirnega državljana, ki je z grozo opazoval, kako se sin vdaja političnemu vrvenju. Svetoval mu je, naj se lotiraje kakega boljšega in mirnejšega poklica.

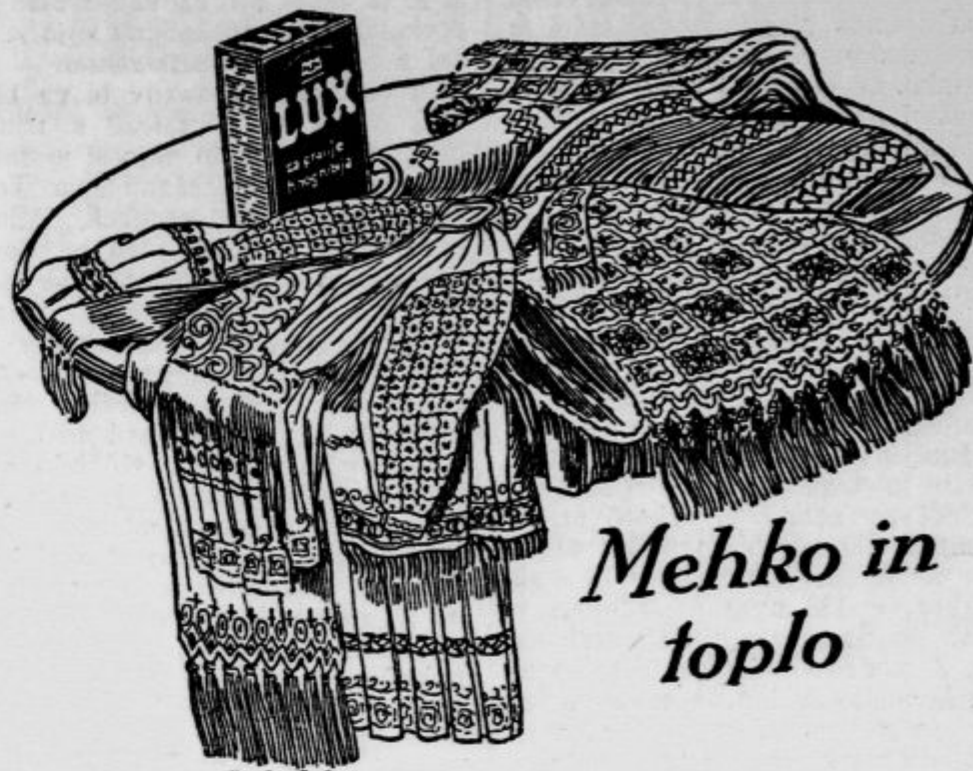
»Ako že ne moreš biti brez razburjenja,« je dejal sinu, »piši sam zase romane, samo glej, da jih ne boš doživljal.«

Mladi Blasco je res poslušal očetov svet in je napisal svoj prvi roman »Conde Garzia Fernandez«. Misli je, da bo delo na večne čase obležalo na njegovi pisalni mizi, toda slučaj je hotel, da se je pojavil založnik, ki je delo plačal in ga izdal. Kadarkoli je Ibañez pripovedoval to dogodbo, je vselej pristavil: »Niti pojma nimate, kako slaba je bila ta knjiga in koliko me je stala! V poznejših letih sem se bal za svoj pisateljski sloves in sem moral odkupiti vse neprodane izvede po pretiranih cenah.«

Zakonska Karolyjeva

V Pragi nastopata kot svetlovidca zakonska Karolyjeva, bi vzbujata veliko pozornost znanstvenega sveta. Gospa Karolyjeva je sposobna prebrati z zavezanimi očmi vsako zaprto pismo ali drugo štivo, kar izvršuje na takšen način, da je goljufija izključena, posebno še zato, ker se daje pri svojih produkcijah najstrožje kontrolirati po zdravniških, učenjaki in novinarjih.

Posebnost njene svetlovidne metode je tudi v tem, da jo združuje s telepattijo. Ona sedi z zavezanimi očmi pred občinstvom, s hrbotom obrnjena proti njemu, mož sedi daleč od nje ter drži v roki pisanje, ki ga naj žena prebere. Pisanje pa mu izroči kdorkoli iz občinstva. Med izvajanjem ne spregovori gospod Karoly niti najmanjše besede, znanstveniki, ki so oba kontrolirali, pa so pazili tudi na to, da ni mogel niti kako drugače dajati znamenj svoji ženi.

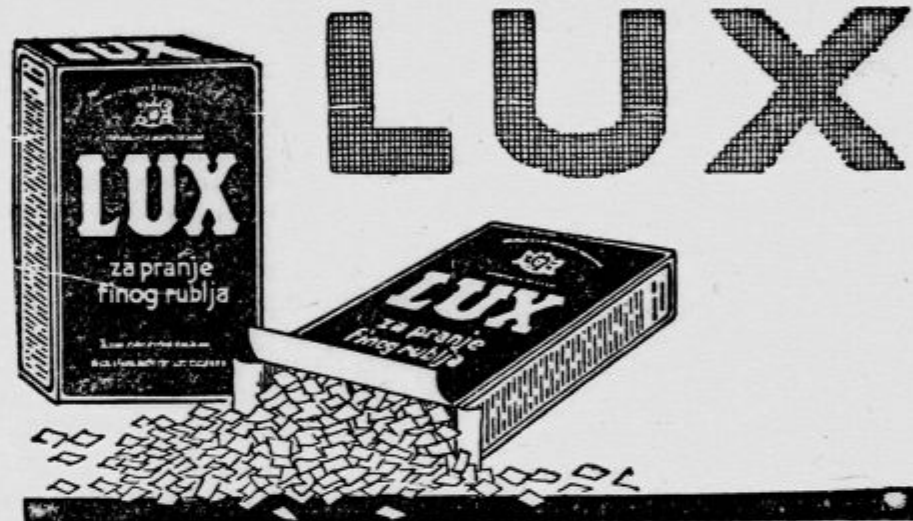

Mehko in toplo

mora ostati Vaše volneno blago. Ni dovolj, da so volneni izdelki topli, dokler so novi, temveč da ohranijo to lastnost tudi še po večkratnem pranju. Kosmati šali in rute morajo izgledati slejk koprej kot nove.

Dosežete pa to pri Vaših izdelkih zlahka. Uporabljajte morate za pranje le »LUX« in se ravnati točno po navodilih o uporabi »Luxa«. — Volnenih stvari se ne sme namiliti, ne drgniti in tudi ne kuhati, temveč samo potopiti v mlačni raztopini »LUXA« in stiskati omeeno raztopino večkrat skozi blago. »Lux« ima tako čistilno moč, da odzame pena vse madeže. Vporabljajte radi tega samo »Lux«, ker le ta Vas obvaruje pri Vaših volnenih izdelkih vsake škode.

Zato imejte doma vedno za- »LUXA«.

Sicer pa so kakšni triki težko verjetni že zato, ker je bil Karoly pri poskusih pod strogim nadzorstvom včasih za dve, tri sobe oddaljen od sobe, kjer je sedela Karolyjeva in je ta navzlic temu čisto točno podala vsebino poljubnega pisanja, ki ga je držal v rokah. Karoly pravi, da bi lahko stal na njegovem mestu in v njegovi ulogi vsak človek, ki ima nekaj izurjenosti v telepatički stroki. Stvar bodo še preizkusili. Zanimivo je tudi to, da dajeta Karolyjeva informacije o vseh, ki so se med vojno izgubili. Takšne informacije so se izkazale vsaj do zdaj kot pravilne.

Rakete, ki plovejo skozi vesoljstvo

V Društvu avstrijskih inženjerjev je imel neki dr. Franc Hoefft predavanje o svojih poskusih za rešitev problema o vožnji preko zemeljske atmosfere. Upoštevajoč vse matematične in fizikalne zakone, je sestavil modele za osem raket, s katerimi bi bilo baje mogoče uresničiti to dolgo gojeno misel človeških možganov. Manjka mu samo denarja, da bi mogel v praksi dokazati svoje trditve.

Model št. 1 je registrirna raketa, ki jo je treba dvigniti z balonom do višine 10.000 m. V tej višini prične delovati že prej na tleh pripravljeni mehanizem in raketa šine z neznansko brzino avtomatično v višino 100 km. Ko dospetja, to se pravi, ko preneha delovati nje gonilna sila, se odpre pod njo neke vrste padalo, ki nosi kakšen kilogram te-

žak meteorografa. To padalo se vrne počasi na zemljo. Za ta model uporablja kot gonilno silo alkohol in 71 tekočega kisika.

Modela št. 2 in 3 služita istotako za

Poljski »ženski policaj« na vilinski ulici

Ivan Albrecht:

Edov poset

Sam ne vem, kako se je prav za prav pričelo. Nekšen čuden nemir me je mučil, nekakšno notranje grizenje, ki si ga nisem znal pojasniti. Ako si mislim človeka, ki je obsojen na smrt, se mi zdi, da mu mora biti tako pri srcu, kakor je bilo meni tiste dni. Mučila me je jedka skrb, ne da bi bil mogel reči, kaj me skrbi. Ko sem šel po cesti, sem se včasih nenadoma zdrznil in obstal. Najneznatnejša malenkost me je katerikoli tako prestrašila, da sem pobledel in jel drhteti ko trepetnikov list. Izmenoma me je kuhala vročina in polival mraz, a toplomer mi je vedno kazal normalno temperaturo. Mislim nisem mogel nič, to se pravi: nikoli ne tega, kar bi bil sam hotel. Tudi sicer so bile moje predstave tako nekam medle in zveržene, da sem se jel bati katastrofe. Poleg tega sem zagledal na večer prvega dne teh zagonetnih motenj par čevljev, ki se niso hoteli ganiti od mene. Začel sem uživati razne praške in si izpirati oči, toda zaman! Čevlji so mi ostali zvesti...

Se hujske je bilo, ko sem naslednje dni zagledal tudi človeka, naposled prav celega človeka poleg sebe, le glave ni

bilo. Ne morem sicer reči, da bi ga bil izprva čisto jasno videl, vendar se nisem mogel iznebiti dojma, da ga vidim nekako tako, kakor vidi človek v poznem mraku obise gor, bolj v slutnji nego z očmi.

Zdravnik, ki sem ga vprašal za svet, je izgovoril nekaj učenih besed. Ko sem mu omenil, da mi z latinščino in grščino ni nič pomagano in da nisem prišel zaradi teh dveh jezikov k njemu, se je razjezil, češ da sem domišljav in da kot lajik niti ne vem, kako sveta in vzvišena je medicinska veda.

Nisem mu ugovarjal, zato se je tudi kmalu umiril in mi je naročil, naj opustim alkohol in nikotin. Pojasnil sem mu, da sem alkohol že zdavnaj opustil in da sem, čeprav nerad, voljan dati sedaj še tobaku slovo, ako mi je on porok, da me potem zapusti neljubi spremljevalec.

»Bomo videli,« je menil kakor v zadregi. »Ako ne zaleže, bo treba korenitejšega zdravljenja.«

Zdaj se mi je zdel preveč prijazen. Opazil sem čuden smehljav in njegovih oči in takoj sklenil, da ne pridem več k njemu po pomoč. Korenito zdravljenje, to je blaznica! Ne boš, prijatelj!

Res sem opustil tobak in vžival praške, toda izpremenilo se ni zbog tega

nič. Obrisi mojega spremljevalca so bili uro za uro jasnejši in razločnejši. Spoznal sem že barvo obleke. Siva je bila in lahno zelenkasto rižasta. Njegov korak je bil majav, kakor da hodi neznanec po vzmeteh. Z rokami je venomer gestikuliral kakor v živahni debati. — Kadar sem hotel kaj razmisлити, mi je šinila vmes brez zveze z mojimi čisto druga misel, kakor da je njegova. Dan in noč isto, samo čedalje hujske, dokler ni deveti dan prišlo že tako daleč, da niti svojega govorjenja nisem mogel več obvladovati. Spominjam se, da me je vprašala žena, kdaj pridem k večerji, jaz pa sem ji odvrnil:

»Vse to je nerazumljivo in nedopovedljivo, ker ni mogoče dobiti prave zveze za občevanje.«

Ko sem to izgovoril, sem se takoj zavedel, da sem povedal nekaj, kar ne znači odgovora na njeno vprašanje, vendar si nisem mogel pomagati. Samoga sebe sem se zbal, a žena je vsa obupana zadržala pred menoj:

»Za Boga, leži, saj vidiš, kako si bolan! V teh dneh te je vzelo za cela leta. Samo v zrcalo se poglej!«

Zrcalo je res potrdilo njene besede. Bil sem kakor mrljč, ki se je na čuden način predramil v življenje. Poleg tega pa mi je zrcalo potrdilo tudi drugo gro-

zo. Poleg sebe sem namreč v zrcalu zagledal še razločnejše sliko neznanca, ki se opleta in maheda z rokami. Kakor iz sanj sem moral reči:

»Je vse zaman! To sta dva svetova, a posrednika ni vmes, občila ni...«

Zenin jok me predramil, toda misliti ne morem nič več. Silna tesnoba me prevzame, občutek takšne blazne groze, da bi planil in bežal, bežal do smrti. Pogled v zrcalo je zdaj še hujski: neznanec ima že tudi obraz, grd in spaden obraz starca, ki se mu pa vendar pozna, da v resnici še ni star. Kremži se in odpira usta, kakor da hoče govoriti — in vendar nič ne pove. V besnem strahu odskočim in bi bil gotovo pobegnul, da ni bila žena med tem skrivaj zaklenila vrat. Obupan se vržem na posteljo in zatulim. Strašen je ta glas, kakor krič zveri se zdi celo meni samemu. Na vso moč se trudim, da bi molčal, a vedno me nekaj primora, da zatulim. Zarjajem se v blazine in mežim. Za nekaj časa strašno občutek preneha, kakor hitro pa odpremi oči, zagledam neznanca poleg sebe. Zdaj je mirnejši in tudi z rokami ne krili več. Ko ga tako strahoma motrim, začutim silno holecino, ki se od trenutka do trenutka stopnjuje. Kakor da se vse trga in ruši po meni, se mi zdi. Taka utrujenost me

obhaja, da ne morem niti pogledati niti izreči besede. Nekdo me nekaj vprašuje, toda glas razločim samo napol in ne razumem zmisla besedi. Hujska in hujska je bolečina, ki jo spremlja občutek prijetnega olajšanja. Tista čudna skrb nekako gineva. Nazadnje čutim, da ni niti za las nerazboljenega več v meni, skrb pa je skoro čisto izginila. Samo tako prav oddaljeno se še javlja slično tistemu občutku, ki ga ima človek, kadar ponehava zobobol. Potem iznenada tolikšna sunkovita bolečina, da me vsega zvije — in nič več — Nič, čisto nič —

Ko se zopet zavem, stojita pri postelji zdravnik in moja žena. Oba sta videti prestrašena, jaz pa se počutim čisto dobro. Neznanca ni več kraj mene in tudi skrbi in bojazni ni več. Žena mi pove, da je čula pri meni vso noč, ker da so me mučili grozni krči.

»Ali ti je zdaj odleglo?«

Jaz se smejem. Saj mi ni nič, prav čisto nič.

»Ali je pošta že tu?«

Žena mi da časopis in ostalo pošto. V prvem pismu, ki ga odpremi, mi sporoča gospa N., da v zdravilišču umira prijatelj Edo Lukanovič, ki da me vedno kliče v deliriju. Ako mi je količkar mogoče, naj ga posetim.

avtomatično znanstveno raziskavanje najvišjih zračnih plasti. Model št. 4 je namenjen poštnemu prometu. Konstruiran je tako, da bi mogel v pol ure prenesti poštni paket iz Evrope v Ameriko, v 55 minutah 40 sekundah pa n. pr. z Dunaja na Novo Zelandijo. 5. model predstavlja 300 do 400 ton težko raketo, ki bi služila osebnemu prometu proti luni, ki bi se ji približala z 11 km končne brzine na 200 km oddaljenosti. S pomočjo padala bi se vrnila spet na zemljo. Model 6 je raketa, ki bi dosegla površje lune. Nosila bi s seboj 5 kg magnezijevega praška, ki bi se na mesecu vžgal in razvil tako silno svetlobo, da bi jo lahko opazili z dobrimi daljnogledi na zemlji. Z raketo št. 7, ki bi tehtala 600 ton, bi dospeli v 40 do 50 urah do Marsa in Venera, v 78 urah na Merkur, v 138 urah na Jupiter, v 200 urah na Saturn in v 285 urah na Uranus. Z modelom št. 8 pa bi se sprehajali s hitrostjo 27 km na sekundo lahko po svetovnem prostoru do drugih sončnih sistemov. To bi bil kolos, ki bi tehtal 12.000 ton. Ampak, kakor rečeno, dr. Hoefft nima denarja, da bi z dejanjem dokazal pravilnost svojih računov.

Ženski advokati nimajo uspeha

Iz Pariza javljajo o popolnem neuspehu tega novega ženskega poklica. Za pristopitev k advokaturi so se pariške žene potegovali zelo dolgo in je bil naval žen v odvetništvo zelo velik, ko se je pariška odvetniška zbornica udala zahtevam ter priporočila ženske zagovornice v sodno dvorano. Kmalu pa se je pokazalo, da nežni spol ni kos temu delu. Druga za drugo so začele odvetnice opuščati svoj poklic in pretekle leto so se vrste odvetnic skrcile za novih 40 članic, ki so se raje posvetile drugim poklicom ali pa se otele v pristan sv. zakona.

Gadjje niso takšna reč

Češki zoolog Roesler je objavil v prirodoslovni reviji »Lotos« zanimiv članek o gadjih, v katerem trdi, da te kače niso tako nevarne, kakor si po navadi mislimo. Lansko leto so oddali oblasti na Češkem 1125 gadjih olav. 1398 gadov so opazovali, uradi so torej ugotovili 2513 gadov. Vseh teh 2513 kač pa je samo v 7 slučajih pričlo človeka. Vsi opikanci so kmalu ozdraveli, sploh so silno redki takšni slučaji, da ljudje zaradi gadjega pika umrejo. Nekoliko bolj pogosto poginejo majhne živali, kakor psi, ptiči itd. Dostikrat pa se gadom tudi napad na manjše živali prav slabo odbene. Roesler sam je opazoval nekega dne, ko je pičena kokoš usmrtila gada; kakšno uro je kazala znake zastrupljenja, potem je bila zdrava kakor prej. Ponoči je gad v splošnem nevarnejši nego podnevi. Če rano izsesa ali izžge, si se pred posledicami pika največkrat dovolj obvaroval. Iz previdnosti pa je seveda potrebno, da greš takoj k zdravniku.

Velikan zajtrkuje

Lofty je po vsem svetu znan orjak, ki se razkazuje v varijetjih. Pravijo, da je najvišji človek na zemlji. Meri devet čevljev in tri palce — malo manj nego dva vzravnana Prešernova vojaka, če bi eden balansirala na glavi drugega. Da bo mera polna, ga ne vidiš nikoli, če ne v družbi roko v roki s pritlikavcem, ki ga je Bog ustvaril natančno za tri četrtine nižjega. Tako hodita po svetu in služita lepe denarce. Bilo bi pa tudi žalostno, če bi ne bili denarci lepi. Sam Bog ve, kakšen zaslužek bi si morala izbrati v tem slučaju, da bi jima zadostovalo za kritje najnavadnejših življenjskih potreb. Zadnjič na primer je povabil sam angleški ministrski predsednik oba neločljiva harmonična ekstrema k sebi na zajutek. Brez velikih ceremonij so ju posadili v obednici za mizo in so pričeli jesti. Pritlikavcu je bilo kmalu dovolj. Niti omembe ni vredno, kar je snedel. Tudi ministrski predsednik in nekateri povabljeni ministri niso dolgo tekmovali. Na mejdanu je ostal samo Lofty. Najprvo je popil tri krožnike juhe. Nato si je pritrdil dušo s petnajstimi jajci. Tedaj

Edo, siromak! Paraliza ga je strla v najlepši moški dobi! ...

Zdravnik se poslovi, a jaz pojasnujem ženi:

»Veš, prijatelj! Sva izza mlada! Dober dečko. — Silno sva bila nekdanje navezana druga na drugo. Se majhna dečka sva si prisegla, da se javi »drugemu«, kdor prvi umre —

Zunaj pozovni. Pismo naša z brzojavko. »Lukanović mrtev.« kratko javlja gospa N.

Nervozno se odpeljem v zdravilišče. Ko zagledam mrtvega prijatelja, takoj spoznam neznanega spremljevalca, samo bolezen je tako spremenila njegov obraz, da ga v viziji nisem mogel spoznati.

Gospa N. pripoveduje, kako je Edo trpel in kako ga je vilo zlasti zadnji večer. »Ob devetih so ga popadli sunkoviti krči, ki so trajali vso noč, dokler ni proti jutru izdihnil!«

Tudi povem gospo N. svojo zgodbo. Vsa strmeča poslušaj in si otira solze.

»Mojo Bog, moj Bog.« ponavlja glasno in plaho pogleduje mrliča, ki polnožno leži med cvetjem in svečami...

si jo je začel privezovati s celo skledo prekajenih rib. In končno si jo je privezal z ogromnim beefsteakom — za sedem običajnih možakov bi ga bilo dovolj. Vmes se je založil s trinajstimi maslenimi kruhi. In nato si je zalil prebavo z devetimi čašami čaja. To se je imenovalo samo zajutek. Ministrski predsednik, ki ga je med to proceduro opazoval s strmečimi očmi, se je nagnil k njemu in mu pošepetal, da se ni čutil še nikoli tako majhnega kakor v tem hipu, ko je sedel poleg njega. »Ampak, če bi bil Lofty angleški ministrski predsednik«, se je oglašil neki minister s hudočim jezikom, »bi bilo njegove veličine kmalu konec.« Iz tega je razvidno, da si Lofty z ministrskim predsedovanjem ne bi mogel služiti vsakdanjega kruha (trinajst hlebec samo za zajutek) in da je boljše, če se ne vmešava v politiko in če nastopa v varijetjih.

Dijaška šala

Gojenci neke trgovske šole so si dovolili šalo, da so za neki dan ob 8. jutraj naročili na Boulevard Malesherbes okoli 300 avtotaks. Nepopisno zmešnjavo so opazovali hudomušni dečki izza bližnjih vogalov in iz njih razbrzdane ga veselja je policija posnela, za kaj gre. Bila je kos silnemu prometu in je avtomobile v četrt ure razposlala na vse vetrove. Imela pa je, kakor po navadi v sličnih slučajih, smisel za šalo mladine in ni napravila nikake kazenske ovadbe.

Izlet Poljakov na naše morje

Na pobudo znanega poljskega potopisca in raziskovalca Ossendowskega pripravlja Društvo prijateljev Jugoslavije v Varšavi izlet na našo jadransko obalo. Izlet bo imel glavni namen, da se izbere mesto za poljski dom, ki ga na našem Jadranu namerava zgraditi omenjeno društvo.

Potovanje se začne sredi aprila in pridejo slovanski gostje k nam preko Benetk. Trsta in Reke. Od Sušaka do Dubrovnika se bodo gostje ustavljali po nekoliko ur v vsakem kraju, da si ogledajo teren za stavbo. V Dubrovniku, Splitu in Kotoru, odkoder potujejo tudi Cetinje, se bodo poljski izletniki mudili dlje časa. Preko Bosne odpuštujejo tudi v Beograd, kjer bodo ostali dva dneva, nakar se začetkom marca vrnejo preko Subotice in Budimpešte v domovino.

Stari novorojenci

Kakor poročajo češki listi, je te dni sresko poglavarstvo v Liberu dalo vpisati v spisek novorojence v občino Rožni dul 19-letno Boženo in 18-letnega Oldřicha Votočka. Vseled velikega in dolgotrajnega spora, ki ga je vodil oče obeh s cerkveno oblastjo, nista imenovana mogla v teku 19. oz. 18 let biti niti krščena niti zapisana v matično knjigo. Ob rojstvu hčerke L. 1909 je namreč oče Votočka zahteval, da se dete zapiše v matično knjigo v češkem jeziku, kar je nemški župni urad v Liberu ogorčeno odbil. Oče pa je takisto energično odklonil krst. Leto nato so Votočkovi dobili še sinka, ki je bil deležen iste usode. Otroka sta dobila doma imeni Božena in Oldřich ter sta rasla in uspevala na veliko pohujšanje nemških katoličanov v Liberu. Začel se je spor za krst in vpis v matično knjigo, ki je preromel vse cerkvene instance. Tik pred svetovno vojno je praški nadškof predlagal župnemu uradu in starešem dvojezičen, latinsko-češki vpis. Oče Votočka je ta kompromis odklonil in oblasti so si dalje ubijale glave s čudnim slučajem. Tako stanje je trajalo do razsula Avstrije, nakar se Votočkovi niso več brigali za stvar. Božena pa se je hotela te dni omožiti in potrebovala je dotičnih listin. Sresko poglavarstvo je odredilo vpis obeh skoro polnoletnih otrok v matično knjigo med novorojence, nakar je sreski poglavar takoj naročil Boženo. Oba mlada Votočka se nista dala krstiti in sta ostala izven cerkve, ki ima je v najnežnejši dobi iz nacionalnega šovinizma odrekla sprejem.

Atoški menihi kličejo Društvo narodov na pomoč

Ruski samostan na gorji Atos je poslal Društvo narodov prošnjo, naj bi prisililo grško vlado, da bi lojalno izpolnjevala svoje obveznosti, ki jih je prevzela s podpisom lozanske pogodbe. Takrat se je Grška vlada kot nova gospodarica Svete gore svedčeno obvezala, da bo izpolnjevala do meniške ljudovlade iste dolžnosti, ki si jih je nalagala celo Turčija. Toda prva reč, ki jo je nato storila, je bila ta, da je svojo besedo snedla. Zapičnila je vse poljedelske obrate, ki so jih samostani v svrhu preživljanja vzdrževali v zaledju. In ker je celo živim samicam zabranjeno bivanje na Atosu, si menihi niso mogli pomagati niti z živinorejo. Grške samostane je Grška podpirala, za druge se ne zmeni. In ker ne dobivajo ruski menihi od nikoder nobene podpore, jim preti nevarnost, da umrejo gladi. Zato so se obrnili na Društvo narodov.

Nezakonski otroci v Pragi

Glasom statističnih podatkov se je lansko leto rodilo v Pragi 10.092 živih otrok, od teh odpade 2412 na novorojence v prvem letu zakona njihovih staršev. Zanimivo je, da je od teh prvorojencev prišlo na svet v prvih šestih mesecih zakona skupno 1148 ali 47,6 odst. V sedmem in devetem mesecu zakona se jih je rodilo 562 ali 23,3 odstotkov, v desetem in enajstem mesecu zakona tedaj pravih zakonskih otrok, pa 702 ali 29,1 odst. Od vseh lanskil prvorojencev je tedaj v Pragi le 29,1 odst. pravih zakonskih otrok.

Instrument

Osmošolec se je sprehajal zvečer s svojim dekletom, ravnateljevo hčerko. Hipoma zagleda, da mu prihaja naproti ravnatelj v lastni osebi. Hitro opozori punico na pretečo nevarnost, jo zakrije s svojim plaščem, jo vzame na roke in jo nese mimo ravnatelja. Ta ga je spoznal. »Odkod pa, odkod?« ga vpraša. »Iz glasbene šole, gospod ravnatelj, mu odgovori dijak. »Kaj pa nosite s sabo?« — »Vijolončel, gospod ravnatelj.« — »Tako, tako! Vijolončel — lep instrument je vijolončel. Le pridno se vadite na njem.«

Anekdota iz Rusije

Predsednik izvršilnega odbora Mihail Ivanovič Kalinin se je do svojega visokega položaja povzpeli prav iz preproste kmetije, zato še vedno rad zahaja med kmečko ljudstvo, da ga povpraša po njegovih težnjah. Pri neki inspekciji v turski guberniji prideta k njemu dva mužika in Kalinin ju jovijalno povpraša:

»Kako je kaj, zemljački?«
»Slabo, slabo Mihail Ivanovič.«
»Kaj vam dela težkoče? Je slaba letina ali so vam davki previsoki, ali milicija (policija) ne postopa dobro s kmeti?«
»Ne, Mihail Ivanovič,« pravi prvi kmet. »Nad letino se ni pritožilo, davki so veliki, ali navadiš se jih in z milicijo ni težko. Daš li čašo vodke, pa se ž njjo pomeniš kakor z rodnim očetom.«
»Kaj pa vas teži potlej?«
»Zlo je v tem, da nimamo hlače. Mihail Ivanovič. Vsak kmet ima samo po ene in kadar mu jih žena pere na potoku, mora sedeti doma. Ves dan pre-

»Zakaj držite svojo roko vedno v desno smer?«
»To je vse, kar mi je ostalo, od razbitega avtomobila.«
(»Söndagsnisse«.)

ide, preden so oprane in suhe. Tako gre delavnik v izgubo.«

»E, to še ni tako hudo,« odvrne Kalinin. »Na svetu so kraji, kjer kmetije niti po enih hlače nimajo.«

»Kje neki je tako, za pet ran božjih,« se čudi kmet.

»Na primer: V Južni Afriki.«

Drugi kmet, ki je doslej molčal, se popraska za ušesom: »Aha, tam imajo sovjeze gotovo že najmanj trideset let.«

„Milostiva“ posebne sorte

V Dortmund je prispel ob priliki zadnjih konjskih dirk mlad inostranec in se je etabliral v enem tamošnjih najeleгантnejših hotelov. Plačal je takoj za ves čas, ki ga je mislil v tem mestu prebiti, toda doma ga ni bilo skoraj nikoli, ker je prisostvoval vsem tekmam in drugim prireditvam, ki so bile z žilji v zvezi. Na eni teh prireditev se je seznanil z mlado damo, ki jo je povabil v svoj hotel na kosilo.

Med kosilom se je napil in je tako razgrajal, da je poprosil ravnatelj »milostivo gospo« naj odvede »gospoda moža« v sobo spat. Dama je ostala kakšno uro v sobi svojega kavalirja. Ko se je ta vzbudil, je opazil, da mu je zmanjkalo iz denarnice 500 nemških mark. Naznanil je tatvino policiji, ki je »milostivo« kmalu izsledila. Bila je hči zelo bogatih in uglednih staršev, denar pa je izmaknila zato, ker ji ga ti niso hoteli dati za obisk konjskih dirk. Jasnno, da ga je morala vrniti.

Iznajdljivi jetniki

Waltonova jetnišnica v Liverpoolu je bila prisiljena, da svojo bogato biblioteko temeljito revidira, ker se je izkazalo, da inteligentnejši jetniki dobijo v knjigah polno izpodbude, da varajo jetniško upravo. Kurat jetnišnice, ki opravlja obenem posel knjižničarja, se je čudil, da si jetniki posebno radi izposojajo neko medicinsko delo. Svoja opazovanja je javil ravnatelju, ki mu tudi ni šlo v glavo, zakaj bi njegovi varovanci stikali po medicinskih knjigah, ko ima jetnišnica na razpolago par dobrih zdravnikov in izvrstno opremljeno bolnico Preiskava na je doznala, da je bila ta medicinska knjiga zato tako splošno priljubljena, ker je vsebovala natančne podatke vsakovrstnih bolezenskih simptomov in je jetnikom služila kot izvrsten vodnik za simuliranje raznih bolezni. Res je bila jetniška bolnica vedno polna in ker se od tod lažje pobege, si je vsak obsojenec skušal pridobiti potrebno medicinsko znanje, da je prišel korak bližje k zlati svobodi.

Ameriški bar v Berlinu

V Berlinu, ob Kurfürstendammu, otvorijo v bližnjih dneh bar po ameriškem vzorcu. Nad vhodom se blešči že sedaj napis: »To je restavracija za človeka, ki se ne preobije, ker si hoče ohraniti telo vitko in duha svežega.« Berlinčan, ki mu vsi dosedanjí napori ameriških jazzbandov in ameriških plesnih gibov niso premamili debelosti, se bo poskusil sedaj torej lahko na visokem stolu ob dolgi barski mizi in z vsemi jedmi ter pijačami, ki mu jih bo nudila kar cela restavracija: »ice-cream« - »soda«, »sundae«, »crushed fruits«, »griddle cakes«, »corned dogs«, »uraffle bakers« in »toasted sandwiches« — same dobre reči, ki jih mi ne poznamo niti po imenu in kaj šele (hvala bogu!) po okusu.

Barska miza je tako urejena in s stroji opremljena, da bo na enem koncu s temperaturo ničle izdelovala ledeno pijačo in jedi, na drugem koncu pa diametralno nasprotno po temperaturi 100°. To, kakor tudi prirejanje vmesno temperiranih užitkov se bo vršilo avtomatično pred očmi jedcev in na elektriko. Vse baje silno poceni, brez napitnin. Za one, ki ne bi hoteli biti prav stoočstotni Američani, bodo točili seveda tudi še starosvetke dobne: vino, pivo, žganje, likerje... Prohibicija za Ameriko, ki priroma v Evropo ne velja več, to se razume; Američani so nanjo menda tako ponosni, da jo grejejo in ljubosumno čuvajo samo pri sebi doma.

Oprema berlinskega ameriškega bara bo izvršena v tistem kolonialnem slogu, ki so ga uvedli Angleži pred več nego sto leti v Ameriki. Tako daleč

Vse je pripravljeno za slavnost

kaj pa, če katerega izmed gostov nenadoma začnejo mučiti bolečine? Izpolni priprave z 1-2

Aspirin tabletama

ki trenutno ublaže katerikoli bolečine. Zahtevajte pa vedno originalni zamoil „Bayer“, ki se spozna na modro-belo-rdeči varilveni znamki.

smo baje po zatrdilu barskega vodje od prave prehrane. To najbrže ne bo pretirano. Samo človek ne razume, zakaj bi moral postati vitek baš če pije in je električno pripravljene dobrote, silno poceni in kolikor se mu zljubi, in če že postane vitek, zakaj na bi bila baš vitkost znak za — pravilno prehrano?

Premeteni umetnik

Neki pariški poet, ki mu občinstvo ni hotelo tako pokupiti del, kakor bi njemu prišlo, si je izmislil originalen način reklame. Naznanil je, da bo čital svoje pesmi v levji kletki nekega cirka. Naval na ta recitacijski nastop je bil ogromen, levi so bili čisto presečeni, tako da so pozabljeni drznega poeta požreti in še tekom predstave se je prodala zaostala naklada zadnje poetove zbirke.

Seveda ni niti takšen način zoologične reklame med umetniki nov Pesnik Gerard de Nerval je delal propagando zase na ta način, da je vodil na bulvarde živega raka s seboj na vrvičji kakor psa. Pesnik in slikar Rossetti si je omissil slona, ki mu je čistil okna. Ljudje so se začudeni ustavljali pred njegovo hišo in povpraševali za ime in opravilo gospodarja tega nenavadnega služabnika. Tako je postal Rossetti znan.

× Konec julijanskega koledarja. Iz Aleksandrije poročajo, da se je tam zborujoč sinod grško-pravoslavne cerkve odločil uvesti s 1. oktobrom tega leta gregorijanski koledar v vsem območju vzhodne cerkve.

Dr. OETKER JEJIM BACKINOM

Najbolji preizkušene recepte razpošilja na željo brezplačno in prosto od poštnih pristobin.

Dr. Oetker, d. z o. z. Marlbor.

Miran Jarc:

Zgodba o klobuku

»Pa najsi pride iz nas najviharnejši rušilec, pozdravit ga moramo. En sam trenutek v Džingiskanovem življenju je veličastnejši in obsežnejši od vsega življenja kakega povprečnega!« Vsi smo se osuplo spogledali. On pa se je trudno nasmehnil in — morda, da bi upravičil svoj nenadni napad — je začel pripovedovati: »Ali naj sežem v svojo prošlost? Tedaj se ne boš čudil, odkod moj odpor proti lenobnemu zaviranju razmaha in razvoja. Bilo je v tretjem razredu gimnazije. Imeli smo profesorja zgodovine, ki je bil nad vse čudovit človek. Ta odurni vzgojnik — sploh vzgoja, hm, — je bil najbrže izgrešil svoj poklic. Namesto da bi bil stružil polena, je stružil mlade ljudi. Zgodovina je bila po njegovih nazorih ogromna knjiga števil, rodovnikov in bitk in zato učitelja življenja. Takšno struženje je bilo morda do sila zabavno kakor je navsezadnje za koga tudi sila zabavno vedenje norcev v vodstvih podjetij, uradov in držav. Jaz pa se nisem hotel sprijazniti s takim vzgojnim tistem in tisti šolski strugar mi je morda že z obraza bral grešno ključavnost.

Primerilo se je, da me je nepravilna lenega poklical na oder.

»Rodovnik Habsburžanov od Rudolfa I. dalje! ...«

»Mož, govorite, pišite!«

Noličim. Mislim, da se priporoči ključu s koncem, kakršen je običajen ob taki priliki. Toda ni se zgodilo tako, ampak strugar me je pogledal z neznanosko strupenim izrazom in še preden sem se utegnil pripraviti na miren odhod, je zagrmel: »He, kaj norčujete se? Zakrknjeno molčite? Ne znate rodovnika? Tisti prokleti švant vam je več kakor Habsburžani? («Škant» — to je bila vjolina, ki sem se je takrat učil z vso vnemo, medtem ko je naš profesor kazal nagnosko mržnjo proti glasbi.)

V meni je vzklopela jeza kakor nikoli dotlej. Ob profesorjevem vzkliku je buknil ves razred v smeh. Začutil sem demagoški vpliv tega vzgojitelja na množico sošolcev, ki so se mi iz srca smejali in tako pritrjevali temu strugarju. Planil bi bil nanj in mu dal za ušnico. Al! nič nisem storil.

On pa je zagrmel nad mano: »Pojdite v klopi in vstopite med ogrske cigane! Čudno: nenavadno miren sem položil kredo na mizo in sem se okrenil, da bi

odšel z odra. Pri tem pa sem z roko namenoma zadel ob profesorjev klobuk na pisalni mizi, da je odlezel pred prvo klop, kar me je navdalo z velikim začudenjem. Toda v prav tistem trenutku me je nekaj prisililo, da sem se ponizno sklonil in skrbno nobrač klobuk, pazljivo obrisal grobo prahu na krajcih in z resnično spoštljivostjo položil klobuk spet na mizo. Menda mi je profesor zaklical: »Neroda.« Toda dobro se vem, da se mi je celo ta vzklik zdel silno prijeten in očetovski mil, in da sem v vsej tej skesanosti doživljal celo slast in sem se skušal profesorju, ki me je bil do dna užalil, prikupiti. To ostudno samoponižanje je bilo priklopelo iz nagona, ki vlada nas vse. Iz nagona tiše lenobne dramevosti, iz vdanosti in iz strahu pred usodno odločitvijo. In zato se resnično bojim za nas vse...

»In?« Nekdo izmed nas se je vprašujoče ozrl vanj. »To je vse...« Ali ni dovolj nazorno?« je odvrnil. »Česa ste neki pričakovali?«

Po vsej Sloveniji gre glas, le „Domovina“ je za nas!

Henry Duvernois:

Poravnan račun

Gospod Leforgeot je zasoplen stopil v vežo bolnišnice in je ondi postal.

»Popravi si ovratnik, Drečič, je vel si sinu in kon stopiva v mamino sobo, skrbti, da boš snel čepico. Naj mama vidi, da si dobro vzgojen. Obriši si nos.«

»Kje pa je mama?« je vprašal deček.

»Čaj, bova vprašala.«

V pisarni so jima rekli: »Gospa Leforgeot? Soba številka 73, četrto nadstropje.« Stopnišče je imelo snažne, bleščeče stopnice in bele stene. Vnjo je po jodoformu in po kuhanih češpljah. Napiso so pozivali, da naj se varuje mir, vzlic temu pa se je čul sebičen smeh rekonvalescentov, ki so se izprehajali po hodnikih Strežnica, ki je bila s svojo belo avbo in koketno zvezanim predpasnikom kaj ljubka prikazen, je pravkar rekla nekemu gospodu: »Nocni poidem v gledališče: sem prosta. Ali menite, da mi bo ugajalo?« Strežaj je nesel po hodniku mehko kuhana jajca in skodelico čaja. V drugem nadstropju sta čula stokanje: »Ah, Bog, moj Bog!«

Torej v četrtem nadstropju? Čisto kakor pri nas doma,« je omenil Drečič. Gospod Leforgeot je prebledel. Pred

Kraljestvo mode

Pomladanska moda s pikami

Splošno dame sodijo, da tvorijo bistvo mode razvoj linije, ki je lahko stegnena ali močno izbočena, valovita ali zlomljena, oziroma da ustvarjajo novo modo nove vrste blaga, ki zahtevajo druge oblike ali pa, da igra večjih tudi glavno vlogo pri izpremenitvi mode samo nakit, vendar pa to ni vedno resnica, ker je mogoče, da daje odlično noto detajl, ki bi ga ne smatrali nikdar za važnega če bi se ne razširil in postal tako splošen, da je značilen za gotovo dobo.

Kakor so lani tako hitro postale priljubljene pike, tako letos lahko računamo, da se bo razširil na vsa oblačila v večjem ali manjšem redu raztresen ornament, sestavljen iz samih pik.

Ta enostavni okras pik gotovo ne bo nikdar neprijeten, ker se z njimi dajejo sestavljeni najlepši vzorci in največji efekti. Seveda je mnogo odvisno od porazdelitve pik. Te namreč ne smejo biti niti prevelike, niti premajhne, ne preredke in zopet ne pregoste temveč vedno razdeljene po obliki v pravilnem razmerju njih velikosti.

Glavno pri novi modi pik je pa njih barva. Na svili bomo najbrže našli pisane in živobarvne pike, pri volnenih oblekah bodo pa pike v tonu z glavno barvo: beže, rjavo ali svetlosivo s temno, lepi bodo pa tudi različni odtenki zelene barve. Priljubile se bodo gotovo tudi nežno kontrastne barve in posebno v kashi so pripravljene originalni vzorci, kjer bodo pike najnežnejših pastelnih barv poživljale naravno barvo kase. Z njo se n. pr. dobro sklada svetlozelena, nežno roza, rumena ali oranžna.

Pike na blagih naj bodo že svilene ali volnene, ne bodo samo natiskane ali vtiskane na njih, temveč tudi vezene na roko ali na stroj tako, da bodo prišle še posebno do veljave.

Pogosto bodo pikaste tkanine kombinirane z enobarvnim materialom da se bo na ta način moda izognila monotoniji.

Zato elegantna dama ne bo nosila samo celih oblek iz pikastih tkanin, temveč tudi preprosti jumper, telovnik, šal ali celo samo pikasti trak k enobarvnim oblekam. Da bodo pike prešle tudi na druge modne artikule, je več kot gotovo; na ta način ornamentirani žepni robcji in dežniki ne bodo osamljeni in bodo tvorili samo ugodno spremeno. Da moda pik deluje nenavadno mladostno, se lahko preverimo že na prvi in drugi sliki naše skupine, ki jih moramo smatrati za dvojce apartnih pomladnih kompletov. Oblekca je sestavljena iz enobarvnega, popolnoma ozko plisiranega krila in z njim se skladajočim jumperjem, ki ima isto temno barvo kakor krilo, pa

pike druge barve. Če si predstavljamo, da je to krilce iz beže - barvnega kmeškega krpa, bo gotovo jumper sešit iz svile s sveželenimi pikami. Zelena barva se ponavlja še na enobarvnem šalu in ozkem pasu ali celo tudi na traku klobovka.

Piašč tega kompleta (slika 2) je po obliki skromen in brez okrasov ter dobiva svojo učinkovitost od podlage iz iste svile kakor jumper, ki izvrstno pristaja bežobarvnemu mehkeemu in motnemu materialu piašča. Tem izprehodnim oblekam se bodo pridružile tudi učinkovite popoldanske toalete s pikami, kakor vidimo na sliki št. 3. Ta mikavna beže-barvna obleka za obisk ima precej močne rjave pike. Pred seboj imamo takimenovano bordurno georgetto, to je enobarvno svilo z robom, ki je okrašen s pikčastim ornamentom.

Krilo je ravno z enostranskimi visečim podaljškom ter se na zgoraj zaključuje s široko položenim trakom iste barve kakor so pike. Čez ta pas pada na bolero rezana zgornja partija z enako pikčasto borduro, kakor je spodnji rob. Srednjeviki rjav slannik in lisica enake barve izpopolnjujeta to elegantno pojavo. Zadnja podoba nam predločuje, kako delujejo vezene pike na črnem svilenem plašču. Zgornji del se precej prilaga, spodnji je pa rezan zvončasto. Zgornji del in razširjeni rokavi so vezani s pikami iz črnih lasec - trakev tako, da so te pike navzor vedno drobnejše. Svetle pike pridejo na motni svileni podlagi do najlepšega efekta.

Pisani šali

Dame, ki nimajo za prve solne dni še izgotovljene njih oblek, si prav lahko pomagajo s takimi, na pol dolgi šali iz pisane svile. Napravijo si jih lahko same iz pisane svile, ki jo obšijejo z robom iz svile one barve, ki prevladuje v sredini šala.

Nov izrezek za pomlad

Prilagojena moda stromi še bolj kakor minula za enostavnostjo in jo začnejo uveljavljati tudi ob vratu, da bo obleka res primerna letnemu času in še bolj športna kakor do sedaj.

Se vedno je za vzorec pulloverski izrezek v podobi črke V, pa tudi štirilgate

partije okrog vratu so zelo priljubljene, čeprav so prikladne le za nežne postavbe. Važen faktor nove linije tvorijo zlasti ruto okrog vratu, ki bodo večkrat odločale vso učinkovitost obleke. Spodaj na levi vidimo tako pisano ruto.

Zgoraj je pulloverski izrezek pomladne plisirane obleke z najnovejšimi dvojnimi, spodaj z gumbi pripetimi blendami. Zanimiv je tudi izrezek popoldanske obleke v sredini. Všeček je v sredi zavezan v majhem vozlu izredno apartnega efekta.

Iz francoske meščanske kuhinje

Telesno in kulturno društvo »Atena« je za letošnji božič izdalo knjigo z gorjimi naslovom. Spričo današnje kvalitativno ubožne kulturne literature nam je vsak nov pojav na tem polju dobrodošel. Slovenci nimamo mnogo lastnih receptov, naša kuhinja je po največ prirojena po dunajski. Kuhamo pa tudi po francoskem, češkem, srbskom, madžarskem in drugih načinih. Tako je naša kuhinja zares prava mešanica tujih.

Recepti v omenjeni knjigi zato za nas niso novi. Uporabljamo jih že desetletja. Nahajalo se pa tudi po drugih kuharskih knjigah. Da pišemo ali prevedemo recepte v poljudnem, lahko umiljivem metodnem redu ter zadevamo pravi slog, ki je prijeten ušesu in se ne bje prvič z gramatiko, n. tako lahka stvar. Treba je zato že precej praktičnega znanja. Gospod prevajalki se vidi, da ni povsem nevedna v kuharski stroki. Zato se ji je prevedlo, kakor tudi vsebinska razdelitev posročila. Knjiga je pravilna po obliki, odlikuje se zlasti z lepimi in simpatičnimi tiskom. Najbolje jo priporočamo našim gospodinjam, ker jim bo pri izbiri jedilnikov in receptov kaj dobro služila.

J. Z.

Radio

Izveček iz večernih programov

BERLIN (464 m 4 kw), FRANKFURT (428 m 4 kl), LANGENBERG (468 m 25 kw), STUTTGART (379 m 4 kw), PRAGA (349 m 5 kw), LONDON (DAVENTRY 1604 m 25 kw), ZAGREB (310 m 0.7 kw), BRNO (411 m 3 kw), DAVENTRY (492 m 12 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw), STOCKHOLM (MOTALA 1320 m 30 kw).

Nedelja, 19. II.

BERLIN 20: E. Steffan: »Münchhausenova zadnja ljubezen«; opereta v 3 dejanjih. (Prenos iz gledališča.)

FRANKFURT 20: Orkestralni koncert harmonijskega orkestra.

LANGENBERG 20:15: Karnevalski koncert. — 1. Glazounov: Karneval; uvertura. — 2. Kaun: Karneval; suita. — 3. Luigini: Turški karneval. — 4. Blumer: Karnevalska epizoda. — 5. Lalo: Harlekin; humoreska. — 6. Schumann: Iz dobe karnevala; suita. — 7. Berlioz: Rimski karneval.

STUTTGART 19:30: Predpustni večer. (Sodeluje filharmonični orkester.)

PRAGA 19: Prenos Smetanove opere »Prodana nevesta« iz Nar. gledališča v Pragi.

LONDON 21: Prenos večernic. Po predavanju koncert voljaške godbe.

ZAGREB 19: Prenos Smetanove opere »Prodana nevesta« iz Prage.

BRNO 19: Prenos iz Nar. gledališča v Pragi.

RIM 21: Carabellova opereta »Don Gil dalle calze Verdi«.

DUNAJ 18:45: Komorna glasba. — Skladbe Hugona Wolfa.

20:05: »Georg grof arauški«; romantična višestvo igra v 5 dejanjih.

VARŠAVA 20:30: Pevski koncert mešanega zborarja.

STOCKHOLM 19:15: Händlov oratorij »Mesija«.

21:45: Manpassant: »Histoire de vieux temps«. Nato koncert švedske glasbe.

Ponedeljek, 20. II.

BERLIN 20:30: Orkestralni koncert. Nato zabavni večer.

FRANKFURT 20:15: Skupen predpustni večer Frankfurta in Stuttgarta.

LANGENBERG 18: Koncert. — 1. Schumann: Predpustna burka z Dunaja. — 2. Viueutemps: Balada in poloneza. — 3. Violinske skladbe.

4. Schütz: Carnavaul mignonne. — 5. Kreisler: Tri skladbe za violino.

19:30: R. Strauß: »Rožni kavalir«; glasbena komedija v 3 dejanjih.

STUTTGART 20:15: Skupen predpustni večer Stuttgarta in Frankfurta.

PRAGA 20:10: Offenbach: »Dafnis in Cloe«.

LONDON 22:35: Klavirski in pevski koncert. — 1. Bach: Preljudij iz partije v G-duru. — Preljudij v C-duru. — Simfonija v G-duru. — Gig iz partije v B-duru. — 2. Štiri pesmi za sopran. — 3. Debussy: Pagoda. — Deklacija s plavimi lasmi. — Toccata. — 4. Štiri pesmi.

ZAGREB 20:35: Večerni koncert lahke glasbe.

BRNO 20: Koncert solistov. — 1. Blodek: Koncert za flavto s klavirjem. — 2. Kukla: Noturno. — 3. Klokica: Koncertna fantazija.

20:30: Zabavni večer. (Sodelujejo solisti in orkester.)

RIM 20:45: Glasba skandinavskih narodov. — 1. Gade: »Ossian«; uvertura. — 2. Svendsen: Rapsodia. — 3. Pesmi za bariton. — 4. Grieg: Klavirski koncert v A-molu, z orkestrom. — 5. Pesmi za bariton. — 6. Sinding: Pomladansko življenje. — 7. Sibelius: Simfonična pesnitev.

DUNAJ 20:05: Pijakarski ples iz devetdesetih let. (Starj Dunaj)

VARŠAVA 20:30: Vilojinski in pevski koncert. — 1. Nardini: Vilojinski koncert v E-molu. — 2. Tri pesmi. — 3. Štiri skladbe za violino in klavir. — 4. Arje iz oper »Rigoletto« in »Hamlet«. — 5. Vilojinske skladbe.

STOCKHOLM 19:45: Simfonični koncert. — 1. Schubert: Simfonija v C-duru. — 2. Weber: Arja iz opere »Euryanta«. — 3. Respighi: Rosiniana.

Torek, 21. II.

BERLIN 20:30: Pustni terek v Berlinu. (Solisti in orkester.)

FRANKFURT 19: Joh. Strauß: »Ciganski baroni«; opereta v 3 dejanjih. (Prenos iz frankfurtske opere.)

LANGENBERG 18: Koncert orkestra in solistov. 20:15: Orkestralni koncert lahke glasbe. — 1. Dvojak: »Karneval«; uvertura. — 2. Goldmark: »Kraljica iz Sabee«. — 3. Drigo: »Harlekinovi milijoni«. — 4. Weber: Poziv na ples. — 5. Moszkovski: Španski ples. — 6. Ed. Strauß: Venček valček Joh. Strauša.

STUTTGART 19:30: Prenos operete iz frankfurtske opere.

PRAGA 19:15: Koncert orkestra na pihala. Nato koncert solistov.

20:45: Svatopluk Čeh: »V senci lipa«; narodni epos z godbo F. Picka.

LONDON 20:45: Koncert voljaške godbe. — 1. Sullivan: Plesna uvertura. — 2. Tri pesmi. — 3. Sullivan: Henrik VIII. — 4. Tri pesmi. — 5. Sullivan: Fantazija iz baleta Viktorija in Merrie England. — 6. Tri pesmi. — 7. Sullivan: Gondollere. Nato mešan večer.

BRNO 19: Operetna glasba. — 1. Offenbach: »Orfej v podzemlju«. — 2. Heuberger: Indijska suita. — 3. Kálmán: Jesenski manevri. — 4. Gaune: Arabška koračnica.

20. Mozart: Koncert v A-duru, op. 170. Nato koncert balalajk.

RIM 20:45: Večerni koncert lahke glasbe.

DUNAJ 20:05: Koncert dunajskih filharmonikov. 1. Händel: Koncert št. 6, v G-molu, za godalni orkester. — 2. Weber: Liszt: Poloneza. — 3. Rheinberger: »Wallensteinov tabor in kapucnina pridiga«. III. stavek. — 4. Beethoven: Klärchen-Lieder za sopran. — 5. Beethoven: Sesta simfonija.

VARŠAVA 17:45: Komorna glasba. — 1. Szymanowski: Sonata za violino in klavir. — 2. Mozart: Sonata za violino in klavir. — 3. Haydn: Sonata v G-duru, za flavto in klavir.

19:30: Prenos Verdijeve opere »La Traviata« iz Nar. gledališča v Katovkah.

STOCKHOLM 19:20: Koncert. — 1. Niemann: Nemška godzna idila. — 2. Flamski sketch. 20:10: Italijanske operne arje in pesmi.

Sreda, 22. II.

BERLIN 19:30: Prenos Wolfove opere »Corregidor« iz opernega gledališča v Charlottenburgu.

FRANKFURT 20:15: Prenos simfoničnega koncerta iz Stuttgarta.

LANGENBERG 17:30: Koncert skladb Hugona Wolfa. — 20: »Afrika II.« (Godba in recitacije.)

STUTTGART 20:15: Simfonični koncert filharmonijskega orkestra. — 1. Mozart: Simfonija v G-molu. — 2. Čajkovskij: Nušknacker-suite. — 3. Milhaud: Saudades do Brazil. — 21:15: Matij in dete. (Otroška poselja in pesmi. — solisti, orkester, recitacije.)

PRAGA 21:45: Lisztov klavirski koncert v F-duru.

LONDON 20:45: Orkestralni koncert. — 1. F. Böh: Dve bagateli. — 2. Boccherini: Menuett. — 3. Pitt: Baletni aspev. — 4. Grieg: Holberg-suite. — 21:10: Händel: »Rodelinda«; opera v 3 dejanjih. (Nadaljevanje ob 22.35.)

ZAGREB 20: Prenos opere iz zagrebskega nar. gledališča.

BRNO 19: Koncert. — 1. Thomas: »Mignon«; uvertura. — 2. Micheli: Suita, op. 18. — 3. Godard: Jocelynova uspankanka. — 4. Leoncavallo: »Bajazet«; fantazija. — 20:25: Italijanske arje in pesmi.

RIM 20:45: Vokalni in instrumentalni koncert.

DUNAJ 20:30: Literarni večer. Nato koncert lahke glasbe.

VARŠAVA 20:30: Večerni koncert.

STOCKHOLM 19:50: R. Tagore: »Poštni urad«. Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Nato godba za ples.

Eno pesem o pustu Vam hočem zapeti'

Predpusť je na višku in — pri kraju. Samo tri dni naj še muzicirajo godeji, pa če jim popokajo strune! Če ga je našla in vjela, na veselje in da zve ves svet, — če je pa ostala samica, naj hrup in šum zaduši grenke vzdihne. Postne pridige se razlegajo po cerkvah in že se čujejo turobni udarci po plohu. Pusta sežigajo in bilje mu poje pepelnici maček. Dekleta pa, ki so ostale same, zaihte:

Želim vam povedat, kako je na svet, eno pesem od pusta vam hočem zapeti: Prešmentani pust že jemlje slovo, kako je pa meni pri srcu hudo! Prešmentani fantje, kako ste lepi, zakaj se ne žente, dokler ste mladi? Pri peči držite se mrzlo, grdo, dekleta trpimo pa martro zato.

Zares je hudo, ker: Vsak let se jaz troštam pred pustom enga, na božjo pot hodim in prosim boga.

Že dosti let čakam, še letos želim in amožno svetmu Antonu delim.

O daj mi ga, večni bog, čeprav je polomljen od glave do nog.

Le oženit se bog daj, da odpre se aveti raj!

Ali ljubi Bog pomagati noče in:

Snoči sem sliskal čudni glas, dekleta jokati na glas. Prva pravi: Sem že stara, nobeden več za me ne mara, pa noben ga k meni ne, Gorje to meni vekomej!

Ga iščem, ga čakam, pri oknu sedim, solze pretakam pa sline cedim.

Ko bi jaz vedela, kje bi tak dohtar bil, ki bi te stare dekleta mladi!

Ojej, ojej, moža nisem dobila ga. Pa hujša ni na svet, kot ne moža imet.

Prišla je pepelnica, ostala sem devica, žalostna brez madeža, škoda, — da sem čakala...

Nič drugja nam storila, kakor vrat si bom zavila — pa mislim na stare ljubčke, če k letu kaj urajma se.

Fantje pa odgovarjajo:

Tičice so jele peti, rožice lepo cveteti: ko se zjutraj zbudim, se razveselim in svoj ledik stan čistim.

Škrjanček v zraku žvrgoli, se moje srce veseli, škrjanček poje mi čez dan, vesel je le moj ledik stan.

Vse ptičice in rožice in vse premile pesmice, je temna noč al beli dan, vse hvali le moj ledik stan.

Nazadnje še opravljajo, hudirji razposajeni:

Je lepa in mlada pa nima moža, je grda in stara pa ima po dva, po dva, pa po tri, pa po štiri, pa po pet, skoraj še več, kakor svinja preseti!

Po vrhu pa nagajivci zabavljajo in odkrivajo skrivne sladkosti fantovanja:

Oženjen je priklenjen, on noč in dan trpi. Ženice so nevedne nikdar jim vstreči ni.

Res ozke so stezice, res temne so noči, kdor ima lepo ljubco, vendar k nji pot dobi.

Od jutra do večera noči se veseli pa beli dan sovraži, k' od ljubce ga spodi.

Jaz imam lepo ljub'co, na svet enake ni, ma žnabelce rudeče pa lica kakor kri.

Ob kateri uri pridem, me sladko poslovi, ob kateri uri idem, prezgodaj se ji zdi.

Zaljubljeno me gleda, prijazno govori, tako nobeni ženi njen mož pri srcu ni.

Oženjen je priklenjen, on noč in dan trpi, zatorej in dan zakona se vsaki fant boji.

Kakor bi ubogim ženskimi revam še ne bilo dosti, se zadero še dedci oženjeni:

Oh, oženil sem se, oh, da b' se ne bil! Ta baba me tepe, da malo sem živ.

Doli me f' vrgla, doli na tla, pa me je tepla — da sem bil sit.

Ceprav je še dolga ta lepa pesem, jo že prekine globoki gorenjski bas solo:

Jest in moja špeva, oba sva obnoreva, po noči skup ne prideva, po dnev se pa tepéva

šne komplikacije, je rešena, je odvrnil Alfred.

In je še pristavil:

»Ali je zelo nevarno?«

In njihov izprehod, podoben tekanju divjih zverj v kletki, se je nadaljeval. Moža si nista imela nič več povedati. Vselej, ko sta se srečala na stezi, sta si izmenjala preplašene, a nekam bratske poglede.

Naposled se je pojavila strežnica.

»Gospod Leforgeot! Vse je v redu. Rešena je. Lahko jo vidite in trenutek govorite z njo. Pravkar se je prebudila. Pridite —.«

Drečje je poskočilo in stekel. Oba moža sta hitela za njim. Pot pa je bila opolzka in sta zadela drug v drugega. Tedajci je v soprogu vzkripela vsa togota, ogorčenost in mržnja, vse, kar se je nabralo v njegovi notranjosti za poslednjih šest mesecev. Zavpil je:

»Glejte, da pri tej prčki izgine!«

In še preden se je bil Alfred zavedel, ga je togotni soprog držal za ovratnik. Alfred se ga je skušal otresti in se izmuzniti. Tedaj pa mu je prisloil gospod Leforgeot krepko zausnico. Sunil je z nogu vanj in zavpil: »Tu imaš, kar si iskal, podlež! Na, še eno, lopov!«

Prestrašena strežnica je odvedla Drečjeka k materi. Alis se je prebudila iz

kloroformove omame. Smehljaj ji je bil rahel, negotov.

»Dragec moj...«

Deček je bil na moč vznemirjen. Vzlic temu je stopil k materi in njegov jasn glas je napolnil sobo:

»Mama, papa in stric se tepeta na vrtnu. Oh, ko bi videla, kako jih je stric skupil!«

najboljše, najtrajnejše zato najcenejše!

Ali zbor že spet zagrmí slovito himno sladkosti svetega zakonskega stanu:

Sam se oženil, se kesam za svoj veseli ledik stan, za svoj veseli ledik stan se jokam noč in dan.

Če koľko kaj v štirijo grem, en glažek vinca popijem, se ženka krega osem dni, po noč pa miru ni.

Če koľko kaj kam drugam grem, zvečer pa v kamri spat ne smem, pa moram it na štalico prav gor na mrzlo slamico.

Zdaj bo pa vse drugač, v roko vzel bom korobač, kreg hiše jo podli, odpustke z njim deli.

Ker se korajžni možje vendar čutijo malo preslabe, se zaupno obrnejo na pustnega patrona s prošnjo:

Preljubi svet! Kurenti, ti s svojimi dami babam jezičnim polomi kosti. Polomi kosti, zavij jim vrat, jezike jim deni v gnojnico, blať, da bodo nehale nad nami reglat!

Seveda take zapoje le, če ni žená zraven, ali pa na pustni večer, ko je vse dovoljeno, drugače bi možakom huda predla, pač pa:

Mlade so se vse jokale, zavolj ploha v strahu stale, ker ga vlažjo že več let in ga bodo — letos spet!

Evo tolažbe! Tam ob Muri gonijo medveda, ki se skriva pred »palošnjakom« v strahu, da ga ne bi razsekal. Ali medveda-pusta ni več in »palošnjak« se spravi s sekuro nad led, otroci pa zaračajo prvi pozdrav pomladi:

Prošlo je medvedovo, došlo bode Jurjevo: po potokih curilo, po bregih zelenilo, oj, veselo bo!

Skupaj znošil JOŽE NOS.

Onomatografija

Na naš članek in poziv, ki smo ga objavili minulo nedeljo, smo prejeli iz raznih krajev Slovenije nekaj tucatov prispevkov, med njimi prav dobrih. Danes priobčujemo dva posrečena onomatograma, ki nam jih je poslal tehnik D. A.

G. Thi. Rotman.

Kralj Debeluh in sinko Debelinko

Pravljica s slikami.

V deželi, ki je še niste videli, je stal na samoti Goli grič; tako so ga imenovali, ker ni raso na njem ne cvetje ne zelenje. Zato je bilo pa v notranjosti več življenja: palčki kralja Debeluha so prebivali v njem. Globoko pod zemljo so si bili napravili votline in rove, iz katerih se le ponoči prihajali na površje.

«Tristo spak!» je kriknil kralj Debeluh. Vrgel je naočnike in knjižo na miso, skočil pokoncu in zagnal krono v kot, tako da sta palčka od strahu pobegnula. Nato je prijel za šušlo, pokril se s generalske kučme in stekel na bojišče.

V največji in najlepši votlini je stanoval kralj, vladar Golega griča. Kraljica je bila še davno umrla in kralj je imel samo še sinka Debelinka. Vsak večer je moral Debelinko sedeti očetu na kolenih, da mu je ta pripovedoval istorijo iz starih, debelih pritlikavskih knjig.

Zadovoljno in srečno so živeli palčki v svojem kraljestvu. Hranili so se s rastlinami, ki so jih pobirali na bližnjih njivah, in s živalcami, ki so jih ujeli na lovu. Zvečer, kadar je solnce zahajalo v ognjeni gloriji, so rajali in godli na svojem griču ter se veselili in hvalili Boga, da je vse tako lepo ustvaril.

Bum! je priletel debel kamen, ki so ga bili vrgli Kuštrobradci. In je zadel ubogega Debeluha prav na nos, na prelepi kraljevski nos, ki je bil ponos in svetinja vesoljnega naroda. Kralj Debeluh je telebnil vznak in solze so ga obile od bolečine.

Toda neko noč so prišli Kuštrobradci, pritlikavci iz Goleke loke. Domača dečela se jim je zdela premajhna, zato so si hoteli podjarmiti grič. Podaniki kralja Debeluha pa niso hoteli o tem ničesar slišati in so se postavili v bran. Uh, kako so se udarili za Goli grič!

Toda junaški kralj ni hotel odnehati. Skočil je na noge — a tisti mah se je zgodila nova nesreča. Stal je tik pred velikim samostrelom, ki so ga baš tedaj sprožili. Kamen ga je zadel — grdo je povedati kam, in ubogi kralj je s kamnom vred odletel v sredo sovražne vojske.

Kralj Debeluh je bridko vzdihoval v svojem dvorcu. Cigava bo zmaga? Ako zmagajo Kuštrobradci, ga gotovo vrčijo v ječo ali preženo iz dečele in njihov kralj Rusobrad sede na njegovo mesto. Strašna misel! A tedaj sta planila v sobano dva palčka. »Izgubljamo, Velikanstvo!« sta zavpila. »Nič več jih ne moremo zadržati!«

Zdaj je bil boj končan. Palčkov iz Golega griča se je lotila obča zmešnjava. Kuštrobradci so z naskokom osvojili grič in Debeluhove čete so se spustile v beg. Kralj Rusobrad je zasadel na griču svoje zastave in je velel kralju Debeluhu: »Če ti je življenje drago, tedaj glej, da izgneš od tod, preden vidi solnce!«

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Nedelja, 19. ob 8. popoldne: »Pepelka«. Izven; ob 8. zvečer: »Nedeljski oddih«. Izven.
Ponedeljek, 20.: »Nedeljski oddih«. Red D. Torek, 21.: Zaprt.
Sreda, 22.: »Hamlet«. Gostuje gosp. Edvard Kohout, član Narodnega divadla v Pragi. Izven.

Ljubljanska opera.

Nedelja, 19. ob 8. popoldne: »Bajadera«, opereta. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 20.: Zaprt.
Torek, 21.: »Zmagovalca oceana« ob 4. popoldne. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Sreda, 22.: Zaprt.
Četrtek, 23.: »Marta«. Red A.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 19. ob 8. popoldne: »Pepelka«. Otroška predstava. — Ob 8. zvečer: »Takar« v starih časih. Zelo znižane cene. Kuponi.

Gostovanje češkega dramskega prvaka v ljubljanski dram. V sredo dne 22. t. m. gostuje v ljubljanski dram. član praškega Narodnega divadla odlični dramski igralec gospod Edvard Kohout. To je prvo gostovanje češkega dramskega igralca v ljubljanski lehi na našem odru. Odlični gost nastopi v naslovni vlogi Shakespearije tragedije »Hamlet«. Predstava se vrši izven gledališkega abonmaja. Cene običajne dramske.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. Danes v nedeljo so v ljubljanski t. gledališki predstavi: v dram. popoldne ob 15. mladinska predstava »Pepelka«, ob 20. pa komedija »Nedeljski oddih«. Opera uprizori ob 15. opereto »Bajadera« v običajni zasedbi. Cene za opereto predstavo so znižane ljudske.

Premijera »Svejk« na marib. odru. Prihodnje dni bo premijera velezabavne, a obenem zanimive komedije »Dobri vojak Svejk« poslovltem romanu češkega pisatelja J. Haska. Glavno ulogo igra g. Daneš, režira pa g. Kovčič.

Sancinov trio, ki je nedavno z velikim uspehom koncertiral v Zagrebu, priredi svoj koncert v Celju v petek, dne 2. marca t. l. Izvajal bo najlepše skladbe tre vrste t. j. Beethovnov VII. trio op. 97, Dvojakov B-dur trio op. 21 in veliki B. Smetanov G-mol trio. V Mariboru igra Sancinov trio v četrtek, dne 1. marca v »Ljudski univerzi«.

Ema Destinova

K petdesetletnici njenega rojstva.

Ema Destinova, s pravim imenom Kittlova, se je rodila 21. II. 1878 v Pragi kot hči ugledne meščanske rodbine, ki ji je bila umetnost že v krvi. Kot mlada devojka se je učila vijoline pri Ferdinandu Lachnerju, kar gotovi ni bilo brez pomena za njeno poznejšo umetniško kariero. Pevsko se je šola pet in pol leta pri znani učiteljici Mariji Destin-Löwelevi, po kateri si je tudi iz hvalnosti nadela svoje umetniško ime. V svoji mladosti, pa tudi pozneje, se je Destinova udeleževala literarno; zaradi svojih bizarnih, marsikdaj ekscentričnih usvetov pa si ni pridobila posebnega priznanja pri sodobni kritiki. Tem večja senzacija je bila za Prago, ko je 1. 1898. po uspehi avdiciji pred intendantom grofom Hochbergom in ravnateljem Pieransom dobila angažman za kraljevo opero v Berlinu. Srečna usoda jo je privedla takoj na veliko sceno, kjer si je v desetih letih pridobila ne samo velik repertoar (nad 40 glavnih ulog), temveč tudi priznanje publike in kritike. Njo srebrnozvočni glas, ogromna tehnika, visoko muzikalna potenca so navduševale neprestano njene poslušalce. V l. 1901.—1908. med bivanjem v Berlinu, je z dotadaj neznanimi uspehi redno gostovala v svojem rojstnem mestu, kjer jo je intendant Narodnega gledališča imenovala za prvega častnega člana. V l. 1901 in 1902 so jo poklicali v Bayreuth, kjer je pri slavnostnih igrah kreirala Sento (»Večni mornar«), l. 1907. je pela v Parizu Strussovo Salomo ob njenem prvem izvajanju v tem mestu. Tudi v Londonu je bila stalna, oboževan gost opernih sezon. Tam je pela n. pr. Butterfly, ki ji je s svojo kreacijo pomagala do svetovne slave. L. 1905 je dobila častni naslov kraljeve pruske komorne pevke. L. 1906 je postala članica »Metropolitan Opera House« v New Yorku, kjer je žela nove triumfe.

Uloge Destinove so bile mlado in visoko dramatične značaja. Naj imenujemo Neddo, Santuzzo, Mignon, Carmen, Mařenka, Milada, Elizabeto, Eno (v »Mojsirskih pevcih«) in Elzo poleg nešteto drugih.

Destinova ni nikdar zatajila svojega češkega porekla, o čemer priča ne junaki nastopi proti berlinski kritiki l. 1904 v prid Smetanovega »Dalibora«, kar ji je sicer prineslo s strani intendantne prepoved gostovanj v Pragi za dobo dveh let, a je vendar pripomoglo k uprizoritvi »Dalibora« v Berlinu. Vedno je branila češke umetniške interese v tujini in literarno, družbeno, osebno je v marsičem (tudi za časa svetovne vojne), mnogo storila v korist svojih rojakov umetnikov in svoje domovine.

Rumunska literatura

Brumetiare je dejal, da se včasih okus in zahteva čitateljskega občinstva kristalizirajo okoli določenih slovnostnih vrst. Ta nauk je M. Ralea navedel na 27. rumunsko slovnost (Viata romaneasca, 4. 1. 27. Jassy). To ni poznalo nobenezga epa kot Nibelungi, Tristan, Parsifal, Roland, ampak samo balade. Ako se roman razvija iz epa, nastaja pa iz balade le novela. Kadar se namreč literatura v pravem pomenu ustvarja, se napaja iz narodne plemenitosti. Za roman torej ni bilo domače podlage. Sicer moramo pri dram. poudariti, da so to slovnostno zvrst takoj ob pričetku umetne književnosti (pred 100 leti) uvažali iz tujine in ne je dobro prišla. Zakaj se to ni napravilo tudi z romanom? Ker je to težka zvrst in ker ni bila primarna ustroju rumunske družbe. V tel. deželi ni bilo dolgo čitateljskih množic. Knjiga je bila pridržana bojarjem, kmetjski sloji so se zadovoljevali z ensko formo balade. Meščanstvo se ni razvilo pred koncem 19. stoletja. Agrarni ustroj je bil orientalski, šibko trgovino so vodili Judje. Narodnega meščanstva torej ni bilo, potemkako tudi njemu ni bilo potrebno.

Kakor uči Thibaudet (Le liseur de romans), so v prejšnjih časih poleg buržoazije

največ čitale dvorske ženske. Teh pa v Rumuniji ni bilo. Ko pa se je po l. 1848. zbudila narodna zavest in je vladajoči sloj prišel gojiti naobrazbo, je segel po tujih, osebno francoskih delih. Bojarske hišne n. pr. niso znale po rumunsko brati, znani pa so jim morali biti pisatelji kot Zola, Maupassant, Bordeaux, Ohnet, Prévost itd. Romanopisec ni vedel, komu bi gradil umotvoro. Nadalje zahteva moderno pojmovanje romana dramskih konfliktov v diferencirani družbi. Te pa v Rumuniji šele prihajajo. Pred vojno je v rumunskem knjištvu najbolj uspevala novela in etica. Posebno se odlikuje J. L. Caraziale s svojo psihološko Faele de Paste (Velikonočna sveča) in Pacat (Grehi). Med oblikirani zasnutki omenimo: Zamfrescu »Zvilenje na selcu«, Vlahuta »Danc«, zgodovinske romane Sadoveanu, na simo pri kraju.

Dandanes se je roman pravei razmahnil: Rebreanu, J. Teodorescu, Hortensia Papadat-Bengescu, Cezar Petrescu, J. Minulescu, pa vendar se še vedno najbolj obnese novelištna drobjanja, celo najboljše, n. pr. rumunskemu Gorkemu, ki je Panait Istrati. Ker ima ta jezik okoli 70 odstotkov slovanskih korenin, se ga za pasivno nemanje hitro naučijo. Ako umeš češki, lahko sežeš po zbirki »Rumunski prozaike«, ki jo je pred nekaj meseci priobčilo gosna dr. J. Huškova-Klajšansova, slovstveno zgodovino s številnimi prevodi in z Jorgovo razpravo o vplivu husliskega pokreta na začetek rumunskega knjištva.

Napoved naj dodam, da je rumunskega pokolenja današnja najboljša francoska pesnikinja Helene Vacaresco (znana po začetnem prevodu rumunskih narodnih pesmi), J. dalsi Tristan Tzara, Panait Istrati, ki si je tolikanj prizadel, da bi kdaj mogel pisati v Pandelovem jeziku, i. dr.

Kake skrbne družo za književnike. Mesto Paris je razdelilo 10 premij po 10.000 frankov med avtorje književnikov, ki so zasluli v težke gmetne razmere. Ob tej priložnosti je razvila v listih diskusijo, kako naj bi se literatam zaslužilo obsej. Clemens Vautel n. pr. svetuje, da naj bi se jim preskrbeli primarne službe v pisarnicah, v izdavnih uradnih Paul Sencay pa ni mnenja, da zahteva literatna celoga človeka in da književnik ni smel izprazniti svojih sil v kakšnem drugem poklicu.

Nabava nagrada Bergsonu? Francoska Akademija in Akademija političnih ved sta sklenili predlagati slovečnega francoskega filozofa H. Bergsona za letošnje Nobelovo nagrado.

Soletnica Mereditha. Te dni je potekla 100letnica rojstva enega najizjemnejših angleških pisateljev Ira Mereditha, ki ima velik vpliv na sodobno angleško literaturo. Zaradi svojevoljne jezika in sloga na je izven Anglije skoraj neznan. Celo Nemci imajo v prevodu malo njegovih pisov.

Srbohrvatska književnost v l. 1927

V februarjski (3.) številki »Srpskega književnega glasnika« je objavil Branislav Miljković pregled srbohrvatske književnosti v minulem letu. Iz tega večje in zloženo sestavljene članka posnamemo nekaj misli in podatkov.

Na splošno sodi pisec, da se položaj v slovnosti bistveno ni izpremenil: počasi, a sigurno se širi njegov tok, čeprav ni ne močan, niti širok. Književnost je tako, kakršna je in kakršna sloh more biti. Njeni predstavitelji delujejo v razmerah, ki niso naklonjene slovnostnemu ustvarjanju, a ki so znatno bolj razbujane nego literatura. Neposredno po vojni je bilo več razmaha, dasi žetev ni bila kdo ve kako obilna. Toda kalil, ki so se takrat razvile, rode še vedno plodove. Konjunkturalni pisatelji so danes že pozabljeni: pravi talenti, ki so se takrat pokazali, čeprav v nekem nejasni in nemavodni smeri, pa so se izčistili in razvili in zdaj — v zrelih letih, z večjimi izkušnjami — ustvarjajo trajnejša dela. Značilno je, da najmanjši ne kažejo več pravega razmaha in sile. Njih produkti so dokaj manj zanimivi nego v prejšnjih letih, da prebija književnost v pasivno periodo, v kateri bodo nositelji idej in voditelji generacije ljudje prejšnje generacije.

Glede kakovosti srbohrvatske književnosti ne zaostaja za prejšnjimi leti: celo nadkrijuje jih. Količina se ne da lahko dogati, ker ni statistike. Položaj književnikov se tudi ni nič izboljšal. Vzlic vsem pesimističnim sodbam o napredku književnosti vzlic nie slabim stranem in praznoti pa le treba reči, da je srbohrvatska književnost aktivna in da ima močne vrednote. Nie zveze s tujimi literaturami so precej razširjene, marsikdaj pa je v kali in se bo razvilo že v bližnjem času.

Tudi v letu 1927 so najboljši spisi izšli v časopisih. Nekateri so prenehali izhajati: med njimi »Bukitina« (Beograd). »Književna republika« (Zagreb). »Reč i slik« in »Savremeni pregled« (Beograd). Glavni časopisi so: v Beogradu »Srpski književni glasnik«, »Misaec«, »Volia«, mladinski »Venac«, v Zagrebu »Vilenac«, »Savremeni«, »Nova Evropa«, »Hrvatska Prosveta«, mladinska »Mladost«, in »Omladina«, v Novem Sadu »Letopis Matice Srpske« v Sarajevu »Gajret«, »Novi Covek« in »Prejedi«, v Subotici »Književni sever«, na Cetinju »Zapisi«.

Letu 1927 je bilo v Beogradu osnovano Udrženje književnika na sindikalni podlagi. PEN — klub je pokazal v minulem letu precejšnjo aktivnost. Beograjski PEN — klub je priredil več javnih sestankov v Beogradu in Volvodini, na katerih so nlezgovni člani čitali svoje spise. Za leto 1928. pripravila takšno delo v širšem obsegu.

Literarni natečaj leta 1927. niso zadovoljili. Prosvetno ministrstvo je prejelo 23 dram: čeprav so se nagrade razdelile, sodi žirija, da ni bilo med njimi nobenega močnejšega dela. Natečaj »Cvileta Zuzorice« je bil uspešnejši: nagradi sta bili povest Momčila Nastasievića: »Zapis o darovanih mojih rojake Marile« in pesem Mirka Korolije »Kora hlebca«. Natečaj »Jadranske straže« je bil brezuspešen. Akademija je podelila nagrado »Pripovedkam« Gr. Božovića.

Lirika je obrodila več novih zbirk, med njimi knjige Vi. Nazora, Drazutina Domanića, Živka Milčevića, Giorje Glumca, M. Dedinca, Mirosl. Feldmana, Dušana Mikića, N. Mitrova, Gvide Tartalia i. dr.

Pripovedna književnost je polna revije, izmed samostojnih knjiz so posebno zani-

mive: Momčila Nastasievića »Iz tamnog vilajeta«, Avg. Cesarca »Za novim putem«, Br. Mašića »Direktor Protić«, Sibe Milčevića »Covek i žena«, VI. Nazora »Nove priče« i. dr. Lanskio leto je dalo tudi več dobrih romanov, med njimi Hamze Huma »Grozdanin kikota«, Drazana Bubića »Atentat«, Rastka Petrovića »Sa silama nemerljivim« in Miloša Crnjanskoga »Seobe«.

Drama je kakor povsod v krizi. V letu 1927. so se vprizorile naslednje novitete: Dušana Nikolaievića »Parola«, Miroslava Feldmana »Vožnja«, Svetislava Pređića »Gospodin ministar«, B. Nikolaievića »Dokoreli krov«. Natisnjene so bile drame Velimira Živojinovića »Covek snuje« in »Stancica«, Svet. Stefanovića »Kuća temnih senki« in Svet. Pređića »Četiri komada«.

Kritika je dobro razvita. Najpomembnejša knjiga tega leta so v literarno-kritični panogi »Ogledi« Bogdana Popovića (dva zvezka). Pozornost so vzbudili tudi Sime Pandurovića »Razgovori o književnosti«.

O celotni bilanci izreka pisec naslednje sodbo: V teku desetih let so se nakopile energije, mnogo se je hotelo in marsikaj začelo. Iz vsega dosežanega teoretiziranja eksperimentiranja, zanikanja in prepira so se pokazale vse znosti: poglaviti književniki so se izklesali in najboljše talenti dozoreli; v pogledu umetniškega stvarjanja nastopa mirnejša doba. Čuti se grupiranje književnikov po nekaterih večjih smernicah: te skupine — čeprav morajo neizogibno negirati druga drugo — pripravljajo vzlic vsej naivnosti program za svojo izgradnjo. Tudi konflikti, ki se bodo — kakor se ume samo ob sebi — izkresali iz tega, bodo nemara ostrejši nego so bili doslej, zato pa tudi bolj pozitivni.

Zdravstvo

V času »prehladov«

Znano je, da pri polarnih ekspedicijah, kjer je treba poleg nizkih temperatur celo pod -40° C prenašati še močne vetrove in vlago, kjer je tudi hrana enolična in dostikrat pomankljiva, in kjer je treba prenašati težke telesne napore, — vse momente, ki slabo telo, — prehlajeni, nahoda, kašlja, gripoznih in kataralčnih boleznih vobče ne poznajo.

A tudi v svetovni vojni se je izkazalo, da je moštvo, ki je bilo pol leta in več visoko v planinah pod sličnimi pogoji, t. j. ob nezadostni hrani, v snegu in ledu, in z njimi združeno močjo, nastaneno, ostalo popolnoma prosto omenjenih bolezni. Posamezni vojak, ki so boleli na katarjih v nosu, grlu in pljučih, da celo tuberkulozi, so se celo izdatno popravili, odnosno so ozdraveli.

Če vprašate zdravnike, posebno v velikih mestih, imajoče posla vedno z večjimi množicami bolnikov, n. pr. pri bolniških blaginjah, vam povedo, da jim v gotovih dobah narase sicer povprečno število tekom par dni preko glave, in da se podvohi, potroji, ali celo početrvi. Lotevajo se jih pri omenjene kataralčne bolezni, angine, vnetja, obkositice ob zobeh itd.

Po leti se kaže ta polov skorjo vedno kak dober teden po takih dnehi, ko nasti veter zrak s pocestnim prahom in ga namče ljudem v nosila. Res je, da škropljenje cest za trenutke pomaga, ko veža voda prah in ga prilepi kot blato na tlak. Toda prav to »prilivanje« pomnoži število bacilnih kalčev v milijarde. Zato moramo običajno škropljenje cest smatrati za nehlajenično. Ceste treba izpirati in izmivati, da nesnaga izgine in odteče, kar le seveda zanesljivo samo na kamenitem ali asfaltiranem tlaku.

Ce je mrz, kot pozimi, je zrak suh in je neugoden za razvoj bakterij v smeteh, prahu in blatu. Deloma nesnaga tudi sneg zakriva in s tem preprečuje njeno širjenje. Seveda se pa suh zrak skuša do gotove meje nasititi z vodo in lo jemlje, kjer jo dobi, — tudi iz naših mokrih dihalnih sluznic. Ljudje, ki se zaradi porostih in lepeh izbljuvkov že sami na sebi pri kašljanju mučijo, trpe ob suhem zraku še bolj, ker jim suhota suši sluznice posebno v nosu in grlu. To je doma zlasti pri tistih, ki iz katerihkoli vzrokov dihalo mesto skozi nos (kjer nai bi se zrak nastilil z vlago in se primerno ogrel) — skozi usta.

Ce se na spreobrne vreme in pojavi jug, tako da se sneg toni, meša z blatom in nastane brozga, zanese ljudje s čevlji nesnago v hiše in stanovanja, kjer se dobro namočni kalčci v toplini razmnože, kakor poleti, in se udeležujejo z raznolikimi katarji, katere nalezje ena oseba od druge. Pri tem jim pomagajo temperaturne difference, razlike v vlazi zunaj in znotraj bivališč, faktorji, ki omogočijo, da so sluznice jako dovzetne za sprejemanje kužnih kalčev. Nabrekle so, razrahljane in mnogokrat vidno preokrovrilene. Kalčci padajo torej na jako rodovitno polje.

Kakor je iz povedanega razvidno, — navedbi bi pa tudi lahko celo vrsto eksaktno izvedenih eksperimentov — ustvarijo klimatične razmere le nekako časovno dispozicijo k »prehladu«, oboliš pa v istini na infekcijo. To je odločilno za bolezen. Pri omenjenih ekspedicijah, na planinah, na širokem morju — vspovsod je klimatična dispozicija sicer doma, ali bolezn ni, ker je možnost infekcije minimalna.

Ker le bolezn laže preprečiti nego zdraviti, je umevno, da bomo skušali tudi naprav kataralčnim boleznim, torej recimo zbog »prehlada«, nastopati profilaktično. Osebito bomo pazili na vhode naših sohi in jih bomo skušali z gotovimi sredstvi razkuževati. Če čutimo nabrekliost v nosu in bližajoči se nahod, poskusimo s tako zvano abortivno kuro. V čašo vode damo 1 do 2 kapli navadne jodove tinkture in jo izpijemo, s čimer se nam časih posreči kupirati nadaljnji razvoj bolezni. Važna je nadalje traina disinfekcija nosu in ust. V to bi jako priporočali priročno »panflavin« pastile, ki imajo veliko razkuževalno silo. Kot notranji desinficiens je, a sicer in na mestu, sredstvo. Sicer učinkovitost je tako znana, da to zdravilo danes res lahko imenujemo ljudsko zdravilo. Par aspirinov, pri seveda sicer zdravem srcu, do podaljšani goriki kopeli in nato prepotenje v postelji, je ena najbolj zdravil, pa tudi učinkovitih kur: podpreti se še da s tem, da bolnik v postelji popije par čaš vročega čaja. Prot naprednejemu kašlju bi priporočali mesto zoprednih narkotizov, ki so pri teh boleznih navadno povsem nepotrebnih, vsaj pa pogrešljivi kresljalni sredstvo, ki posnešne odkašljevanje in tudi ni brez razkuževalne moči. Poleg tega ima tak okus, da ga tudi otroci ne zavračajo. Seveda, če bi kak katar krenil v smer zločnosti in gro-

zili s kako težjo komplikacijo, potem se bo treba zateči k zdravniku. Vsekakor pa vohja, kot rečeno, vedno paziti na to, da bolezen preprečimo. Tudi v medicini velja nečelo, kot v vojski, da je najdražja pripravljenost za vojno še vedno mnogo cenejša kot najkrajša in naibrezpomembnejša voja.

Zdravniška posvetovalnica

G. M. P. v N. M. Z vašo boleznijo smo se na tem mestu bavili že ponovno in vam tudi lasno razložili, da »vetrovi« ne morejo zaiti v roke in noze. Povedali smo vam tudi, da je vaša bolezen živčna in da se ne da odpraviti z nožem. — G. M. R. v T. P. K. Ne da bi videli buko, se o njej ne moremo točno izraziti. Mislimo pa, da gre za navadno nenevarno novotvorbo, »atherom« imenovano, ki le pa z mazami neizlečljiva. Operacija je brez nevarnosti. — G. I. B. Operacija je brez nevarnosti. — G. I. B. v S. Kura, glede katere povprašujete, ni boljša in ne slabša od drugih kur, s katerimi se skuša dvigniti vitalnost stanic, zvišati odpor bolnikovih življenjskih sil in izpremeniti, odnosno volivati na presnovno. Kakor se kura že izvaja, se kuhinjska sol nadomešča z druzimi, predvsem kalčevimi soli in to na stroži ali lakšnejši način, v prvi vrsti pa, kakor bolnik prenaša kloridno abstinenco. V detahe se na tem mestu ne moremo spuščati, tudi ne v dozajce posameznih primesi. — V zelenjavi je relativno malo ogljenčevih vodenikov; največ jih je v škrobu, sladkih iedeh, krompirju, rižu, moki itd. — G. P. S. v M. Ali res mislite, da se da taka stvar kurirati z navetvi v »Posvetovalnici«? Zato je vendar treba resnega in pozostu dokaznega specialističnega zdravljenja. Najprvo je treba vedeti, na katerem temelju je sedanja bolezen vzniknila, kar bržčas veste, a ste zamolčali. — Bolezen navadno ni nevarna, je pa navadno jako nepriljetna. Obrnite se na kakega strokovnega zdravnika ali se pa odločite za bolnico. — G. I. T. v L. P. P. Vse tri bolezni, katerih diagnozo navajate, se nikakor nuno ne izključujejo. Verjetno je, da le pri vašem bolehanju nekaj organskega temelja, ostalo le pa nervozno. Tudi dejstvo, da je delovanje srca v zvezi z ledčično indispozicijo, nas potrjuje v tem mnenju. Vsekakor se vam bo treba prično odločiti in napraviti kako primerno kuro. Seveda pod vodstvom kakega specialista. Navedena količina cigaret sicer ne izboljšava vašega stanja, za nevarno le pa ne velja smatrati. Seveda je boljše, če bi kalenje sloh opustili. — G. I. G. v L. Prevod slove »fibrozna sušica« leve zgornje kroec, Gre torej za tuberkulozo, katere potek je navadno jako ukoden. Žalibog se pa zdi, da je temeljna bolezen komplikirana z infekcijo z druzimi bakterijami, ki povzročajo vaše temperature. Seveda bi bilo za vas najboljše, če bi odšli za kako leto v kak sanatorij, brezdomno pa čimprej iz kraja, v katerem sedaj živite, in iz njegove večne megle, prahu in dima. Pred par mesec smo v posebnem članku pod rubriko »Zdravstvo« natančno opisali

Usta in grlo

sta najlažja pot, po kateri prihajajo bolezenske klice v naše telo. Zato otroke bravnijo pred nalezljivimi boleznimi vratu in grla okusne

ANACOT-PASTILE

DR. WANDER

vam prepotrebno ležalno kuro. Skušajte dobiti tisto številko »Jutro« v roke; v njej najdete vse, kar vam treba vedeti. — Jejte neprestano, dasi v malih porcijah; zlasti vam priporočamo jajca in mnogo mleka in mlečnih jedi. Jed bodi tečna in redilna. Cigarete opustite popolnoma. Svojemu zdravniku zaupajte; lahko ste uverjeni, da ste v najboljših rokah. — G. V. P. v L. Umivajte si lase večkrat z milom; če bi še to ne pomagalo, uporabljajte lahko alkoholi ali bencin. Čuvajte se pa ognja, če ste se umili s temi sredstvi, da se ne zgodi kaka nesreča. — G. H. R. v K. ob S. Tako prodi slabokrvnosti, kakor proti mršavosti zapisujejo v kotovih primerih zdravniki arzenove preparate, in to časih z izvrstnim učinkom. Teh preparatov pa tudi v najmanjši dozi v nobeni lekarni ne morete dobiti brez recepta. V »zrnih« ga nikdo ne zapisuje. Če bi radi napravili tako kuro, se morate obrniti na svojega zdravnika. — G. P. V. v O. Žalibog le kapavica, če zaide v notranje spolne organe in jih okuži, najpogostejši vzrok ženske neplodnosti. Kjer so ti organi, osebito jajčniki, težko okvarjeni, tam je vsaka pomoč izključena. — G. I. L. v Kr. G. Gotovo so detilji redilni, a vsaj za občutljive ledčice, radi trde kože težko prebavljivi. Da bi se jih ne dalo nadomestiti z druzimi, glede redčnosti enakovrednim sredstvi (sladkor, med itd.), o tem ni govora. Komur gre njihov okus nad vse, naj meso ostrže, in, če hoče, še brozgo pasira. Potem o težki prebavljivosti ne bo več treba izgubljati besede. — G. I. P. v L. Ker pravite, da v rodilni bolnici trpe vsi na glavobolu, tiči vzrok bolezni bržčas v ustroju ali v posebnih podedovanih boleznih, obojema, katere pa more, če sloh, odkriti samo natančna strokovna preiskava. Da je treba takim ljudem skrbno paziti na iztrebljevanje, je ob sebi umevno. — Vzrokov vaših srbečic je lahko mnogo in jako različnih, brezpomembnih, a prav tako vsaka uvaževanja vrednih. Umivajte se redno vsak dan s toplo vodo in namažite mesta, ko se koža dobro posuši, za poskus najprej s 3% borovim vazelinom. Če bi srbečice ne odjenala, si kupite v lekarni tubo motilna in se mažite z njim. Če bi le še ne pomagalo, pokdite k zdravniku, da vas pregleda in vam pričeče tudi seč na sladkor. — G. T. D. v Sp. K. Nadretni se vsak večer s primerno kapico 20% lotionovega mazila (Gothin 10. unzt. emoli. 50).

Križanka „Pust“

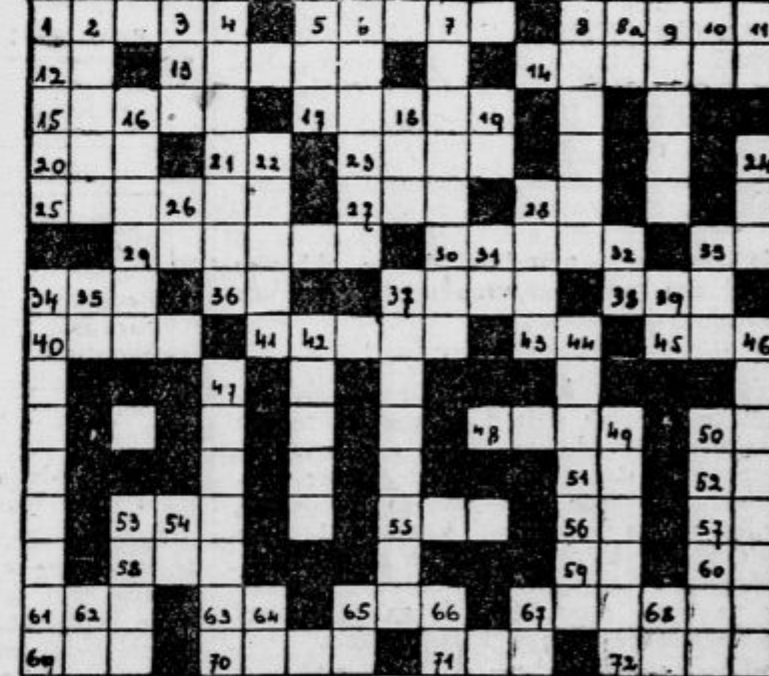
BESEDE POMEMNI:

Vodoravno: 1. ima vsaka hiša, 5. pridevnik, 8. kranjsko ime, 12. oseb, zaimek, 13. pridevnik, 14. država, 15. gora, 17. Tarzan brez glave, 20. prednji del Arabije, 21. srbohrv. zaimek, 23. žensko krstno ime, 25. ima vsaka beseda, 27. keltski narod (lat.), 28. rob brez konca, 29. izvežhanost, 30. neakademski naslov, 33. kratkica, 34. obl. pom. glagola, 36. del nemške podmornice, 37. vrsta hoje, 38. drevesa brez debla, 40. del starega rim. mesta, 41. naj bi imel vsak človek, 43. karta, 45. hudodelstvo, 48. vsakdanja prikazen, 50. kratkica, 51. tel. sl. landije, 52. zaimek, 53. jez s streho, 55. hrvaška zverina, 56. dve tretjini čika, 57. kemični znak, 58. fašistovski »zdravov«, 59. kapara bez para, 60. trn brez sredine, 61. hrv. veznik, 63. čuden odgovor pri poroki, 65. del krave, 67. del srnjaka, 69. žensko krstno ime, 70. barva kar, 71. naziv, 72. slinčno kapor 30 vodor. — Navpično: 1. del knjige, 2. pokrivalo, 3. italijanski zlati, 4. slabo zapisan prijatelj, 5. reka, 6. slinco kakor 30 vodor., 7. mesto na Goriškem, 8. pridevnik, 8. a) karta, 9. medmet, 10. medmet, 11. predlog, 16. mesto, 18. izvor vsega sl. bega, 19. predlog, 22. italijanski osel, 24. del obrabe, 26. pol hrvaške pipe, 28. voda, 31. madžarski konj, 32. lat. dvoglasnik, 33. obl. hrv. glagola, 34. italij. otok, 35. kratkica, 37. ne baš mehka tvarina, 39. kratkica, 42. prislov časa, 44. mil sorodnik, 46. obl. glagola, 47. skoraj cela križanka, 49. mesto v Italiji, 50. obl. lat. glagola z enkliti. privescem, 53. žensko krstno ime, 54. medmet, 62. števnik, 64. lat. kaz. zaimek, 65. grška črka, 66. grška črka, 67. izraz pri igri, 68. del voza.

Čitaj: 4. 47 navpično, PUST, 52 vodoravno, 53, 42, 11, 24, 46 navpično, 8, 44 navpično.

Zlogovnica

Naslednjih 70 zlogov je razvrstili v 22 besed: a — ba — bi — bu — ca — če — dar — dan — di — dij — dil — e — e — e — fi — go — gra — grad — i — i — i — i — ja — ja — ja — je — ka — klos — kov — la — la — la — le — le — lo — lo — me — na — na — na — na — ni — no —

no — o — o — pa — pe — pe — pi — ra — ra — re — re — ri — ro — ru — rus — skop — sky — sla — so — ste — šič — ti — to — tr — tro — tro — var — vec — vi.
Besede pa značijo: 1. senčnat gal, tudi: kraljevno ime; 2. nekdanje evropsko glavno mesto; 3. staroveško mesto v Dalmaciji; 4. cvetko, divjo in vrtno; 5. rudninsko vodo; 6. slovenskega pisatelja (t); 7. češkega pesnika (t); 8. mesto, ležeče ob reki pod 20.; 9. Shakespearovega junaka; 10. večstino; 11. eno izmed 28; 12. redko kovino; 13. azilski polotok; 14. zemeljski prst; 15. računski nastavek; 16. rimsko mesto v Noriku; 17. grškega junaka pred Trojo; 18. slovenskega vseučiliškega profesorja; 19. rimskega oblastnika; 20. reko v Jugoslaviji; 21. sloveče vino; 22. hribovje in ljubljanski okolič.

Prve in četrte črke vsake besede, čitane zapored navzdol, povedo dva verza iz znane Prešernove romane. (NB: namesto »a« čitaj »aj«)

Naši onstran granic

K poitalijančevanju primkov na Primorskem

c. d. — Trst, 16. februarja

Fašistični pristav za poitalijančevanje primkov se je v zadnjem času zelo ojačal. Dan za dnem objavlja tržaška dnevnica, »Popolo di Trieste« in »Peccolo« dolge članke o nujni potrebi kar najdoslednejše in najpopolnejše izvršitve ome vladne navedbe, ki določa, da se morajo v novih pokrajinah primki, ki ne zveze italijanski, prevesti v italijansko obliko ali, kar naravnost uradnim potom ali pa na odnošno prošnjo prizadetih državljanov. Ta vladna navedba, ki je bila prvotno izdana le za Gorenjo Poadižo in Trentin in se je pozneje raztegnila tudi na Primorsko se je doslej izvajala skraj v vsaki provinci drugače. Tako je n. pr. bencemski prefekt v zadnjem času odredil izpremembo dveh primkov, ki sta bila baje prvotno italijanska, pa so jima pod avstrijsko vladavino dali nekako nemško obliko. Prefektova odredba vrača tema primkom sedaj ono italijansko obliko, ki sta jo baje imela prvotno na Primorskem takih uradnih izprememb se ni bilo in zlasti tržaški prefekt se je vsaj doslej postavil na stališče, da naj se izpremenijo primki edine na podlagi prošnje odnosnih nosilcev neitalijanskih primkov. Takih izprememb je bilo doslej v tržaških listih že precej objavljeno. V ostalih primorskih provincijah pa poitalijančevanje primkov napreduje zelo počasi. V Gorici je bilo pač res precej izprememb, ki jih je objavil dnevni tisk, toda službeno objavljena pa ni še bila niti ena in bi se potemtakem morale vse te dosedanje izpremembe smatrati še vedno za neveljavne, ker ona vladna navedba jasno določa, da postaja izprememba veljavna šele z objavo v uradnem listu. Videmski prefekt je dal doslej razglasiti v uradnem listu en sam seznam izpremenjenih primkov; reški, pulski in zadrski pa še nobenega.

Fašistična akcija, ki naj bi »osvobodila primke popačen«, ki so se izvršila na njih v raznarodovalne svrhe in pa zato, da bi se zakrnilo italijansko Primorje, ne napreduje nikakor tako, kakor so pričakovali njeni zasnovatelji. Odtod pa tudi potem on, srđ, s katerim piše primorski fašistični tisk o nekem tistem odporu prebivalstva proti poitalijančevanju primkov, in pa neprestano njegovo zabijevanje, da se morajo primki poitalijančiti »resno«, ali kakor pravi »Popolo«: »prav do dna«, ali pa naj se pušče neizpremenjeni, kar pa bodi seveda znak — protinacionalnega, protidržavnega mišljenja nosilca dotičnega »ekstremnega« primka. Polovničarstvo da mora bit popolnoma izključeno, češ, ker se hudič in blagoslovljena voda nikakor ne dasta sprijazniti. »Il Popolo di Trieste« poudarja z velikim zadovoljstvom, da se izprememba primkov, ki jih odobruje tržaški prefekt, izvaja po teh njegovih načelih, in pripominja tudi, da prebivalstvo samo čim dalje s tem večjo verno sodeluje v tej akciji, ki naj čim prej nove pokrajine v tem pogledu popolnoma izenači z ostalimi pokrajinami Italije. Potem pa navaja dolgo vrsto po tržaški prefekturi pretresenih in za odobrenje pripravljanih izprememb.

Bilo bi preobširno, če bi hoteli navajati vse izpremembe, ali nekatere pa so tako značilne, da bi bilo škoda, ako bi jih ne omenili, in še tembolji, ko gre vendar za to, da se s temi izpremembami da primkom, ki so bili pod avstrijskim režimom popačeni v raznarodovalne svrhe, njihova »prvotna« italijanska oblika. Evo nekoliko najznačilnejših:

Allesch (Aleš) v Allesio; Babuder v Babudri; Bravar v Magnani; Brišček v Bresciani; Brodarič v Brodari; Burger v Cittadini; Kalčič v Calico; Čuk v Zuccoli; Colter (Kolar) v Colle; Dollenz (Dolenec) v Dollenti; Drobnič (Drobnic) v Dronigi; Gastwirth v Gasti; Glavan v Galvani; Höberth von Schwarzhafel v Oberti di Valnera; Hrovat v Rovatti; Jazbec v Tassini; Jurjev v Giorgi; Jug v Ughi; Konjedić v Cavallini; Kosmač v Cosmo; Kreševič v Cresselli; Lisič v Lissiani; Mayer v Mari; Mianar v Molinari; Nemeč v Tedeschi; Okoron v Corelli; Orlič v Orlini; Pogatschneg (Pogačnik) v Pogazzaro; Pogatschnig v Pogacchini; Račič v Ragzi; Rus v Ruso; Zadnik v Sani; Zavodnik v Savodini; Sever v Severi; Škof v Scoffi; Tvrkovič v Tervi; Uršič v Urti; Vovodič v Duchini; Vokčič v Volli; Žerlav v Seriani.

Če niso vsi ostali, so vsaj ti tu navedeni prekrščenci prav gotovo kar najpristnejši potomci starih Rimljanov in je bilo res nujno potrebno, da se njihovim popačenim primkom vrne njihova prvotna — italijanska oblika!

p— Fovč in kamnje. Dr. Nadovicha, sodnik v Buhoj in Istri, je poklical telefon iz Umaga. Izvedel je, da se mu blizu nevarnost. V Buje gre 53-letni Andrež Doz, oborožen in hoče ubiti sodnika Nadovicha. Prijel, so ga in odvabili v zapor. Imel je pri sebi dva krivca (fovča) in par kamnov. Rekel je, da potrebuje krivce za trte, kamne pa proti psom. Sodnik ga je obsodil na tri mesece zopora, toda pogojno.

p— O boju med Trstom in Hamburgom piše »Figaro«. Od leta 1925 dalje je znala Nemčija izredno dobro povečati vplivno co no Hamburga na srednjo Evropo v škodo Trsta. Trgovska situacija se je poslabšala za Trst, ki n. dosegele svojege predvrednega prometa, dočim je v Hamburgu promet narastel za 120 %. Članek Loiseau soračuje, kaj bo potem, ko se izvrši »Anschluss«. Udarjena bodo po njegovem mnenju italijanska jadranska pristanišča, pa tudi jugoslovenska. Iz srednje Evrope bo s vo prejeti severnemu morju in za jadranska pristanišča ostane le kraljevni promet. O tem naj bi po Loiseaujevem nasvetu razpravljali Jugoslovani in Italijani glede na podaljšanje prijateljske pogodbe med obema državama... Članek ima namen »ostrasiti Jugoslovane pred posledicami »Anschlusse«, ki pa bi morda ne bile za Jugoslovane tako nevarne, kakor jih vidi gospod Loiseau in pripraviti Jugoslovane do nekeke iz Italijo skupne obrambe jadranskih pristanišč. Kjer govorijo Italijani o »skupnosti«, tam zasledujejo vedno le svoje interese v škodo drugemu. Članek pomeni nadaljevanje italijanskega stremjenja po hegemoniji na Jadranu.

p— Celo vrsto trgovcev je osleparil železničar Armando Sangermano v Gorici. Kot regnikolo se je obnašal precej ponosno v »osvobojeni« Gorici in goriški trgovci imajo to napako, da se globoko klanjajo pred ljudmi iz Italije, med katerimi je pogostokrat pomešanih mnogo takih, ki radi živijo na račun drugih. Dasi imajo trgovci obilo bridkih izkušenj z regnikolskimi ptiči, jih je vendar nasleda cela vrsta železničarju Sangermanu, ki je jema pri njih raznovrstno blago, plačal pa ni nič. Tudi mobilije si je nabavljal brezplačno. Ko je uvidel, da bo goljufije že preveč, je prošil za premeščanje in res je odšel v Cotrone. Sedaj pa hodijo trgovci na kvesturo drug za drugim in naznanjajo, koliko škode jim je napravil regnikolski železničar Takole, okoli 15.000 ur ima plačati Sangermano. Če ga postavijo pred sodišče se bo tam povedalo goriškim trgovcem, kako so nesposobni, da dajo kar tako nepremišljeno na kredit svoje blago!

ŠISKA. Pretekli nedeljo se je vršil občni zbor Sokola iz poročil društvenih funkcionarjev posnemano, da se je Sokol v minulem letu kljub raznim oviram v polni meri zavedal svojih dolžnosti. Pri volitvah je bil izvoljen ponovno za starosta zaslužni br. Ivan Zakotnik, podstarosta br. Srečo Vizjak, načelnika br. Stane Burja in načelnico s Silva Boltavzarjeva.

D. M. v Polju. Sokolsko društvo v Polju prav lepo napreduje pod spretnim vodstvom agilnega staroste. V tekočem letu je društvo imelo že več prireditve, ki so vse zelo dobro uspele, kar nekateri občane, ki želijo Sokolu čim manj uspeha, zelo boli. Kljub temu pa dela ves sokolski aparat v Polju s povdvojen silo. Na pustni torek bo pridobil Sokol veliko predpustno veselje in tolovadnici Dobro kapljico in jedila bo preskrbel br. Grad. Plesalci se bodo vrtili ob zvokih priljubljene tamburaške zboru. Pričetek ob 7 uri zvečer. Vstopnina 5 Din K obilni udeležbi vabi veselilni odsek. Zdravo.

MOJSTRANA. Mojstrani v letošnji zimi dosedaj ni bilo vreme naklonjeno za zimski šport (smučanje), a se je v zadnjem času spremenilo in toliko, da je na senčni strani proti Radovni. Vratom in Krni dosti snega za smuk in sankanje. Tudi bližnje senožeti okrog same Mojstrane so glede na svojo lego zelo priporočljive za manjše smuške ture. Skakalnica v Mojstrani je na novo preurejena in se smatra kot ena najboljših smučarskih skakalnic ter je sedaj v tem ugodnem vremenu v to svrhu najbolj pripravna. Glede oskrbe in prenočišča je kraj Mojstrana znan kot zelo soliden.

GOMILSKO. Prireditve obrtne šole je prekrasno uspele. Prisrčna zahvala vsem udeležnikom in vsem, ki so prispevali z darji ali drugače sodelovali. Odobr.

RAČJE PRI MARIBORU. Na Svečnico so vzprizorili naši malčki na šolskem odru otroško igr »Sivilja Klara«. Predsava je prekrasno uspele, takisto tudi repriza. Žal, da je šolska soba za slične prireditve nekoliko premajhna.

JARENINA. V nedeljo 12. t. m. se je vršil pri Civilaku občni zbor kr. org. SDS. Predsednik organizacije je zopet aglign. Lubiensky. Zanimivo je, da posega delovne naše organizacije tud. že v sosednji Sv. Jakob, kjer smo tekom zadnjega časa pridobili 8 novih naročnikov za »Domovino«. Upamo celo, da bomo v kratkem imeli tam prijateljski sestanek. Popoldne smo se udeležili sestanka SSK v Vukovskem dolu, na katerem je poročal o političnem položaju g. dr. Kukevec. Tudi naš predsednik g. Lubiensky se je oglašil k besedi ter v kratkih besedah podal program in cilj naše Kmečko-demokratske koalicije. Navzoči kmetje so mu z navdušenjem pritrjevali. Med obema organizacijama je sklenjen dogovor za sporazumno delovanje, s katerim bo v bodoče preprečeno cepljenje naprednih vrst.

Vremensko poročilo

Meteoroški zavod • Ljubljana 18. februarja 1928.						Višina barometra 308,8 m	
Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlažn.	Smerni vetra in brzina v metrih	Oblak.	Padavine
opazovanja							
Ljubljana	8.	67,2	+3	70	S 2	0	
Maribor		767,4	1	8	NW 4	0	
Zagreb		767,5	3	3	W 4	1	
Beograd		766,6	6	04	W 6	4	dež 7,0
Sarajevo							
Skoplje		66,3	5	63	NW 4	10	dež 2,0
Duhrovnik		763,4	5	4	E 12	8	
Split	7.	762,5	8	7	NE 18	9	
Praha							

Solnce vzhaja ob 6,58, zahaja ob 17,31, luna vzhaja ob 5,38, zahaja ob 13,45. Najvišja temperatura danes v Ljubljani 10,8 C, najnižja 3,1 C.

Ogromna depresija, ki je koncem prejšnjega tedna s toplim južnim zrakom preplavila celo veliko večino Rusije, je odšla dalje proti Sibiriji. Čez severno Evropo je dospel tedaj zapadni sektor velikega depresijskega vrtilca in ta ima severne vetrove. Ze ob zaključku tedna se je pojavil sprito tega znova zelo hud mraz v Severni Švedski in Finski, v naslednjih dneh je prodiral dalje proti jugu, še bolj pa proti jugovzhodu v Rusijo. Sredi tega tedna je že imela vsa Rusija znova zimo, v Moskvi je dosegel mraz 12 do 13° C pod ničlo, v pokrajinah blizu Finske še več, a nad Finsko samo in nad severno Švedsko je mraz dosegel celo — 25 do 30° C.

Nova invazija zime pa je segla znatneje proti jugu. Zmeren mraz so dobili še v južni Skandinaviji in na Poljskem, kjer je na več krajih snežilo, ali tudi tu le za malo časa. Nova depresija se je bila preko Atlantiskega oceana približala Evropi in njen vrtilce je dovedel znova toplejši zrak od jugozapada. Ustavil je napredovanje severnega

Rekordna produkcija slovenskih premogovnikov v l. 1927.

Napram 1. 1927 se je produkcija povečala za 233.596 ton ali 14%.

V preteklem letu se je produkcija slovenskih premogovnikov prav ugodno razvijala. Nadkrčila je celo produkcijo v l. 1924, ki je bila največja po vojni. V rudnikih Slovenije se je v preteklem letu nakopalo

1.912.155 ton premoga

napram 1.678.559 tonam v l. 1926, 1.822.582 tonam v l. 1925 in 1.898.192 tonam v l. 1924. Napram 1. 1926 se je torej produkcija slovenskih premogovnikov dvignila za 233.596 ton ali 13,9%, napram 1. 1925 pa za 89.573 ton.

Kakor je razvidno iz naslednje tabele, je lanske letna produkcija razen v januarju in v decembru znatno nadkrčila produkcijo v odgovarjajočih mesecih l. 1926.

	1926	1927	
januar	179.307	173.108	— 6.199
februar	138.399	168.021	+ 19.622
marec	134.070	147.554	+ 13.484
april	114.473	134.084	+ 19.561
maj	105.294	136.403	+ 31.109
junij	112.483	132.027	+ 19.544
julij	112.952	141.203	+ 28.251
avgust	130.590	170.502	+ 39.912
september	120.410	165.387	+ 44.977
oktober	161.790	177.225	+ 15.435
november	174.075	192.195	+ 18.120
december	184.746	174.496	— 10.250

1.678.559 1.912.155 + 233.596

Primanjkljaj decembrske produkcije napram 1. 1926 je pripisati, kakor smo že večkrat poročali, delni omejitvi obratovanja zaradi znanega konflikta med premogovniki in železniško upravo.

Ugodnejša konjunktura v naši premogovni produkciji je nastopila že v novembru leta 1926, ko je zaradi štrajka angleških rudarjev nastala možnost za večji izvoz našega premoga v inozemstvo. Možnost večjega izvoza je v preteklem letu sicer prestala, istočasno pa se je v zvezi z zboljšanjem konjunktura v gotovih industrijskih panogah in deloma z boljšo organizacijo prodaje izven Slovenije povečala oddajna možnost v tuzemstvu. Med drugim se je občutno povečala oddaja premoga industriji. Tako je bilo v l. 1926 oddano industriji 540.000 ton, lani pa 610.000 ton.

Navzlic znatno povečani produkciji je bilo število zaposlenih delavcev v preteklem letu manjše, kakor pa v l. 1926, kar je iz socialnega stališča manj razveseljivo. Kako se je v preteklem letu gibal število zaposlenih delavcev in paznikov, je razvidno iz naslednje tabele.

	1926	1927	
I. četrtletje	11.792	9377	— 2415
II. »	9.736	8699	— 1137
III. »	9.159	8689	— 570
IV. »	9.722	9152	— 570

Ze drugo leto opazamo relativno nazadovanje števila zaposlenih delavcev glede na višino produkcije. Čeprav nam ni znano, koliko se je spremenilo število delavcev, ki so neposredno v zvezi s produkcijo, vendar moramo skenpati, da se je občutno povečala produktivnost zaposlenih delavcev, kar je deloma pa z izboljšanjem rudniških naprav, deloma pa z racionalizacijo produkcije. V naslednji tabeli navajamo podatke o povprečni mesečni produkciji, ki odpade na posameznega delavca v l. 1925., 1926. in 1927.

	1925	1926	1927
I. polletje	11,9	13,2	16,5
II. »	12,5	15,5	19,2

Iz gornjega je razvidno, da se je produktivnost posameznega delavca v l. 1927. napram l. 1925. povečala za 40—50 %.

— Daljnje naraščanje vlog pri Poštni hranilnici. Kakor znano, so vloge pri Poštni hranilnici koncem preteklega leta dosegle rekordno višino 622,5 milijona Din napram 462,7 koncem novembra, 416,9 koncem oktobra in 333,1 koncem septembra. Splošno se je sodilo, da je bilo to povzročeno v decembru le začasno. Iz izkaza Poštne hranilnice za mesec januar t. l. pa je razvidno, da so se vloge v januarju dalje dvignile ter dosegle koncem meseca višino 629,8 milijona Din. Število čekovanih računov se je v tem mesecu dvignilo za 109 na 15.287. Vloge na hranilne knjižice pa so dosegle 24,5 milijona Din napram 23 milijonom Din koncem decembra 1927.

Gospodarstvo

— Nov pravilnik o proizvodnji, uvozu in prometu sredstev za pobijanje rastlinskih škodljivcev in boleznih. Minister za kmetijstvo in vode je izdal nov pravilnik o proizvodnji, uvozu in prometu sredstev za pobijanje rastlinskih škodljivcev in boleznih, ki bo stopil v veljavo namesto pravilnika iz leta 1926. Po tem pravilniku se za uvoz in notranji promet dovoljujejo le ona sredstva, za katera bo ministrstvo za kmetijstvo izdalo posebno odobrenje. Prepovedan je uvoz in promet specialitet, katerih sestava ni znana. Zahteva se obvezna deklaracija setave in prostotne vsebine aktivnih elementov. Tozadevne analize bodo vršili kemijski oddelki kmetijskih oglednih in kontrolnih postaj.

— Taksiranje zadolžnic, ki jih izdajajo zadruge. Delegacija ministrstva financ za Slovenijo v Ljubljani je dala mnenje, da zadolžnice, ki jih izdajajo zadruge, kakor tudi tozadevni zemljiškoknjižni predlogi, niso oproščeni takse v smislu navedbe ministrstva financ z dne 25. decembra 1923, št. 43.322, razglase v Uradnem listu št. 1 iz l. 1924. Takse proste pa so legalizacije.

— Fuzija Hrvatske eskomptne banke s Hrvatsko - slovensko hipotekarno banko definitivna. V petek dopoldne se je vršil izredni občni zbor Hrvatsko - slovenske hipotekarne banke, na katerem je bila odobrena fuzija s Hrvatsko eskomptno banko. Istočasno se je vršil občni zbor Hrvatske eskomptne banke, ki je prav tako odobril fuzijo. Hipotekarna banka bo na podlagi sklepa občnega zbora povečala delniško glavnico od 60 na 116 milijonov Din, in sicer potom emisije 1.200.000 novih delnic (a 50 Din), ki se bodo zamenjale za 1.400.000 delnic Hrvatske eskomptne banke. Delničarji Hrvatske eskomptne banke bodo za 5 delnic prejeli 4 delnice Hipotekarne banke. Termin zamenjave še ni določen.

— Koncentracija bankarstva v Bosni. Kakor poročajo iz Sarajeva, je bila v načelu sklenjena fuzija med Hrvatsko trgovsko-obrtniško banko in Jugoslovensko kreditno banko. Obe banki skličeju ta namen izredni občni zbor za 29. t. m. Fuzija se bo izvršila na intencijo merodajnih zagrebških in beograjskih krogov, ki so novemu zavodu zagotovili vsi pomoč. Kasneje se bodo z novim zavodom združili tudi nekateri manjši denarni zavodi v Sarajevu.

— Volitve v zagrebški Trgovski in obrtniški zbornici. Zagrebška Trgovska in obrtniška zbornica je zaprosila ministrstvo za trgovino in industrijo, da določi dan volitev novih zborničnih članov, ker bo funkcija dosedanjih članov potekla že ta mesec.

— Ministrstvo za trgovino in industrijo je na podlagi člena 8. uredb o organizaciji tega ministrstva priznalo VIII. mednarodnemu vzorčnemu velesejmu in pokrajinski izložbi v Ljubljani značaj splošne gospodarske razstave.

— Dohave, Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave 100 kg francoskega jedilnega olja in glede dobave 2 vagonov koruze, do 5. marca glede dobave 1 transformatorja, do 7. marca pa glede dobave 1 motovila. Vršili se bosta naslednji ofertalni licitaciji: 7. marca pri upravi državnih monopolov, ekonomski odelek v Beogradu glede dobave cigaretnega papirja, 12. marca pa pri 32. artiljerijskem polku v Mariboru glede dobave živil (testenine, zdrob, fižol, sladkor, krompir, kava, olje, čaj itd.). Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Položaj na naših borzah

Tedenski devizni promet na ljubljanski borzi 18.7 milijona Din. Tendence v Vojni škodi neenotna. v ostalih državnih papirjih čvrsta.

Ljubljana, 18. februarja.

Pretekli teden je bil devizni promet na ljubljanski borzi precej živahen. Tečaj deviza so dalje zelo visoki ter ni bilo tekom tedna zabeleži pomembnejših sprememb. Tečaj devize na Newyork je bil na višini 56,9 prilično stabilen. Deviza na London se je okrepila na 277,63 ter je včeraj zopet popustila na 277,4. Deviza na Trst se dalje giblje nad stabilizacijsko pariteto ter notira 301,5 do 301,65. Tudi devize na Prago, Dunaj in Berlin so bile prilično stabilne. Privatna ponudba je zaradi poslovanja po novi devizni naredbi dalje zelo slaba ter je Narodna banka morala kriti večino potrebe. Skupni devizni promet je v preteklem tednu znašal 17,7 milijona Din napram 18,7, 9,9, 10,9 in 14,3 milijona Din v zadnjih štirih tednih. Med efekti se je trgovala Ljubljanska kreditna po 135, Večve pa so bile zaključene po 70.

Na zagrebškem »aktuem« tržišču je Vojna škoda v početku tedna popustila od 433—455 na 436 do 437. V drugi polovici tedna pa se je pri živahnem prometu zopet okrepila. Včeraj se je prompna zopet trgovala po 447. V ostalih državnih papirjih je bila tendenca v preteklem tednu zelo čvrsta. Investicijsko se je dvignilo na 80 — 90 (v Beogradu celo na 90 — 91), agrarne pa na 55,5 — 56. Okrepitev investicijskega posojila in agrarnih obveznic je posledica visokega tečaja Vojne škode, ki se glede na borzni tečaj (447) danes obrestuje, ne računajoč amortizacijski do-

Nežno kožo svojega otroka

gotovo nočete zanemarjati Uporabljajte za zaupanjem Nivea-cremo, katere učinkuje z ozirom na to, da vsebuje Eucerit, neprimerno lečilno in hladilno. Za Vašega otroka n. boljsega od

Nivea-creme.

biček, po 5,6 %, dočim se investicijsko pri borznem tečaju 89 obrestuje po 7,8 %, agrarne pa pri borznem tečaju 55,5 po 7,2 %.

Na tržišču zasebnih vrednot ni bilo zabeleži pomembnejših sprememb. Znatnejši je bil pdomet v Eskomptni in Hipotekarni, in sicer po nespremenjenih tečajih 52 in 65. Občutnejše se je okrepila Narodna banka, ki je bila predvčerajšnjim zaključena po 6200, dočim je koncem zadnjega tedna notirala 5750. Ljubljanska kreditna se je trgovala nespremenjeno po 135. Med industrijskimi vrednotami so Večve zaradi večjih realizacij popustile od 150 na 135. V Trboveljski ni bilo znatnejšega prometa. Tečaj je ostal vse teden prilično na višini 532,5 — 540. Znatnejše so se okrepile tudi delnice Tovarnice vagonov v Brodu na Savi, in sicer od 42 na 42—43. Čvrstejša sta bili Danica (142—145) in Dubrovačka (425). Gutmann se je okrepil na 220 — 225, dočim je bil tečaj Slavonije neenoten (11 — 15).

18. februarja.

Ljubljana. (Prosti promet.) Dunaj 8.019, Berlin 13.59, Milan 301.65, London 277,6, Pariz 223,75, Praga 168,87, Curih 1095, Newyork 56,9

Trst, Beograd 33,1 — 33,4, Dunaj 263 do 269, Praga 55,85 — 56,15, Pariz 74,05—74,35, London 91,93 — 92,13, Newyork 18,83—18,89, Curih 362,25 — 364,25; dinarji 33,1 — 33,6.

Dunaj, Beograd 12,4475 — 12,4875, Berlin 169,21 — 169,75, London 34,5675 — 34,6675, Milan 37,5650 — 37,6650, Newyork 708,85 do 711,35, Pariz 27,8650 — 27,9650, Praga 21 do 21,08, Curih 136,33 — 136,53; dinarji 12,37 do 12,43.

Curih, Beograd 9,1325, Berlin 124,05, Newyork 519,90, London 25,345, Milan 27,54, Praga 15,404, Budimpešta 90,85, Bukarešta 3,20, Sofija 3,75, Varšava 58,30, Dunaj 73,20.

Blagovna tržišča

Mariborski trg. Na včerajšnji trg so pripeljali slaninari na 83 vozeh 296 zaklanih svinji, ki so jih prodajali po 15 — 17 Din na debelo. Kmetje so pripeljali 8 vozov krompirja in 14 vozov sena. 4 voze olave in 6 voz slame. Krompir se je prodajal po 1 do 1,25 Din kg, seno po 70—80 Din, olava po 80—85 Din in slama po 40—45 Din za 100 kg. Ostale cene: Perutnina: kokoši 40 — 45, piščanci 20—30; gosi 65—80, purani 75—100 Din komad. Zelenjava in podobno: čebula 3,50 — 5, kisló zelje 4 Din kg, fižol 3 — 4 Din liter, sveže zelje (glava) 0,50 — 3, ohrovt 0,50 — 2, karfiola 7—14 Din komad. Sadje: jabolka 6—10, suhe češnje 10—12 Din kg. Mlečni izdelki: mleko 2,50, smetana 10—12 Din liter, sirovo maslo 36, čajno 50 — 60, kuhano 48 Din kg. Jajca: 1—1,25 Din komad. Meso: goveje 10—18, telečje 17,5 — 22,5, svinjsko 15—25, slanina 20—24 Din kg.

Cene sirovim kožam na mariborskem trgu. Na mariborskem trgu so bile pretekli teden naslednje cene: goveje kože 19—22, telečje 25—30, svinjske 19—20 Din kg, konjske kože 150 — 200 Din komad.

Novosadska blagovna borza (18. t. m.) Pšenica: baška, 77/78 kg, 2 % 340 do 345; baška, 78/79 kg, 2 % 340 — 347,5; banatska, 78/79, 2 % 335 — 345; promet 5 vagonov. Ječmen: baški, 66 kg 295 — 305; makedonski 240 — 245; promet 2 vagona. Turčeska: baška 240 — 247,5; baška in sremska

Zane Grey:

Železna cesta

Roman.

Počasi se je zdani. Jutranja luč je razodela marsikaj. Stoji so bili izginili, ne da bi ostavili kako sled, po kateri bi bilo moči oceniti njihove izgube. Inženjerska baraka, kladara in šotori so bili pogoreli. Oprava, posteljina, živila, orodje, pristroje in vse dragocenosti razen listin, ki jih je bil rešil Neale, so bile izpremenjene v pepel. Vojniki, osvoboditelji delavskega tabora, so bili obsojeni na post, dokler jim vlak ne pripelje novih zalog. Mnogo kopačev je bilo ranjenih, nekaj težko, a nobeden do smrti. Devet ljudi so pogrešali; med to deveterico je bila tudi Allie Lee.

Udarec je bil strašen, a vendar se Neale ni zrušil pod njim. Mnenje sočutnih prijateljev, da je Allie na vrat na nos plamila iz goreče kože in pala s jzuzom v roke, se mu ni zdelo verjetno. Vrnili se je s kopači v njihov tabor; in mič se ni začudil, ko je opazil, da je karavana voz, ki je počivala nedaleč od tabora, ponoči izginila brez sledu. Sledil jo je do sosednjega tabora, a tam so se kolotečine izgubile na razvoženi cesti. Drugi dan je jahal prav do Bentona. Toda vse njegovo iskanje in povpraševanje je bilo zaman. Žalost, gorje in obup so navaliili nani, toda niti v sanjah ni pomislil na to, da bi se vdal v usodo. Vse, kar mu je bila Allie povedala, je oživel v njegovem spominu; šele zdaj je dojel resničnost njenih besed. V misli, da je prišla spet Duradu v roke, je bila vendarle senčica upanja in tolažbe: tako vsaj ni bila prepuščena lopovom, kakršni je bil Fresno. To upanje, naj je bilo še tako obupno, je hrabilo Neala in ga je izpodbujalo, da je neumorno iskal izgubljene devojke, kolikorkrat mu je ostala med delom le urica odmora.

In tako je Neale za dne opravljal svoj trudopolni posel na progi, pozno popoldne pa se je vozil z delavci v Benton. Če je bila Allie Lee še živa, je morala biti v Bentonu.

Neale se je naselil pri svojem prijatelju Larryju. Izprva je hotel zamočlati cowboyu najnovejšo dogodke: kako je našel Allie Lee in kako ji je že v drugo izgubil; in ko ni več kazalo odlašati priznanja, se je le nerad izneveril prvotnemu namenu.

60

Larryju je šla novica do živega. Najbolj verjetno se mu je zdelo, da je pala Allie spet Indijancem v roke. Vendar pa se je divje togil na ljudi Fresnovega kova, na vsoto razbojniško in obupanjsko svojat, ki je bila v Bentonu tako množtevna.

Neale je prosil cowboya, naj bo oprezen, naj se ne prenažli, ampak naj čaka, da stvari dozore, in naj mu bo s tem v oporo, namestu da bi s svojo vročkrvnostjo še pomnožil težave.

»Zdi se mi, dečko, da je Allie izgubljena,« je mrko rekel Larry. »Ne, Larry, ne! To ni mogoče. Če bi bila mrtva — ali pa — oh, saj bi moral čutili!«

A Larry se ni dal uveriti. Poznal je okrutnost življenja na meji in vedel je, da skoro ni upati njene rešitve.

»Mislim, da si ogledam tega Fresno, če ga dobim v pesti,« je zagodrnjal. In še globlje nego dotlej se je vrgel v brezumni vrtinec bentonskega življenja.

Nekega večera je Neale našel cowboya doma, ko se je vrnil z dela. Čuden je bil videti Larry, ko je stal sredi sobe v sivem somraku in držal pas s samokresom v rokah. Neale je navil svetiljko in je posvetil nanj.

»Alo, Larry! Kaj ti je, da si tako blede? Žalost te je pogledati.«

»Iz tiste plesalnice so me hoteli vreči,« je rekel Larry.

»Kje?«

»Pri Stantonovi.«

»Nu, pa so te vrgli?«

»Ho, ta bi bila lepa. Odšel sem mirno, sam od sebe. In kak večer jim izpraznim beznico.«

Neale ni vedel, kaj naj si misli. Mišice na cowbojevem obrazu so bile nekam ohlapnile; stisnjene ustnice so mu drhteale in roke so mu trepetale. Nato je resnobno in mrko zamahnil s težkim revolverskim pasom, kakor da se ne more odločiti, da bi ga odložil, preden leže spat.

»Red, menda nisi zgrabil za samokres!« je vzkliknil Neale.

Larry ga je pogledal in Neale se je zdrnil.

»Kakopak.«

»Da bi te strelal! Vedel sem, da ne bo brez tega.« Neale je skril pesti. »Ali je mrtve?«

»Sodim, da je mrtve, dečko,« je zamišljeno rekel cowboy. »Sicer pa nisem pogledal... Po dolgem času se je spet zgodilo, da sem streljal... A zdaj se ples začne, to je prekleto gotovo.«

»Daj, daj, pripoveduj,« je kričnil Neale; iztrgal mu je pas iz roke in ga vrgel na posteljo.

»Prav,« je dejal Larry in globoko zasopel. »Oni dan sem prišel

v breg Beauty Stantonove in neka zala deklica je jela streljati po meni z očmi. Nu, plesala sva in dobro bi se bila razumela, da so naju pustili pri miru. Pa se je našel človek z imenom Cordy — bahač in kričač, ki mu to ni bilo po godu. Ker nisem hotel delati Ruby sitnosti — tako ji je namreč ime — sem se držal kakor krotko jagnje... Premolknil je, obrisal si obraz in si omočil ustnice.

»Nu — in?« je nestrpno rekel Neale.

»In danes me zagleda Ruby in me pozove na ples. Niti tri minute ni trajalo, da je prihrumel Cordy kakor stekel pes, in še eden z njim, oba do vrha nalita z rdečim žganjem. Strahopetna sodrga, nič drugega ko bluff, to sem vedel. Nu seveda, saj nista mogla slutiti, kdo sem. Namignila sta, da bi mi utegnilo postati prekleto vroče, ako se ne pobere k vragu. In deklica stoji zraven mene, živ posmeh in prezir, oči ima priprte, glavo nagnjeno na stran, in se muza. Oh, in mi pravi: 'Redi, ali se boš dal vreči skozi vrata? Ta dedec nima nikakih pravic do mene.'«

Neale je napeto pogledal Larryja. Cowboy je pokimal, nato je nadaljeval:

»S Cordyjem je bila stvar kmalu opravljena; ta prekleto osel je segel po svoj pihalnik. Vtaknil sem mu ga nazaj in sem ga nekoliko potrepal po ramenu. Do tod je bilo vse v najlepšem redu. Toda Cordyjev prijatelj, napit teleban in strahovit širokoustnez — ta se je postavil zanj. Tolikani je rjovel, da je godba prestala svirati in da so malone vsi ušli iz dvorane. Pri vratih so stali in so zijali noter. Toda Ruby je ostala. Pogumno dete je in jutri se spet vidiva.«

»Da ti ne pride na um,« je rekel Neale. »Podvizaj se, končaj svojo istorijo.«

»Nu, in mi pravi, govedo: 'Ali boste pustili Ruby pri miru ali ne?' 'Mislim, da vam je to prebito malo mar,' odgovorim kar močijljudno.

Tedaj se razkošati, kakor bi hotel skočiti čez konja, in zarohni: 'Revolver v roko!'

In jaz, prav nedolžno: 'Zakaj neki, gospod?'

On pa zableja, da ga vsi slišijo: 'Zato, ker vas hočem preluknjati kakor sito — in ker nikoli ne ubijem človeka, ki nima pihalnika v rokah.'

Tedaj pravim počasi in premišljeno: 'To ni poštena igra, sinko moj; bolj varno bo, da prihranite prvi strel zase.' A tedaj zatuli mrcina: 'Rdečaglavci!'

* stenarja, pesek v oči.

NOVI FORD

V LJUBLJANI

Prva oficijelna razstava 24., 25., 26. februarja
v zeleni dvorani hotela 'Union'

Telef. 24-77
Telegram: AMOT

American Motors Ltd., Ljubljana, Dunajska 9.

Kaj ti dajejo za zajtrk? Ali dobiš kavo, ali čokolado? O ne, mamica mi daje vsako jutro skodelico mleka, ka teremu pridene 2 do 3 kavne žličice Ovomaltine. Ta zajtrk mi daje moč in zdravje, od njega imam polno in rdeče lice.

Ovomaltine vsebujejo najvažnejše hranilne tvarine, katere potrebuje organizem za razvoj telesa, za povečanje telesne energije, za proizvajanje gor kote, a poleg tega vsebuje nenadkri ljiive vitamine, ki so neobhodno potrebni za vzdržanje življenja.

OVOMALTINE

hranijo, jačijo in debelijo. Pospešujejo rasti in razvoj otrok, povečavajo moč, zdravje, delovno sposobnost in vzbujaajo veselje do življenja pri odraslih ter so neizbrljivi vrelci moči v starih letih.

Dobite jih v vseh lekarnah, drogerijah in boljših delikatesah za ceno 100 gramov 18.50 Din, 250 gramov 36.25 Din in 500 gramov 63.25 Din. Zahtevajte zastoj vzorce, sklicujoč se na ta list od dr. A. Wander, d. d. Zagreb.

GOSTILNA PRI STEFANU
Pustni torek ???

Domača veselica — Godba — Ples
Izborna dalmatinska kapljica.
Vstop prost. Začetek ob 8 uri.

Prodajam svojo trgovino
dobro vpeljana

manufakturne, kratke robe, suvna in gotovih oblik
v trga Samobor pri Zagrebu.
Mavro Herlinger, Zagreb, Bakateva 5

PERO ANTIČEVIC
trgovin
NIKICA MARJAN
poročena 19. februarja 1928
Logatec Ješa Da macija

Kup m stalno vsako množno kosanje ega smrekove skor e, cele in zdrobe ene smrekove hmeljeve droge, rabljene sode od stroga n jedl nega ola v dobem stanju, po najnižji ceni. A reditvno pčilo.

FRANC OSET - Sv. Peter v Savinjski dol.

„PUBI“
GLAVNO JE, DA SE IMENUJE
ker to lahko zapomnite in zahtevate povsod VI recite v lekarni samo dve besedi: »PUBI ELFENBEIN, ali »PUBI TRANSPARENT. in dobili boste ono, kar potrebujete »PUBI te najnoveše in te naihliše!

Gospodično
med 22. in 30. letom.
Id je bila zaposlena kot prodajalka v trgovinah z živili prekalenim mesom ali podobnim blagom ter obvlada srbsko-hrvatski slovenski in nemški jezik v govoru in pisavi.
SPREJME TAKOJ VELIKA TVRDKA za priredbe na katerih se nudi po poskušnjo tvrdkimi izdelki — Ponudbe z navedbo starosti, vere, dosedanjih služb in zahtevane plače po možnosti s sliko se naj pošlje na »Publicitas« d. d. Zagreb, Gundulićeva 11, pod »A 15.284 Zanesilivac.

Elegantne SPALNICE MODERNA IZOBRAZBA

izdelane najfineše iz vezanega zajamčeno subega lesa, ima po znižani ceni na zalogi:

Ign. Repše,

Zaloga pohištva
Ljubljana, Dvorni trg 1.

H L O D E
prvovrstne: hrastove, jelkove, smrekove, bukove (belo in rumeno), jesenove, javorjeve, gabrove, akacijevne mecesnove, borove; brusni smrekov les, kostanjeve brzojavne droge, KUPIM večvagonaka količine celotno — Takojanje plačilo, dnevne cene. — Prosim obvezne ponudbe!
Fr. Kupnik, Kostivniška Slatina, p. Podplat.

NAZNANILO.
Podpisana obveščam cenj naročnike in ostale občinstvo, da vodim po svojem pokojnem soprogu gospodu **Valentinu Urbančič-u** njegovo kovaško obrt pod spretnim strokovnim vodstvom nespremenljivo naprej.
Zahvaljujem se pri tej priliki cenj gg. naročnikom za njihovo dolgotrajno naklonenost pokojnemu in prosim, da jo ohranijo v bodoče meni. Zagotavljam jih točne, cene in prvovrstne postrežbe.
Z odličnim spoštovanjem
Marija Urbančič
Ljubljana, Hrenova ulica 19.

Za krojače! **Nova, velika** Za krojače!
Knjiga krojaštva
za samouke o prikrojevanju moških oblačil.
A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ulica 7
Zahtevajte opis knjige

Moderni svetovni nazor
Vam poda knjigo
FERDO SEIDL

Broš. Din 16.—, mehko vezana Din 20.—
Izdala
Tiskovna zadruga v Ljubljani.

Stavbeni les
na obroke, krajše ali dalše dajem vsem onim, ki si namestavajo posaviti lastno hišico za stanovanje.
Fran Suštar
lesna industrija
Ljubljana Dolenjska cesta.

2 spretna potnika za Slovenijo

z velikim poznanstvom na deželi, spre me proti stalni plači in proviziji bančni zavod. Pismene ponudbe s točnimi podatki dosedanje zaposlitve na p. p 138 Ljubljana

Hmeljevih drogov
ca 1-2 vagona proda
Premoženjska uprava mesta Kočevje, kamor je staviti ponudbe z navedbo cen, franko vagon Kočevje in franko še stoječe hmeljeve v gozdu.

Iščemo
za takojšen nastop in stalno službo **korespondentinja** perfektno v slovenskem, nemškem ter oo mogočnosti srbo- hrvaškem jeziku. Obširne ponudbe z sliko je poslati na **Stock Cognac Medicinal d. d.** Slav. Požega.

NOVA KNJIGA PODLIMBARSKEGA
Zbranih spisov (II. zv.) v zbirki Slovenski pisatelji je pravkar izšla. Glavni spis:

POTRESNA POVEST
Cena broš. Din 70.—, v platno vez. Din 84.—, v polfranc. vez. Din 90.—
Izdala:
KNJIKARNA TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI.

Komercijalna banka d. d.

Podružnica LJUBLJANA, Mestni trg št. 5

Afilacija Banke čehoslovaških legij, Praga
Obavlja vse bančne posle najkulantneje, sprejema vloge na tekoči račun in na hranilne knjižice. Pooblaščen prodajalec srečk državne loterije. Prodaja drž. srečk na obroke. Prodaja in nakup deviz in valut.
Brzjavni naslov: Komerbanka. — Telefon: 2005.
Pošt. hran. rač. št. 13.320.

Hišo v Trnovem
Ljubljana, Gradska ul. 4
prodaja. 5143

Parketno tovarno
in parno žago, v obratu.
tik kolodvora, v gospodnem
okraj, s poljskarskim
venerjanko, cirkularni lo-
komobilni 55 HP ter vo-
dno žago prodaja. Ponudbe
na ogled oddelku »Jutra«
pod šifro »Donoe«. 5054

Posestvo
v krasni legi v bližini Ce-
lja, 25 orolov obsegajoče,
dam v najem s živim in
mrtvim inventarjem — za
daljšo dobo let, pod zelo
ugodnimi pogoji. Realiteta
na pisarna Arzenšek v Ce-
lju, Kralja Petra cesta 22.

Gostilno s trafikom
10 orolov posestva — ob
glavni progi okolice Ma-
ribora, ugodno prodaja.
Naslov »Maribor«, Mar-
ibor, Koroska cesta št. 10.
5200

Gradbena načrte
proračune, izdeluje dolgo-
leten praktik, Honorar
america. Naslov v ogla-
se oddelku »Jutra«. 5177

Hišo s trgovino
namenjam radi boljši za
enake vrstne s trgovino
na gostilno — v kraju
zdravim podnebjem — Po-
nude na ogled oddelku
»Jutra« pod šifro »Promot-
80.000«. 4986

Hišo
na prijetnem kraju, pri-
merno za vsako obrt, trgo-
vino ali priv., s obsevnim
vrtom prodaja. Ponudbe na
ogled oddelku »Jutra« pod
»Domžale«. 4815

Krasno posestvo
četrt ure od Maribora, v
najlepšem stanju, priprav-
no za vrtinarja ali poko-
jenca, s 3 orali sadnega
vrta in njive ter 5 orali
travnike, vinske trte, kjer
se lahko pridelajo 10 polo-
vnikov vina, po ugodni ce-
ni prodaja. Naslov v ogla-
se oddelku »Jutra«. 5081

Stanovanje
dobi vstopnega v vrhu
skupnega gospodinjstva.
Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 5044

Lepo posestvo
napravljaj ob krajini cesti,
pri kolodvoru Sv. Jurij ob
Južni železnici, Pojasnila v
gostilni Mastnak, Sv. Jurij
ob J. žel. 5041

Dve stavbi parceli
v Laškem
takoj prodaja, eno za 5500
in drugo za 5000 Din. Po-
jasnila daje Jos. Členak,
klopac, Laško. 5040

Veliko parcelo
(6500 m²) nekoliko na Be-
lgradsko ugodno prodaja.
Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 5178

Pisarniške prostore
(2 središnji) ali 1 veliko
delovno s 1 majhno.
Natančne ponudbe pošlji na
poštni predal 174. Ljub-
ljana. 4835

Trgovino
s meš. blagom, v majhnem
mestu Slovenije prodaja
vsem blagom in inventar-
jem. Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 5030

Veliko klet
v Mariboru
s vodovodno in električno
napeljavjo takoj oddam v
Stolni ulici 5. 4940

Poslovne prostore
primerne za zdrav-
nika ali pisarne, ob-
stoječe iz 3 sob in
predsobe, oddam v
Franciskanski ulici
št. 10/II. 5096

Veliko pekarno
dobro 1000, s lepimi lo-
kali na prometni točki ra-
di družinskih razmer po-
ceni prodaja. Naslov pove
ogled oddelku »Jutra«.

Lokal
na prometnem kraju oddam
Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 5077

Lokal
za mesarje, s opremo, pri-
pravljen tudi za drugo obrt,
poler s oba, v mestu v
Ljubljani oddam pod zelo
ugodnimi pogoji. Naslov v
ogled oddelku »Jutra«. 5181

Skladišče
v bližini glavnega kolodvo-
ra oddam v najem. Naslov
v ogled oddelku »Jutra«. 5097

V najem
vzajem takoj na račun ali
v najem Ponudbe na og-
led oddelku »Jutra« pod šifro
»Prezvamem takoj 999«. 5709

V obdelovanje
oddam za Belgradsko par-
celo v izmeri 1000 m². Po-
nude na ogled oddelku
»Jutra« pod »Obdelovanje«. 5050

Pekarno
dobro 1000, vzajem v na-
jem s 1 marcem. Ponudbe
na ogled oddelku »Jutra«
pod »Pekarno«. 5080

**Mesarijo in preka-
jevalnico**
s vsem inventarjem oddam
radi boljši za najem.
Zagledati se je osebno na
naslov, ki ga pove ogled
oddelku »Jutra«. 5087

Avto garažo
za 5 avtomobilov, s delav-
nico in malim stanovanjem,
vse poleg hotela Stara po-
šta v Kranju odda s 15
marcem v najem Franc
Gorjanc v Kranju. 4481

Stanovanje
2 sob, kuhinje in verande
takoj oddam. Naslov pove
ogled oddelku »Jutra«. 4978

Želimo stanovanje
obstoječe in najmanj 5 sob
in pritliko. Cenj ponudbe
pošlji na ogled oddelku
»Jutra« pod »Želimo stan-
ovanje«. 4979

Stanovanje
v Rotni dolini, obstoječe
iz dveh sob in kuhinje od-
dam detičnemu klor plača
najemino za 5 do 10 let
naprej. Ponudbe v navet-
no snega pošlji na og-
led »Jutra« pod »Stano-
vanje X«. 4983

Stanovanje
4-5 sob, tel. in centra
mesta za takoj ali pozneje.
Plačam event. tudi naprej.
Ponudbe na ogled oddelku
»Jutra« pod »Boljša stran-
ka«. 4988

Stanovanje 2 sob
in kuhinje, s vrtom in so-
porabo kopalnice in pra-
nice odda s majem Pokoj-
niški zavod na Brinju I. 5208

„Posest“
Realiteta pisarna
družba s o. a.

Liubljana
Miklošičeva cesta 4
odda sledeča stanovanja:
1 SOBE, pritliko, kom-
fort, 19 minut od centra,
za maj, 1600 Din;
2 SOBE, pritliko, center
Ljubljane, 1200 Din;
3 SOBE, pritliko, center,
750 Din.
Vse druge stanovanj, me-
sečnih praznih in oprem-
ljenih sob itd.
Iščete za svoje interese
za maj več eno, dvo- in
trih sobnih stanovanj —
sprejema prijave in po-
sreduje za oddajalce po-
pnotoma brezplačno. 5155

Stanovanje
obstoječe iz 2-3 sob, tel. in
v vsaj 2 leti stari hiši so-
trilnanska (odrasla) družina
Ponudbe na ogled oddelku
»Jutra« pod »Doktor«. 5152

Stanovanje
3 sob, kuhinje in pritliko,
s električno oddam v Šiški,
Aleševčeva 36. 5147

Stanovanje
2 sob in kuhinje, tel. strank-
a, 4 stanov za naj ali arg-
ust. Ponudbe na ogled oddelku
»Jutra« pod šifro »Stranka
1000«. 5130

Prazno sobo
ali prazno sobo želita dve
mirni osebi v mestu, če-
tudi v podstrežju, za takoj
ali pozneje. Naslov v og-
led oddelku »Jutra«. 5132

Stanovanje
2-3 sob, s elektr. razsvet-
ljavo, event. kopalnico žel-
nim v sredini mesta. Pon-
udbe na ogled oddelku
»Jutra« pod šifro »H. J.« 5119

Stanovanje
2-4 sob, za štiri tel. mir-
na stranka, 2 odrasli oseb
Ponudbe na ogled oddelku
»Jutra« pod »Dvočlaniarja«
Najemino navesti. 5141

Sostanovalca
sprejemam na Krakovskem
nasipu 16, predstoj. levo. 5064

Stanovanje
1-2 sob s kuhinjo, tel. in
Plačam na ogled oddelku
»Jutra« pod šifro »C. 5191

Stanovanje
3 ali 4 sob, kuhinje in pri-
tliko, poleg sohotiča oddam
mirni stranki. Ponudbe po
šifro »Vrhuje« ponudnika
na ogled oddelku »Jutra«. 5185

Stanovanje
2 sob, kuhinje, sobice za
družino in pritliko, s sa-
menjam. Belgrad, Sta-
ničeva ulica 6/II. 5005

Stanovanje
s 4 sobami in kopalnico
tel. in takoj ali naj. Pon-
udbe na ogled oddelku
»Jutra« pod »Stanovanje
H. 242«. 4905

Stanovanje
2 sob, predsobe, kuhinje in
pritliko oddam v novi hi-
ši, mirni stranki. Naslov v
ogled oddelku »Jutra«. 5050

Stanovanje
1 ali 2 sob s kuhinjo. Iščo
mirna stranka, ki je sama
odpovedala. Ponudbe pod
»Dve sobi« na ogled oddelku
»Jutra«. 5045

2 novi postelji
ali sobo s kuhinjo, tel. in
uradnik, najraje kot na-
jemnik, za takoj. Naslov v
ogled oddelku »Jutra«. 5121

Stanovanje
sobe in kuhinje s pritliko
namo oddam letetam od-
dam tudi 1 opremljeno in
1 prazno sobo, event. s
sejstom kuhinje. Elektr.
razsvetljava v hiši. Prav-
tam napredaj s skoraj no-
va otroška vasička. Naslov
v ogled oddelku »Jutra«. 5074

Prazno sobo
primerno za pisarno ali
družinsko lokal, v pritliko
oddam s 1 marcem na Sv.
Petra cesti 24. 4971

Motor na bencin
6 k. a., v prav dobrem
stanju, radi opazne ob-
rata po ugodni ceni pro-
dam. Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 5045

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom in elek-
trično razsvetljavo, takoj
oddam boljšemu gospodu.
Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 5063

Opremljeno sobo
lepo, oddam boljši gospo-
di, oddam v Medvedovi ulici 8/1
5179

Soba
lepo in solatno, s posebnim
vzhodom oddam eni ali dva-
ma gospodinjam. Naslov
v ogled oddelku »Jutra«. 5762

Opremljeno sobo
s električno razsvetljavo,
sejstom kopalnice, takoj
oddam 2 gospodinjam ali
zakonskemu paru. Naslov
v ogled oddelku »Jutra«. 4989

Opremljeno sobo
»vnt« z brezplačno sejo-
robo klavirja oddam go-
spodu ali zakonskemu paru.
Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 4982

Soba z 2 posteljama
oddam s 1 marcem v sre-
dini mesta. Naslov pove
ogled oddelku »Jutra«. 4963

Separirano sobico
oddam boljšemu gospodu v
centru mesta. Ogledati od
2-4 ure popoldne. Na-
slov pove ogled oddelku
»Jutra«. 5201

Prazno sobo
oddam takoj — Pojasnila
daje Brankela, ševlar v
Florjanski ulici št. 4771

Sobe za pisarne
ali slično oddam v Maj-
strovej ulici 14. 5111

Soba
s strogo separiranim vho-
dom, tel. in gošp. s 1 mar-
cem v centru mesta — Po-
nude na ogled oddelku
»Jutra« pod »F. B.« 5117

Prazno sobo
iz hrastovega lesa in om-
ra za obliko prodam na
Cankarjevem nabrežju 38.
pritliko. 5126

Prazno sobo
soli gospodinja. Ponudbe
pod »F. A.« na ogled oddelku
»Jutra«. 5124

Soba
s hrano odda solidnemu
gospodu Lettermayer, Vol-
mat, Vodmatska ulica 201.

Soba ali sobico
opremljeno — s posebnim
vzhodom, v centru ali proti
kolodvoru, tel. in gošp. s 1 mar-
cem. Takojšnje ponudbe na
ogled oddelku »Jutra« pod
»Hitro«. 5125

Soba
s posebnim vzhodom in vso
opremo, tel. in gošp. s 1 mar-
cem. Ponudbe na ogled oddelku
»Jutra« pod »Vsa okrasa«. 5138

Prazno sobo
oddam takoj v sredini me-
sta. Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 5137

Opremljeno sobo
libno, blizu gorejskega ko-
lodvora oddam solidnemu
gospodu s 1 marcem. Na-
slov pove ogled oddelku
»Jutra«. 5139

Opremljeno sobico
takoj oddam gospodu ali
gospodini v Gradski 14.
pritliko, levo. 5047

Opremljeno sobo
s elektr. razsvetljavo, tel.
oddam takoj ali s 1 marcem
solidnemu gospodu. Naslov
v ogled oddelku »Jutra«. 5076

Opremljeno sobo
hitro pošte takoj oddam
gospodu. Naslov v ogled
oddelku »Jutra«. 5180

Prazno sobo
s posebnim vzhodom, tel. in
sredini mesta. Ponudbe na
ogled oddelku »Jutra« pod
šifro »Univerza«. 5150

Soba
s vso opremo oddam dva-
ma gospodinjam na Starom
trgu št. 20/I. 5193

Za 150 Din
oddam stanovanj gospo-
di in v separirani sobi.
Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 5202

Prazno sobo
tel. in sredini mesta. Na-
slov pošlji na ogled oddelku
»Jutra« pod »Prazno«.
»Prazno«. 5107

Soba
oddam solidnemu gospodu
ali gospodini s 1 marcem
Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 5071

Gospodično
sprejemam na stanovanje —
event. tudi na brano. Na-
slov pove ogled oddelku
»Jutra«. 5086

Preprosto sobo
prazno, svetlo, v pritliko
ali dvoriščno, s kuhinjo
ali baričom za takoj. Ras-
pela par mesecev na-
pred. Ponudbe na ogled
oddelku »Jutra« pod šifro
»K. B.« 5058

Prazno sobo
primerno za pisarno ali
družinsko lokal, v pritliko
oddam s 1 marcem na Sv.
Petra cesti 24. 4971

Motor na bencin
6 k. a., v prav dobrem
stanju, radi opazne ob-
rata po ugodni ceni pro-
dam. Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 5045

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom in elek-
trično razsvetljavo, takoj
oddam boljšemu gospodu.
Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 5063

Opremljeno sobo
lepo, oddam boljši gospo-
di, oddam v Medvedovi ulici 8/1
5179

Soba
lepo in solatno, s posebnim
vzhodom oddam eni ali dva-
ma gospodinjam. Naslov
v ogled oddelku »Jutra«. 5762

Opremljeno sobo
s električno razsvetljavo,
sejstom kopalnice, takoj
oddam 2 gospodinjam ali
zakonskemu paru. Naslov
v ogled oddelku »Jutra«. 4989

Opremljeno sobo
»vnt« z brezplačno sejo-
robo klavirja oddam go-
spodu ali zakonskemu paru.
Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 4982

Soba z 2 posteljama
oddam s 1 marcem v sre-
dini mesta. Naslov pove
ogled oddelku »Jutra«. 4963

Separirano sobico
oddam boljšemu gospodu v
centru mesta. Ogledati od
2-4 ure popoldne. Na-
slov pove ogled oddelku
»Jutra«. 5201

Prazno sobo
oddam takoj — Pojasnila
daje Brankela, ševlar v
Florjanski ulici št. 4771

Sobe za pisarne
ali slično oddam v Maj-
strovej ulici 14. 5111

Soba
s strogo separiranim vho-
dom, tel. in gošp. s 1 mar-
cem v centru mesta — Po-
nude na ogled oddelku
»Jutra« pod »F. B.« 5117

Prazno sobo
iz hrastovega lesa in om-
ra za obliko prodam na
Cankarjevem nabrežju 38.
pritliko. 5126

Prazno sobo
soli gospodinja. Ponudbe
pod »F. A.« na ogled oddelku
»Jutra«. 5124

Soba
s hrano odda solidnemu
gospodu Lettermayer, Vol-
mat, Vodmatska ulica 201.

Soba ali sobico
opremljeno — s posebnim
vzhodom, v centru ali proti
kolodvoru, tel. in gošp. s 1 mar-
cem. Takojšnje ponudbe na
ogled oddelku »Jutra« pod
»Hitro«. 5125

Soba
s posebnim vzhodom in vso
opremo, tel. in gošp. s 1 mar-
cem. Ponudbe na ogled oddelku
»Jutra« pod »Vsa okrasa«. 5138

Prazno sobo
oddam takoj v sredini me-
sta. Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 5137

Opremljeno sobo
libno, blizu gorejskega ko-
lodvora oddam solidnemu
gospodu s 1 marcem. Na-
slov pove ogled oddelku
»Jutra«. 5139

Opremljeno sobico
takoj oddam gospodu ali
gospodini v Gradski 14.
pritliko, levo. 5047

Opremljeno sobo
s elektr. razsvetljavo, tel.
oddam takoj ali s 1 marcem
solidnemu gospodu. Naslov
v ogled oddelku »Jutra«. 5076

Opremljeno sobo
hitro pošte takoj oddam
gospodu. Naslov v ogled
oddelku »Jutra«. 5180

Prazno sobo
s posebnim vzhodom, tel. in
sredini mesta. Ponudbe na
ogled oddelku »Jutra« pod
šifro »Univerza«. 5150

Soba
s vso opremo oddam dva-
ma gospodinjam na Starom
trgu št. 20/I. 5193

Za 150 Din
oddam stanovanj gospo-
di in v separirani sobi.
Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 5202

Prazno sobo
tel. in sredini mesta. Na-
slov pošlji na ogled oddelku
»Jutra« pod »Prazno«.
»Prazno«. 5107

Soba
oddam solidnemu gospodu
ali gospodini s 1 marcem
Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 5071

Gospodično
sprejemam na stanovanje —
event. tudi na brano. Na-
slov pove ogled oddelku
»Jutra«. 5086

1000 Din
dobi tisti, ki mi prekri-
služe ali kako drugo
primerne delo. Ras-
pela s 10.000 Din kapitala
Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 5128

Ženska oseba
ki posodi 10.000 Din dobi
prazno hrano in stanovanje
Ponudbe pod »Žensko osebo«
na podružnico »Jutra«
v Celju. 5091

Ženska oseba
ki posodi 10.000 Din dobi
prazno hrano in stanovanje
Ponudbe pod »Žensko osebo«
na podružnico »Jutra«
v Celju. 5091

Ženska oseba
ki posodi 10.000 Din dobi
prazno hrano in stanovanje
Ponudbe pod »Žensko osebo«
na podružnico »Jutra«
v Celju. 5091

Ženska oseba
ki posodi 10.000 Din dobi
prazno hrano in stanovanje
Ponudbe pod »Žensko osebo«
na podružnico »Jutra«
v Celju. 5091

Ženska oseba
ki posodi 10.000 Din dobi
prazno hrano in stanovanje
Ponudbe pod »Žensko osebo«
na podružnico »Jutra«
v Celju. 5091

Ženska oseba
ki posodi 10.000 Din dobi
prazno hrano in stanovanje
Ponudbe pod »Žensko osebo«
na podružnico »Jutra«
v Celju. 5091

Ženska oseba
ki posodi 10.000 Din dobi
prazno hrano in stanovanje
Ponudbe pod »Žensko osebo«
na podružnico »Jutra«
v Celju. 5091

Ženska oseba
ki posodi 10.000 Din dobi
prazno hrano in stanovanje
Ponudbe pod »Žensko osebo«
na podružnico »Jutra«
v Celju. 5091

Ženska oseba
ki posodi 10.000 Din dobi
prazno hrano in stanovanje
Ponudbe pod »Žensko osebo«
na podružnico »Jutra«
v Celju. 5091

Ženska oseba
ki posodi 10.000 Din dobi
prazno hrano in stanovanje
Ponudbe pod »Žensko osebo«
na podružnico »Jutra«
v Celju. 5091

Ženska oseba
ki posodi 10.000 Din dobi
prazno hrano in stanovanje
Ponudbe pod »Žensko osebo«
na podružnico »Jutra«
v Celju. 5091

Ženska oseba
ki posodi 10.000 Din dobi
prazno hrano in stanovanje
Ponudbe pod »Žensko osebo«
na podružnico »Jutra«
v Celju. 5091

Ženska oseba
ki posodi 10.000 Din dobi
prazno hrano in stanovanje
Ponudbe pod »Žensko osebo«
na podružnico »Jutra«
v Celju. 5091

Ženska oseba
ki posodi 10.000 Din dobi
prazno hrano in stanovanje
Ponudbe pod »Žensko osebo«
na podružnico »Jutra«
v Celju. 5091

Ženska oseba
ki posodi 10.000 Din dobi
prazno hrano in stanovanje
Ponudbe pod »Žensko osebo«
na podružnico »Jutra«
v Celju. 5091

Ženska oseba
ki posodi 10.000 Din dobi
prazno hr

ORIGINAL LUTZ PEČI
PATENT DOBRE SOLIDNE
LUTZ PEČI
MALO GORIVA, DOLGA PRIJETNA GORKOTA
Zaloga:
INŽ. GUZELJ
LJUBLJANA-SISKA, ter eljeva št. 5.
dvorišče pod Celovsko c. 58
PROSPEKTI
DOMAČA PRIZNANJA
8majni oklep
Jedro kamni

REVMA TIZEM
Izjava zahvalnosti
Gospodu dr. I. Rahlejevu, Beograd, Kosovska 43.
Trpel sem na budem revmatizmu. Porabil sem mnogo zdravil, pa nič ni pomagalo. — Umiral sem strašnih bolečin. Končno sem našel mojo srečo. Obrnil sem se na Vas. Vaš lek radio - balzamika mi je pomagal. Po prvem mazanju imel sem še hujše bolečine. ki so pa kmalu popolnoma ponehale. Porabil sem Vaš lek, a že četrti dan sem ozdravel toliko, da sem lahko opravljal svojo službo v trgovini. Zato gosp. doktor Vam bom hvaležen dosmrtno in vsakemu priporočal Vaš lek. Odkar sem ozdravel, sem porabil še več steklenic. Na ta način sem si stekel mnogo prijateljev, katere sem ozdravil od strašnih bolečin. Vam gosp. dr. se moram le toliko oddolžiti, da se Vam najpriščneje zahvalim in Vas prosim, da mi pošljete še 10 steklenic radio - balzamika.
Z odličnim spoštovanjem
Milotin Prokič, trgovec.

REVMA TIZEM

Izjava zahvalnosti

Gospodu dr. I. Rahlejevu, Beograd, Kosovska 43.

Trpel sem na budem revmatizmu. Porabil sem mnogo zdravil, pa nič ni pomagalo. — Umiral sem strašnih bolečin. Končno sem našel mojo srečo. Obrnil sem se na Vas. Vaš lek radio - balzamika mi je pomagal. Po prvem mazanju imel sem še hujše bolečine. ki so pa kmalu popolnoma ponehale. Porabil sem Vaš lek, a že četrti dan sem ozdravel toliko, da sem lahko opravljal svojo službo v trgovini. Zato gosp. doktor Vam bom hvaležen dosmrtno in vsakemu priporočal Vaš lek. Odkar sem ozdravel, sem porabil še več steklenic. Na ta način sem si stekel mnogo prijateljev, katere sem ozdravil od strašnih bolečin. Vam gosp. dr. se moram le toliko oddolžiti, da se Vam najpriščneje zahvalim in Vas prosim, da mi pošljete še 10 steklenic radio - balzamika.

Z odličnim spoštovanjem

Milotin Prokič, trgovec.

Lek radio - balzamika izdeluje, prodaja in razpošilja po povzetju laboratorij radio-balzamika dr. I. Rahlejeva, Beograd, Kosovska 43. Omenjeno zdravilo pa dobite tudi v vseh večjih drogerijah in lekarnah.

Sprejem zastopnike

in prevzamem zastopstva za sir. — Dobavljam sir iz najfineše smetane. Romadur, Dessert. Kamembert in sir zajtrk.

MLEKARNA GROSS N. SIVAC, Bačka.

„SPECTRUM“ d. d.

inž. Kopista, Dubsky in Krstić, tvornica ogledal in brušenega stekla, Ljubljana VII. Medvedova ul. 38. tel. 343 Zagreb, Beograd Osijek. Središnica Zagreb

Zrcalno steklo, portaino steklo, mašinsko steklo 5—6 mm. ogledala, brušena vseh velikosti in oblikah kakor tudi brušene prozorne šipe izbočene plošče vsteklavanje v med Pina. navadna ogledala

Umetne oči

izdeluje po prirodi in razumu F. Ad. Müller, Söhne, Wiesbaden v Zagrebu, na vseučiliški očni kliniki (Oftalmološki kliniki) od 2 do 3 marca 1928

Rabljeni in novi
pisalni stroji najboljših znamk
po najnižjih cenah
ANT. RUD. LEGAT & Co.
Maribor,
Slovenska ulica 7
Telefon 100

Vaša obleka bode izgledala zupet kakor
nova, ako jo pustite **kemično čistiti** v
tovarni Jos. Reich

Tovarna: Poljanski nasip 4-b Ljubljana.

Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Plisiranje v najmodernejših vzorcih tekom 24 ur.

Barvanje oblek v različnih barvah.

Naznanilo.

P. n. cenj. občinstvu si usojam vljudno naznaniti, da sem z dnem 19. februarja 1928

otvoril slaščičarno

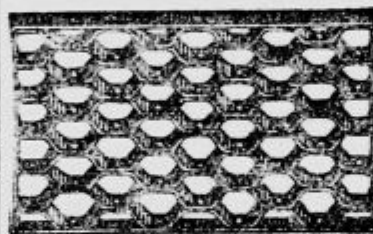
na trgu Kralja Petra v palači Pokojninskega zavoda v MARIBORU.

Z ozirom na mojo zmožnost bom strogo skrbel za to, da bodo vsi cenj. odjemalci najtočneje postreženi. Vsako naročilo v to stroko spadajoče, se sprejme in tudi po izvršbi dostavi na dom.

Priporočam se Vašemu cenj. obisku ter beležim

Davor n Rodež, Maribor

Kralja Petra trg (palača Pokojninskega zavoda)

Pozor, trgovci popusti!

Br salice za noce

mreže za kanale, stolala za dežnike
sobne ventilatorje z žaluzijami in železna prezibljiva korita za svinjake
izdeluje

MALENEK, splošno ključavničarstvo

BOH BISTRICA, Slovenija.

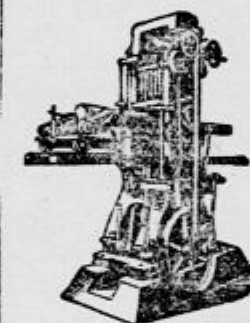
2 leti kredita!

Vseh vrst

mizorski in kolarski stroji

posamezni in univerzalni z vgrajenim motorjem ali brez njega

Polnoletremniki

Welker Werke I. Wachstein, Wien X.,
Luxenburgerstrasse 12.

Oglas.

Na osnovu odluke Upravnog Odbora Samostalne Monopol. Uprave MBr. 24.673 od 20. decembra 1927. g. Uprava Držav. Monopola razpisuje prvo ofertalno licitacijo za izradu šupa za smeščaj dasaka za izradu sanduka kod Fabrike Duvana u Nišu. Travniku, Banja-Luci, Sarajevu i Ljubljani.

Predračunska suma iznosi:

Za Niš	dinara 311.584.—
> Travnik	> 123.726.25
> B. Luku	> 165.344.75
> Sarajevo	> 165.344.75
> Ljubljani	> 102.917.—

Ukupno dinara 868.916.75

Kaucija za domaće podanike 5%, odn. za strane 10% od zakrčljene predračunske sume, ima se prema čl. 88. Zak. o Drž. Računovodstvu položiti na dan licitacija, a najdalje do 10 časova pre polne na kasi glavne blagajne Uprave Drž. Monopola u Beogradu.

Licitantu mogu podneti ponude za sva mesta ukupno a i za pojedina mesta zasebno.

Svaki je licitant dužan pokazati komisiji za otvaranje ofertala uverenje o plaćenju porezi i preduzimanom pravu, a po mogućstvu i uverenje o dosadanjem radu i pokazanom uspehu.

Licitacija će se održati na dan 21. februara 1928. g. u kancelariji Uprave Držav. Monopola.

Zadocneli offeri ili takvi, koji ne odgovaraju zakonskim propisima neće se uzimati u obzir.

Planovi, predračuni i uslovi mogu se videti svakog radnog dana pre podne u kancelariji Tehničkog Odsjeka Uprave Držav. Monopola.

Iz kancelarije Industrijskog Odeljenja Uprave Drž. Monopola

I. M. Br. 245 od 12-1-1928. g.

Zahvala.

Za vse ob smrti naše nepozabne pokojnice

Mihaele Meznaričeve

Predvsem se zahvaljujemo pevcom, darovalcem vencev in šopkov ter spremljevalcem na njeni zadnji poti k večnemu počitku.

Zalujoči ostali.

Družabnik

s 60 do 80.000 Din

se išče za dobičkanosno specialno trgovino. — Vloženi kapital popolnoma zavarovan. — Ponudbe pod **K 60** na ogl. oddelek Jutra

HEKTOGRAFIČNI APARATI

zvitki, masa, hektografični trakovi

vedno in najceneje v zalogi pri

LUD. BARAGA, Ljubljana,

SELENBURGOVA ULICA ŠT. 8, I TELEFON ST.2980.

Znižane cene

In največje skladišče ukrako dvo-koles motoriev otroških vozičkov šivalnih strojev vsakovrstnih nadomestnih delov pneumatike. Posebni oddelek za popravila opravo emailiranja in ponikanje dvokoles otroških vozičkov itd — Prodaja na drobno —

•TRIBUNA. P. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA Karlovska cesta št. 4

Poslovodjo

za moško modno trgovino

sprejem

Naslov pove oglasni oddelek „Jutra“

Naznanilo.

Vljudno naznanjam p. t. publiki, da sem prevzel

lekarno Karla Wolfa Maribor,

Gosposka ulica 12

ter prosim, da tudi meni naklonite v enaki meri zaupanje katero je vživa moj prednik.

Priročim da dobite tudi v moji lekarni vse bolniško blagajniške medicamente ter da so državni uradniki in upokojeanci deležni 25% popusta

Mr. Ph. Jos. Vladovič, Maribor, Gosposka ul. 12

Najpopolnejši

Stoewer

šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom Preden si nabavite stroj, ogledite si to izrednost pri trdki

Lud. Baraga, Ljubljana

Selenburgova ulica 6 I.

3-letna garancija

Telefon št. 980.

VABILO na

občni zbor

Zadružne elektrarne v Framu r. z. z o. z.

ki se vrši

v nedeljo, dne 26. februarja 1928 ob 15. uri (3. pop.)

v občinski pisarni g. župana Antona Potočnika v Framu s sledečim

dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1926/27.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Sklepi glede sanacije zadruge.
5. Sprememba pravil.
6. Volitev načelstva in nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ob določen uri ne bil sklenjen, se vrši eno uro pozneje na istem mestu s prvotnim dnevnim redom drug občni zbor, ki je sklenjen brez ozira na število udeležencev.

Fram, dne 13. februarja 1928.

Načelstvo.

Občinskim uradom
in raznim podjetjem priporočamo

Občni
državljanski
zakonik

Cena v platno vezani knjigi s poštnino Din 155

Knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani

ORIGINAL LUTZ PEČI
PATENT DOBRE SOLIDNE
LUTZ PEČI
MALO GORIVA, DOLGA PRIJETNA GORKOTA
Zaloga:
INŽ. GUZELJ
LJUBLJANA-SISKA, ter eljeva št. 5.
dvorišče pod Celovsko c. 58
PROSPEKTI
DOMAČA PRIZNANJA
8majni oklep
Jedro kamni

REVMA TIZEM
Izjava zahvalnosti
Gospodu dr. I. Rahlejevu, Beograd, Kosovska 43.
Trpel sem na budem revmatizmu. Porabil sem mnogo zdravil, pa nič ni pomagalo. — Umiral sem strašnih bolečin. Končno sem našel mojo srečo. Obrnil sem se na Vas. Vaš lek radio - balzamika mi je pomagal. Po prvem mazanju imel sem še hujše bolečine. ki so pa kmalu popolnoma ponehale. Porabil sem Vaš lek, a že četrti dan sem ozdravel toliko, da sem lahko opravljal svojo službo v trgovini. Zato gosp. doktor Vam bom hvaležen dosmrtno in vsakemu priporočal Vaš lek. Odkar sem ozdravel, sem porabil še več steklenic. Na ta način sem si stekel mnogo prijateljev, katere sem ozdravil od strašnih bolečin. Vam gosp. dr. se moram le toliko oddolžiti, da se Vam najpriščneje zahvalim in Vas prosim, da mi pošljete še 10 steklenic radio - balzamika.
Z odličnim spoštovanjem
Milotin Prokič, trgovec.

REVMA TIZEM

Izjava zahvalnosti

Gospodu dr. I. Rahlejevu, Beograd, Kosovska 43.

Trpel sem na budem revmatizmu. Porabil sem mnogo zdravil, pa nič ni pomagalo. — Umiral sem strašnih bolečin. Končno sem našel mojo srečo. Obrnil sem se na Vas. Vaš lek radio - balzamika mi je pomagal. Po prvem mazanju imel sem še hujše bolečine. ki so pa kmalu popolnoma ponehale. Porabil sem Vaš lek, a že četrti dan sem ozdravel toliko, da sem lahko opravljal svojo službo v trgovini. Zato gosp. doktor Vam bom hvaležen dosmrtno in vsakemu priporočal Vaš lek. Odkar sem ozdravel, sem porabil še več steklenic. Na ta način sem si stekel mnogo prijateljev, katere sem ozdravil od strašnih bolečin. Vam gosp. dr. se moram le toliko oddolžiti, da se Vam najpriščneje zahvalim in Vas prosim, da mi pošljete še 10 steklenic radio - balzamika.

Z odličnim spoštovanjem

Milotin Prokič, trgovec.

Lek radio - balzamika izdeluje, prodaja in razpošilja po povzetju laboratorij radio-balzamika dr. I. Rahlejeva, Beograd, Kosovska 43. Omenjeno zdravilo pa dobite tudi v vseh večjih drogerijah in lekarnah.

Sprejem zastopnike

in prevzamem zastopstva za sir. — Dobavljam sir iz najfineše smetane. Romadur, Dessert. Kamembert in sir zajtrk.

MLEKARNA GROSS N. SIVAC, Bačka.

„SPECTRUM“ d. d.

inž. Kopista, Dubsky in Krstić, tvornica ogledal in brušenega stekla, Ljubljana VII. Medvedova ul. 38. tel. 343 Zagreb, Beograd Osijek. Središnica Zagreb

Zrcalno steklo, portaino steklo, mašinsko steklo 5—6 mm. ogledala, brušena vseh velikosti in oblikah kakor tudi brušene prozorne šipe izbočene plošče vsteklavanje v med Pina. navadna ogledala

Umetne oči

izdeluje po prirodi in razumu F. Ad. Müller, Söhne, Wiesbaden v Zagrebu, na vseučiliški očni kliniki (Oftalmološki kliniki) od 2 do 3 marca 1928

Rabljeni in novi
pisalni stroji najboljših znamk
po najnižjih cenah
ANT. RUD. LEGAT & Co.
Maribor,
Slovenska ulica 7
Telefon 100

Vaša obleka bode izgledala zupet kakor
nova, ako jo pustite **kemično čistiti** v
tovarni Jos. Reich

Tovarna: Poljanski nasip 4-b Ljubljana.

Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Plisiranje v najmodernejših vzorcih tekom 24 ur.

Barvanje oblek v različnih barvah.

Naznanilo.

P. n. cenj. občinstvu si usojam vljudno naznaniti, da sem z dnem 19. februarja 1928

otvoril slaščičarno

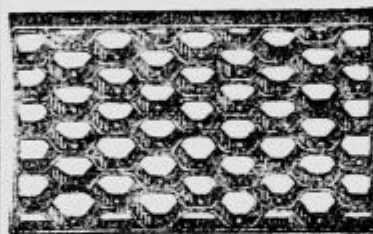
na trgu Kralja Petra v palači Pokojninskega zavoda v MARIBORU.

Z ozirom na mojo zmožnost bom strogo skrbel za to, da bodo vsi cenj. odjemalci najtočneje postreženi. Vsako naročilo v to stroko spadajoče, se sprejme in tudi po izvršbi dostavi na dom.

Priporočam se Vašemu cenj. obisku ter beležim

Davor n Rodež, Maribor

Kralja Petra trg (palača Pokojninskega zavoda)

Pozor, trgovci popusti!

Br salice za noce

mreže za kanale, stolala za dežnike
sobne ventilatorje z žaluzijami in železna prezibljiva korita za svinjake
izdeluje

MALENEK, splošno ključavničarstvo

BOH BISTRICA, Slovenija.

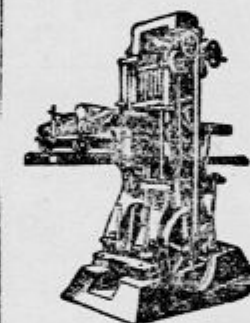
2 leti kredita!

Vseh vrst

mizorski in kolarski stroji

posamezni in univerzalni z vgrajenim motorjem ali brez njega

Polnoletremniki

Welker Werke I. Wachstein, Wien X.,
Luxenburgerstrasse 12.

Oglas.

Na osnovu odluke Upravnog Odbora Samostalne Monopol. Uprave MBr. 24.673 od 20. decembra 1927. g. Uprava Držav. Monopola razpisuje prvo ofertalno licitacijo za izradu šupa za smeščaj dasaka za izradu sanduka kod Fabrike Duvana u Nišu. Travniku, Banja-Luci, Sarajevu i Ljubljani.

Predračunska suma iznosi:

Za Niš	dinara 311.584.—
> Travnik	> 123.726.25
> B. Luku	> 165.344.75
> Sarajevo	> 165.344.75
> Ljubljani	> 102.917.—

Ukupno dinara 868.916.75

Kaucija za domaće podanike 5%, odn. za strane 10% od zakrčljene predračunske sume, ima se prema čl. 88. Zak. o Drž. Računovodstvu položiti na dan licitacija, a najdalje do 10 časova pre polne na kasi glavne blagajne Uprave Drž. Monopola u Beogradu.

Licitantu mogu podneti ponude za sva mesta ukupno a i za pojedina mesta zasebno.

Svaki je licitant dužan pokazati komisiji za otvaranje ofertala uverenje o plaćenju porezi i preduzimanom pravu, a po mogućstvu i uverenje o dosadanjem radu i pokazanom uspehu.

Licitacija će se održati na dan 21. februara 1928. g. u kancelariji Uprave Držav. Monopola.

Zadocneli offeri ili takvi, koji ne odgovaraju zakonskim propisima neće se uzimati u obzir.

Planovi, predračuni i uslovi mogu se videti svakog radnog dana pre podne u kancelariji Tehničkog Odsjeka Uprave Držav. Monopola.

Iz kancelarije Industrijskog Odeljenja Uprave Drž. Monopola

I. M. Br. 245 od 12-1-1928. g.

Zahvala.

Za vse ob smrti naše nepozabne pokojnice

Mihaele Meznaričeve

Predvsem se zahvaljujemo pevcom, darovalcem vencev in šopkov ter spremljevalcem na njeni zadnji poti k večnemu počitku.

Zalujoči ostali.

Družabnik